

ПРАВЕДНИЯТЪ

Серия девета

19

София 1930 г.

Праведниятъ

„Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ.“*)

„Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ“. —Това е едно отъ важнитѣ изречения на Свещеното Писание. Върху него сж говорили много проповѣдници отъ старитѣ врѣмена; върху него говорятъ много проповѣдници и отъ новитѣ, отъ сегашнитѣ врѣмена. Думата „праведенъ“ може да се вземе въ широкъ смисълъ, а може да се вземе и въ тѣсенъ смисълъ. Думата „вѣра“ пъкъ често се употрѣбява въ смисълъ на вѣрвания. Обаче, казано е, че праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ, а не чрѣзъ вѣрванията. Ако съврѣменнитѣ хора разбираха дълбокия смисълъ на живота, тогава нѣмаше защо да бждатъ праведни; тогава нѣмаше да се говори нито за Правда, нито за вѣра. Животътъ щѣше да тече и да се развива правилно. Нима вълцитѣ и лисицитѣ, които нѣматъ понятие за Правдата, за вѣрата, не живѣятъ? Вълцитѣ нѣматъ нито храмове, нито владици и папи, нито свещеници и проповѣдници, и въпрѣки това живѣятъ самостоятелно.

Нѣкой казва: безъ религия не може да се живѣе. Азъ пъкъ казвамъ: може да се живѣе безъ религия. Когато се казва, че не може да се живѣе безъ нѣщо, това подразбира, че при извѣстни условия само не може да се живѣе. „Може“ и „не може“ сж относителни положения. Ако религията прѣдставя система, която държи нѣщата въ известенъ редъ и порядъкъ, то е едно нѣщо; ако религията прѣдставя законность, Правда въ висшия животъ, тогава е друго нѣщо. Обаче, що се отнася до нашитѣ мисли и идеи, до нашия редъ и порядъкъ въ свѣта, тия нѣща не могатъ да бж-

датъ вѣчни. Само Богъ е вѣченъ. Когато филосо-
фитѣ говорятъ за вѣчнитѣ нѣща, за вѣчността,
тази идея у тѣхъ е съвсѣмъ неопредѣлена. Чо-
вѣшкиятъ мисли нито могатъ, нито трѣбва да бж-
датъ вѣчни, защото вѣчнитѣ нѣща сж неопредѣ-
лени, а опредѣленитѣ нѣща сж конечни и гранич-
ни. Ако на единъ съврѣмененъ човѣкъ се даде
безконеченъ, вѣченъ животъ, какво ще придобие
той отъ него? Когато се говори за безконечность,
това понятие се свързва съ физическия животъ,
защото той продължава въ вѣчността.

Сега азъ се спирамъ върху думата праведенъ.
Вълкътъ не може да бжде праведенъ, защото нѣма
тѣзи качества, които се изискватъ отъ праведния,
или които Правдата изисква. И овцата не може да
бжде праведна, защото нѣма тѣзи качества, които се
изискватъ отъ праведния, или които изисква Прав-
дата. Праведнитѣ хора трѣбва сега да се създадатъ!
Въ този смисълъ, именно, праведниягъ чрѣзъ вѣрата
ще бжде живъ. Това не подразбира, че въ свѣта нѣ-
ма Правда. Има Правда въ свѣта, но въ прочетения
стихъ се говори за нѣкаква специфична Правда,
която се отнася къмъ Вѣчния животъ. За тази
Правда се изисква и съответствуваща вѣра, а не
вѣра на обикновенитѣ хора. Днесъ кой нѣма вѣра?
Съврѣменнитѣ духовни хора сж толкова вѣрзаци,
че отиватъ дори до суевѣрие. И най-учениятъ чо-
вѣкъ, ако се намира въ затруднено материално
положение, може да се убѣди, че на извѣстно
мѣсто, още отъ турско врѣме, има заровена тене-
кия съ злато. И този ученъ човѣкъ, който е свър-
шилъ два факултета, ще остави всичката си рабо-
та и ще дойде заедно съ васъ да копае пари. Ако
види, че нѣма никаква тенекия съ пари, тсй нѣма
да се усъмни въ истинността на вашитѣ думи, но
ще каже: навѣрно другъ нѣкой е дохождалъ прѣ-
ди мене и е изкопалъ паритѣ. Често ученитѣ хора
сж много суевѣрни. Обаче, вѣрата, за която се го-
вори въ цитирания стихъ, не се отнася за прѣход-
нитѣ нѣща въ този свѣтъ. Има специфична пра-

вда, която се занимава само съ материални работи; има специфична вѣра, която се занимава само съ материални работи. Има специфична Правда, която се занимава само съ духовни работи; има специфична вѣра, която се занимава само съ духовни работи. Има специфична Правда, която се занимава само съ Божествени идеи; има специфична вѣра, която се занимава само съ Божествени идеи. Тѣй щото, всѣки човѣкъ трѣбва да прѣмине прѣзъ тѣзи три гами на правдата и на вѣрата.

Нѣкой казва: азъ имамъ вѣра. — Каква вѣра имашъ? Ако имашъ вѣра на материята, тя включва въ себе си всичко видимо и осѣзаемо, всичко живо и мъртво. Нѣкои хора вѣрватъ въ свѣта, а не вѣрватъ въ Бога. Такива хора по отношение на свѣта сж праведни и вѣрващи, а по отношение на Бога сж неправедни и невѣрници. Другъ нѣкой казва: азъ подържамъ висшата Правда и вѣрвамъ въ Бога. Такъвъ човѣкъ по отношение на свѣта е неправеденъ и безвѣрникъ, а по отношение на Бога е праведенъ и вѣрващъ. Възъ основа на този законъ ние можемъ да си обяснимъ психологически, защо като трѣгне нѣкой човѣкъ въ Божия пжтъ, колкото и да е ученъ, хората го оплюватъ и наричатъ извѣянь. Вземете примѣръ съ Толстоя, който бѣше такъвъ виденъ писателъ и щомъ изнесе своитѣ убѣждения прѣдъ свѣта, всички казаха: чудно нѣщо, Толстой, който бѣше толкова уменъ и интелигентенъ човѣкъ, като остарѣ, започна да оглупява и да вѣрва въ такива неопрѣдѣлени нѣща! Толстой имъ отговори: азъ живѣхъ вече по правдата и вѣрата на свѣта, т. е. по материалната правда и вѣра, опитахъ ги и знаая, какво носятъ тѣ за човѣка. Слѣдъ това живѣхъ по правдата и вѣрата на духовния свѣтъ, и тѣхъ опитахъ, но и тѣ оставятъ човѣка обиденъ, онеправданъ и наскърбенъ. И най-послѣ азъ пожелахъ да живѣя споредъ Правдата и вѣрата на Божественния свѣтъ. Казвамъ: сега, именно, трѣбва да се внесатъ Божествената Правда и вѣра въ свѣта. Божествената

Правда иде за пръв път на земята. Колкото хора до сега сж се опитвали да внесатъ Божествената Правда и Любовь въ свѣта, всички сж били разпъвани. Това виждаме въ историята на развитието на човѣчеството. Сега, обаче, свѣтътъ ще бжде разпнатъ, а Божествената Правда, Божествената вѣра и Любовь ще се въдворятъ.

Сега ще приведа единъ малкъ разказъ изъ индуския животъ. Знаменитиятъ поетъ и мистикъ, Толсида, вглѣбенъ въ своитѣ размишления, тръгва единъ день по течението на рѣката Гангъ да разрѣши единъ важенъ житейски въпросъ. Увлѣченъ въ своитѣ мисли, той дохожда до мѣстото, дѣто индуситѣ изгарятъ своитѣ покойници. До тѣлото на единъ мжжъ-покойникъ той вижда жена отъ високо произхождение, добръ облѣчена и наредена. Като вижда поета, съ изгледъ на светия, жената става отъ мѣстото си, приближава се къмъ него и му казва: Учителю, позволи ми да придружа мжжа си до небето! Учителтъ-поетъ я поглежда и запитва: Дъше, защо искашъ да напуснешъ земята и да отидешъ на небето? Рано е още за тебе, толкова повече, че не те викатъ оттамъ. Тя му отговорила: Азъ не се интересувамъ толкова за небето и за живота тамъ, но искамъ да отида при мжжа си и да остана при него. Значи, тази жена не се интересува отъ небето, но тя не искала да се раздѣля отъ мжжа си. Мнозина запитватъ: има ли мжже и жени на небето? Казвамъ: тия хора, които задаватъ такъвъ въпросъ, не се интересуватъ изобщо отъ небето, дѣто има възвишенъ животъ, но се интересуватъ отъ това небе, дѣто е тѣхниятъ мжжъ или тѣхната жена. Значи, дѣто е тѣхниятъ мжжъ, или жена, тамъ е небето, тамъ има и рай; дѣто не е мжжътъ или жената, тамъ нѣма небе, нѣма рай. Дѣто има пари, тамъ е небето, тамъ е раятъ; дѣто нѣма пари, тамъ нѣма небе, нѣма рай. Дѣто е службата на човѣка, тамъ е небето, тамъ е раятъ; дѣто нѣма служба, тамъ нѣма небе, нѣма и рай. Изобщо, дѣто нѣма мжже

и жени, дѣто нѣма пари и служба, тамъ нѣма небе, нѣма рай, нѣма никаква вѣра, никаква Правда.

Често хората се запитватъ едни други: ти отъ коя вѣра си—отъ православната, евангелската или отъ католическата? Казвамъ: въ свѣта има три вида православни, три вида евангелисти и три вида католици. Къмъ първата категория се отнасятъ вѣрващитѣ въ паритѣ, къмъ втората категория—вѣрващитѣ въ службитѣ, но отъ третата категория малко хора има. Къмъ тази категория спадатъ вѣрващитѣ въ Бога. Веднага ще запитате: тогава, какво нѣщо е Богъ? Ако ви кажа, че Богъ има три лица, това е материаленъ Богъ. Това е опрѣдѣление за Бога по отношение на материалния свѣтъ, даже и по отношение на духовния свѣтъ, но не и по отношение на Божествения свѣтъ. Дойдемъ ли до стиха, че праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ, ние си прѣдставяме Бога безъ лице, за да не се опетнява. Всѣко нѣщо, което има лице, се опетнява. Мислите ли, че лицето на Христа днесъ не е опетнено? Мислите ли, че майка, която родила двѣ—три дѣца, не е опетнена? Мислите ли, че храната, която влиза въ устата и оттамъ прѣзъ цѣлата пищеварителна система, не е опетнена? Всѣко нѣщо, което се е проявило и се проявява на физическия свѣтъ, е опетнено. Когато храната влѣзе въ стомаха, езикътъ, външниятъ инспекторъ, погледне къмъ нея и каже: добро е това нѣщо, може да се приеме. Това значи: добъръ е този законопроектъ, той може да се приложи. Обаче, когато храната слѣзе въ стомаха, въ долната камара, дѣто сж депутатитѣ, всички заедно, на чело съ прѣдседателя на камарата, казватъ: не може да се приложи този законопроектъ, мѣстото му не е тукъ! Скоро да се изхвърли навънъ! Слѣдъ дълго разглеждане и разискване върху законопроекта, удобренъ отъ първата комисия, излиза рѣшение на долната камара: законопроектътъ не се одобрява и се изхвърля навънъ.

Нѣкои казватъ: трѣбва да се говори по меко на хората, за да не се породи нѣкакво недоволство между тѣхъ. Често недозолството се поражда отъ храната. Кой съврѣмененъ човѣкъ, като седне прѣдъ трапезата да се храни, се вглѣбява въ яденето и се разговаря съ хлѣба и съ всичко, което е сложено прѣдъ него? Той трѣбва да се поразговори първо съ хлѣба, да разбере, какъвъ човѣкъ го е правилъ, послѣ да провѣри, кой воденичаръ е млѣлъ брашното, и по този начинъ да прослѣди цѣлия пѣтъ, прѣзъ който хлѣбътъ е миналъ. Човѣкъ трѣбва да знае, каква храна приема. Жената казва на мъжа си: добъръ е фурнаджията, отъ който взехъ хлѣба. Фурнаджията е добъръ, но брашното не е добро. Или воденичарътъ, е добъръ човѣкъ, но селянинътъ, който е сѣлъ и жъналъ жигото, не е добъръ. Достатъчно е единъ отъ тия хора, прѣзъ които е миналъ хлѣбътъ, да е внесѣлъ нѣщо лошо отъ себе си, за да бжде и самиятъ хлѣбъ опороченъ. Човѣкъ трѣбва да знае Истинага, Правдата отъ единия до другия край на живота. Прѣди всичко Правдата, Истинага трѣбва да иматъ отношения къмъ разумния, къмъ реалния животъ. Тоза не значи, че материалния животъ не е реаленъ. На трогивъ, материалния животъ е съществениятъ животъ за човѣка. Ако той не може да се справи съ тѣлото си, какъ ще може да се справи съ духовния и съ Божествения свѣтъ, които не вижда? Физическиятъ, духовниятъ и Божествениятъ животъ сж степени, фази, прѣзъ които съзнанието на човѣка трѣбва да прѣмине. Ако човѣкъ не мине най-напрѣдъ прѣзъ материалния животъ, а послѣ прѣзъ Правдата и вѣрата на духовния животъ, какъ ще разбере той Правдата и вѣрата на Божествения животъ?

„Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ“. Това значи, че праведниятъ е миналъ вече прѣзъ фазата на материалния животъ, вслѣдствие на което той е господаръ на тѣлото си, може да прави съ него, каквото иска. Той може да обнови тѣло-

то си, както иска и когато иска. И на 120 години да стане, той моментално може да обнови тѣлото си. За обикновения човѣкъ това е чудно, но окултистѣтъ, който се занимава съ законитѣ на живата природа, разполага съ методи и начини, чрѣзъ които може да се подмладява. За такива хора ние казваме, че тѣ сж два пѣти родени. Христосъ казва: „Ако се не родите отъ вода и духъ“. Той не говори за обикновеното раждане на хората. „Ако се не родите отъ вода и духъ“. Родениятъ отъ вода и духъ е свободенъ отъ всѣкакъвъ порокъ било въ тѣлото си, било въ сърцето си, било въ ума си, било въ душата си, или най-послѣ и въ духа си. Той е абсолютно чистъ и съвършенъ човѣкъ.

Днесъ много отъ съврѣменнигѣ хора, били тѣ вѣрващи, учени, или философи мислятъ, че подобни на тѣхъ нѣма. Учениятъ мисли, че като неговата научна теория друга нѣма. Религиозниятъ мисл, че като неговото вѣрую друго нѣма. Философътъ мисли, че нѣма друга каго неговата философска система. Обаче, не се минаватъ сто години, и ние виждаме, че теорията на учения пропада, вѣруето на религиозния човѣкъ се замѣства съ друго, философската система на философа се обявява за невалидна. Питамъ: могатъ ли да се считатъ за прави тия учения, които само въ продължение на сто години прѣтърпяватъ такова крушение? Опази теория или онова учение могатъ да се нарекатъ донѣкждѣ прави, които сж изнесли на плещитѣ си поне 6,000 годишенъ животъ. Кажете ми поне единъ философъ, теорията на когото да е прѣживѣла 6,000 години. Има една мисль, изказана отъ Хермеса, която е прѣживѣла 6,000 години. Тя е слѣдната: „Както е горѣ, така е и долу“. Това значи: какъвто е човѣкъ на небето, такъвъ е и на земята. И обратно: какъвто е човѣкъ на земята, такъвъ е и на небето. Ако облѣчете вълка въ най-добрата човѣшка форма, той пакъ ще си покаже вълчия характеръ. Българитѣ дълбоко вѣрватъ въ тази философия. За потвърждение на

тази мисъл, ще ви приведа слѣдния примѣръ. Въ древността единъ царски синъ се разхождалъ единъ день изъ града, дѣто срещналъ една млада, хубава циганка, която, съ дисаги на гърба си, ходила отъ кжща на кжща да проси. Като я видѣлъ, той я харесалъ и пожелалъ да се ожени за нея, и по този начинъ да я освободи отъ това тежко положение. И, наистина, той се оженилъ за нея и я поставилъ въ положението на царица. Тя имала на разположение и дрехи, и храна, и прислуга, всичко, каквото пожелала. Обаче, скоро слѣдъ оженването си тя почувствувала скръбъ за стария си животъ, особено, че не може да проси. Единъ день, въ отсъствието на мъжа си, тя взела известно количество брашно, което насипала по столоветѣ, и тръгнала отъ столъ на столъ да го събира. Така тя подържала въ себе си илюзията, че ходи отъ кжща на кжща да проси. Турила това брашно въ дисагитѣ си и направила отъ него една питка. Като хапнала отъ питката, тя си казала: сладка е питката отъ изпросеното брашно.

Казвамъ: не е лесно да се откаже човѣкъ отъ своитѣ стари навици, които носи отъ миналото. Той носи тия стари навици отъ хиляди и милиони години на своя животъ, така че въ единъ день не може да се откаже. За да се освободи отъ миналото си, човѣкъ трѣбва да се ражда и прѣражда много пжти на земята, което индуситѣ наричатъ странствуване на душата. Нѣкои философи криво разбиратъ въпроса за слизането на човѣшкия духъ на земята. Единъ духъ самъ не може да слѣзе на земята. Обикновено слизатъ по нѣколко заедно, свързани единъ съ другъ, въ видъ на верига. Като дойдатъ до нѣкое мѣсто, едни отъ тия духове срѣщатъ срѣда, която не могатъ да прѣминатъ, и затова оставатъ на това мѣсто. Други пъкъ успѣватъ да прѣминатъ тази срѣда и слизатъ по-надолу. Като дойдатъ до тази срѣда, пакъ нѣкои отъ духоветѣ оставатъ на това мѣсто, не могатъ да прѣминатъ тази срѣда, а дру-

ги и прѣминаватъ. Така се обяснява слизането на духоветъ на земята. Значи, духоветъ слизатъ винаги групово и то само до тази срѣда, която тѣ могатъ да прѣодолѣятъ. Има духове, които по никакъ начинъ не могатъ да прѣминагъ прѣзъ гжстата срѣда, и затова оставатъ да живѣятъ въ по-рѣдка срѣда. По сѣщия начинъ става и качването, т. е. възлизането на душигъ нагорѣ, или еволюцията имъ. Тѣ пакъ се качватъ групово, при което едни успѣватъ да прѣминагъ по-рѣдката срѣда, а други не могатъ да я прѣминатъ. Всѣка душа спира тамъ, додѣто тя може да прѣодолѣе срѣдата, която се изпрѣчва на пътя ѝ. Така се образува непрѣкъсната верига отъ души и духове, които се намиратъ на различна степенъ на развитие.

Нѣкой казва: азъ мога да се кача или да слѣза изведнѣжъ. Така мислятъ само дѣцата. За дѣцата всѣко нѣщо, въ всѣки случай, е възможно, но за мъдреца има нѣща, които сѣ вѣрни и възможни само при дадени условия. Мъдрецътъ знае, че това, което е невъзможно за физическия свѣтъ, е възможно за Божествения. Физическиятъ живогъ се обуславя отъ Божествения, който трѣбва да се изучава. Който иска да има цвѣтуеще здраве, непрѣменно той трѣбва да бѣде свързанъ съ Бога, да има единъ непрѣкъснатъ притокъ въ себе си отъ Божествена енергия. Ще кажете: ние можемъ и безъ Божественото. — Не е така. Знаете ли, каква хармония ще сѣществува между тѣлото, сърцето и ума на човѣка, ако тѣлото му е свързано съ физическия свѣтъ, сърцето — съ духовния и умътъ — съ Божествения? Тѣлото, сърцето и умътъ на човѣка прѣдставляватъ три категории сили, които той трѣбва да владее. Влада ли тия сили, само тогава той може да се нарече истински човѣкъ. Слѣдъ ума нагорѣ идватъ душата и духа — висшето начало у човѣка. И затова, когато се говори за красивото въ човѣка, за ангела, който живѣе въ него, ние разбираме неговитѣ копнежи къмъ познаване на своята душа и

духъ. Дѣто нѣма душа, тамъ нѣма и духъ; дѣто нѣма духъ, тамъ нѣма и душа. Дѣто има душа, тамъ има духъ; дѣто има духъ, тамъ има и душа. Духъ и душа, това сж двѣ основни положения на Битието. Тѣ не сжществуватъ едно безъ друго. Тѣ сж така свързани, както умътъ и сърцето. Изключимъ ли ума отъ сърцето, имаме безумие; изключимъ ли сърцето отъ ума, имаме безчувствие. Запримѣръ, какво ще ни ползува философията безъ чувство?

Ще кажете: отмѣрената, материалистическата философия има смисълъ днесъ. Казвамъ: въ отмѣренитѣ нѣща нѣма животъ. Ако математиката на материалния животъ, която се занимава само съ неорганическа материя, сравните съ математиката, която се занимава съ величини отъ човѣшкия животъ, ще видите, че тѣ иматъ диаметрално противоположни методи. Въ материалистичната математика всѣко нѣщо е точно измѣрено. Дѣто нѣма животъ, тамъ всички нѣща сж точно измѣрени, прецизни. Колкото по-точно сж измѣрени нѣщата, това показва, че тамъ дѣйствува материята. Когато материята има прѣдимство надъ духа, тогава разумността е по-слаба. Когато нѣкой химикъ изучава отровнитѣ, избухливитѣ газове, той трѣбва да бжде много точенъ, много прецизенъ, но когато изучава човѣка и проявитѣна неговото сърце, на неговия умъ и на неговата воля, той не може да приложи сжщитѣ правила и методи. Тукъ вече взима участие закона на свободата.

И тъй, за да може човѣкъ да се ползува отъ законитѣ и правилата на живата математика най-напрѣдъ той трѣбва да е миналъ прѣзъ материалистичната математика, послѣ прѣзъ духовната и най-послѣ прѣзъ Божествената. Значи, има три вида математики въ свѣта, законитѣ и методитѣ на които коренно се различаватъ. И слѣдъ всичко това вие срѣщате единъ духовенъ човѣкъ, който не е проучилъ още тѣзи математики, но се гордѣе съ своитѣ знания и казва: знаете ли, кой съмъ азъ?

Знаете ли, че азъ говоря съ Господа?—Кой не говори съ Господа? И вълкътъ, и заекътъ, и малката мушица говорятъ съ Господа, защото и тѣхниятъ животъ е произлѣзалъ отъ Бога. Дѣто има животъ, тамъ е Богъ. И въ растенията, и въ минералитѣ е проникналъ Богъ. Обаче, като говоримъ за сжщината на Бога, ние разбираме възвишения, красивия животъ, който е проникналъ и прониква въ човѣшкото сърце и въ човѣшкия умъ. Хубазото и красивото въ човѣка се дължи, именно, на този възвишенъ и благороденъ животъ, въ който нѣма смъртъ, нито разрушения. Нѣкой казва азъ изгубихъ първата си любовъ. Казвамъ: това, което се губи, което се опорочава, не е Божествено. Божественитѣ нѣща нито умиратъ, нито се губятъ, нито се опорочаватъ. Дойде ли Божията Любовъ у човѣка, всички противорѣчия за него изчезватъ. Човѣкътъ на Любовта, като види, че нѣкой вълкъ яде овца, той ще го помилва и ще му каже: нѣма нищо въ това, че ядешъ овца. Азъ нѣмамъ право да те сждя, но искамъ да ти кажа, че не ядешъ правилно, музикално. Невидимиятъ свѣтъ не сжди вълкътъ за това, че изяде овцата, но че яде неправилно. И музиканта ще сждятъ не за това, че не свири, но че не свири правилно. И васъ ще сждятъ не за това, че сте направили нѣкакви погрѣшки, но че не сте ги направили повсичкитѣ правила на музиката. Животътъ е музика, въ която не се позволява никаква дисхармония. Ако нѣкой бѣденъ човѣкъ открадне единъ килограмъ хлѣбъ да се нахрани, държавата ще го сжди за кражба и ще го постави въ затвора. Питамъ: дѣ е онова жито, което Богъ изпраща съ милиони тонове на земята? Богъ е опрѣдѣлилъ, по колко килограма жито се пада на всѣки човѣкъ прѣзъ годината. Получава ли той житото, което му е опрѣдѣлено? Не го получава. Дѣ отива то? Въ хамбаритѣ на търговцитѣ, които чакатъ благоприятни моменти, да поскъпне житото, и тогава да го продаватъ. Слѣдъ всичко това ние ка-

зваме, че имаме държава, която слѣди за реда и порядъка на страната; отъ друга страна ние се хвалимъ съ религия и казваме, че сме християни и вѣрваме въ Христа. Каква е тази държава, която не слѣди за житото на всѣки човѣкъ поотдѣлно? Каква е тази религия, която оставя да взиматъ житото на този или на онзи? Щомъ е така, ще излѣзе, че правилото на Хермеса, какво всичко, което е горѣ, това е и долу, не е вѣрно.

„Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бѣде живъ“. Божията Правда има прѣдъ видъ не само хората, но и всички живи същества, отъ най-големитѣ до най-малкитѣ. Богъ е прѣдвидилъ храна за всички същества, и то не само за една година, но за прѣзъ цѣлия имъ животъ. Питамъ: кой човѣкъ отъ свѣта е изпратилъ едно благодарително писмо до Бога за благата, които Той му е далъ? До сега азъ не съмъ срещналъ нито единъ човѣкъ, който да е благодарилъ на Бога за всичко, което е получилъ отъ Него. Говорилъ съмъ и съ индуски жреци, и съ владици, и съ свещеници, но нито единъ отъ тѣхъ не е изпратилъ такава благодарително писмо. При това, не е достатъчно само да изпратите своето благодарително писмо, но да получите на него обратна разписка, че въ невидимия свѣтъ дѣйствително е получено такава писмо. И слѣдъ всичко това хората иматъ смѣлостта да разискватъ, кой билъ Христосъ, защо е дошълъ на земята и т. н. Казвамъ: това, което Христосъ проповѣдваше прѣди 2,000 години, остана неразбрано на вѣмето си. Неговото учение и слѣдъ двѣ хиляди години пакъ остана неразбрано. Отъ учението на Христа хората разбраха тъкмо това, което Той не е говорилъ. Ученицитѣ на Христа често Го запитваха: защо говоришъ на тия хора съ притчи? Христосъ имъ отговарялъ: Азъ имъ говоря съ притчи, за да не разбератъ думитѣ ми, та слѣдъ вѣме да ги изопачатъ. Азъ не мога да дамъ оржжието си въ ржцѣтъ на единъ невѣжа, който утрѣ ще го обърне противъ мене. Докато

оржжието ми е въ ржцѣтъ, азъ съмъ силенъ човѣкъ. Оржжие на заемъ не се дава. Умъ на заемъ не се дава. Сърце на заемъ не се дава. Споредъ Божията Правда пазете ума си неопороченъ, никому не го давайте. Той е свещенъ ножъ, съ който всѣки самъ трѣбва да си служи. Докато човѣкъ е съ ума си, дотогава само той е силенъ. Въоржжимъ ли се единъ день, ние ще се бранимъ съ своя умъ и съ своето сърце. Имаме ли сърце и умъ неопорочени, нѣмаме нужда отъ никакви други оржжия. Освѣнъ тѣзи двѣ оржжия, на помощъ иде и волята на човѣка. Нѣма по-страшна бомба отъ сърцето и по-разрушителна сила отъ волята, проявени въ физическия свѣтъ.

Слѣдователно, човѣкъ трѣбва да умѣе правилно да манипулира съ силитѣ въ своя организъмъ. За да може да дѣйствува правилно съ тѣхъ, той трѣбва да придобие Божествената Правда и Божествената вѣра. Това значи да придобие човѣкъ Божествения животъ. Тъкъвъ човѣкъ никога не се съмнява, никога не се колебае нито въ себе си, нито въ другитѣ хора. Той знае, кога му се говори истината, и кога не. Когато нѣкой човѣкъ ви говори отъ гледището на земната правда, той ви казва само една трета отъ истината; когато ви говори отъ гледището на духовната Правда, той ви говори двѣ трети отъ Истината и най-послѣ, когато ви казва нѣщо отъ гледището на Божествената Правда, той ви говори цѣлата Истина. При Готама отива единъ младъ човѣкъ и му казва: Учителю, искамъ да слѣдвамъ твоето учение, да ми покажешъ пътя къмъ великата Истина. Учителтъ му отговорилъ: много искашъ, млади човѣче. Това учение е само за браминитѣ, за великитѣ и благородни души, които иматъ високъ произходъ. Какъвъ е твойтъ произходъ? Онзи, който иска да намѣри Истината и да я слѣдва, той трѣбва да е отъ царски, а не отъ цигански произходъ. Мнозина отъ васъ, като чуватъ тѣзи думи, протестиратъ въ себе си, но и азъ повтарямъ, че

може да слѣдва Истината само онзи, въ жилитѣ на когото тече царска, а не циганска кръвъ. Подъ думитѣ „циганинъ, циганска кръвъ“, разбирамъ човѣкъ, който се намира въ паднало, въ грѣховно състояние.

Сега, като обърнемъ погледа си къмъ живота на всички хора, млади и стари, виждаме, че всички търсятъ щастие. Да търсите щастieto, това е добро нѣщо, но човѣкъ не знае, какво го очаква утрѣшния день. Той не знае, какво му носи животътъ, изобщо. Нѣкой казва: азъ не искамъ да знамъ своето бждеще. — Ти можешъ да не знаешъ своето бждеще, но непрѣменно трѣбва да знаешъ пжтя, по който вървишъ. Този пжть ще те доведе до прѣдзначението, което имашъ, като човѣкъ, като душа, като часть отъ цѣлото. — Ама азъ се числя къмъ еди-кая си църква. — Това още не е гаранция, че ти си намѣрилъ своя пжть. Всички хора иматъ крака, но това още не е гаранция, че тѣзи крака могатъ да вървятъ. Краката на много хора могатъ да бждатъ парализирани. Всички хора иматъ умове, но това още не е гаранция, че тѣ могатъ да мислятъ правилно. Всички хора иматъ сърца, но това още не е гаранция, че тѣхнитѣ сърца чувствуватъ правилно. Питамъ: какво ни ползватъ свещенитѣ крака на парализиранитѣ хора? Или какво ни ползватъ свещенитѣ умове и сърца на парализиранитѣ хора? Какво ни ползватъ свещенитѣ ржцѣ на парализиранитѣ хора?

Какво означаватъ краката и ржцѣтѣ на хората? Краката прѣдставляватъ тѣхнитѣ добродѣтели. За да влѣзе човѣкъ въ Царството Божие, той непрѣменно трѣбва да има крака, изтъкани отъ живата материя на добродѣтелитѣ и да бждатъ чисти, свети и непорочни. Ржцѣтѣ на човѣка прѣдставляватъ Божествената Правда. Който влѣзе въ Божествения свѣтъ, той трѣбва да познава Божествената Правда, която е мощното начало въ неговия животъ. Въ това отношение ржцѣтѣ на човѣка трѣбва да бждатъ чисти, свети и непороч-

ни. Погледне ли човѣкъ горната частъ на ржката си, на нея той трѣбва да прочете правдата на физическия свѣтъ. Тамъ е написана тя. Погледне ли ржката си отвжтрѣ, както и горната частъ на прѣститѣ си, тамъ е написана Божията Правда. Като погледне на ржката си, всѣки човѣкъ може да каже, постжпвалъ ли е правилно въ миналото, постжпва ли справедливо и днесъ. У всички съвременни хора липсва законътъ на Правдата. Отъ единия до другия край на свѣта сжществува насилие, а насилието ражда всички нещастия въ живота. Насилието не е наложено отъ природата, но човѣкъ, съ своята лакомия, самъ го налага и върху себе си, и върху своитѣ ближни. Ако човѣкъ има желание да стане богатъ, за да облагодѣтельствува своитѣ ближни, това негово желание е на мѣсто, но ако той иска да стане богатъ, за да се удоволствува, неговото желание не е на мѣсто. Този човѣкъ не е разбралъ смисъла на богатството. Ако учениятъ събира знания, за да просвѣщава умоветѣ на своитѣ ближни, неговото желание да стане още по-ученъ е на мѣсто, но ако той събира знания за слава и почести отъ хората, това желание не е на мѣсто. Ако нѣкой иска да стане добъръ, за да се ползватъ и неговитѣ ближни отъ тази доброта, като ги поощрява въ светостъ и чистота, това желание е на мѣстото си, но ако той иска да стане добъръ, за да го турятъ като икона въ църква и да му се кланятъ, това желание не е на мѣсто. Божествената Правда изключва всѣкаква слава и почести, всѣкакви богатства и знания за лични облаги. Въ Божествения свѣтъ не сжществуватъ учени, философи, поети, музиканти, като тия на земята. Като наблюдавате сжществата отъ Божествения свѣтъ, вие не можете да кажете, кой е философъ, кой е поетъ, ученъ, музикантъ и т. н. Всѣки гражданинъ отъ Божественото Царство едновременно е и философъ, и поетъ, и ученъ, и музикантъ, тъй щото вие можете да го наречете и съ едно име, а можете да го наречете и съ мно-

го имена. Обаче, какви сж неговитѣ дарби, вие не можете точно да опрѣдѣлите. Вие казвате за нѣкой човѣкъ: този човѣкъ е много ученъ, той е отличенъ биологъ. За другъ казвате: този е отличенъ астрономъ. За трети: този е отличенъ химикъ. Питамъ: дождѣ е стигнала биологията, астрономията, както и химията на тѣзи учени? Ученитѣ казватъ, че на слънцето имало кислородъ и водородъ. Най-новитѣ учени, обаче, отказватъ това. Тѣ казватъ, че, наистина, има кислородъ и водородъ на слънцето, но не така, както нашитѣ учени твърдятъ. Съврѣменната наука опрѣдѣля нѣкои нѣща механически. То е, защото тя разглежда явленията въ материалния свѣтъ, безъ да ги свързва съ тия отъ духовния и отъ Божественитѣ свѣтове. Запримѣрь, съврѣменнитѣ учени химици казватъ, че водата е съставена отъ водородъ и кислородъ. Вѣрно е, че водата е съставена отъ водородъ и кислородъ, но тя сжществува и независимо тия два елемента. Съврѣменнитѣ естественици пѣкъ казватъ, че животътъ се проявява отъ съединението на двѣ клѣтки. Това е толкова вѣрно, колкото и твърдението, че водата е образувана изключително отъ съединението на водорода и кислорода. Животътъ е абсолютно независимъ, той не произтича отъ съединението на двѣ клѣтки. Да мислимъ обратното, то е все едно да кажемъ, че затворникътъ е извършилъ прѣстѣплението въ затвора. Не, той е поставенъ въ затвора само за изправяне, а прѣстѣплението е извършилъ, когато е билъ свободенъ, въ широкия свѣтъ.

И тъй, ние трѣбва да знаемъ, отдѣ иде нашиятъ животъ. Ако знаете, отдѣ иде животътъ ви, вие ще гледате на всички хора съ свещенъ трепетъ като на души. Щомъ вие обичате хората като души, и тѣ ще гледатъ по сжщия начинъ на васъ.

Отъ прочетената глава виждаме, че Мария помаза краката на Христа съ миро. Защо?—Защо-

то възкреси брата ѝ. Питамъ: можете ли да отнесете тази нейна постъпка къмъ Божествената Правда? Коя жена не би помазала нозѣтъ на своя Учителъ, ако той възкреси умирялия ѝ братъ? Тя не само, че ще помаже краката му съ миро, но ще ги цѣлува и ще му благодари. Така щото, постъпката на Мария въ този случай бѣше похвална. Тя бѣше изразъ на голѣма благодарностъ. Обаче, единъ отъ ученицитѣ на Христа, като видѣ, какво направи Мария, каза: защо трѣбва да се разлива това миро по краката на Христа, когато можеше да се продаде и паритѣ да се раздадатъ на бѣднитѣ? Защо се породи това користолюбие въ него? Съврѣменнитѣ хора все за сиромаситѣ говорятъ. Въ църквитѣ се проповѣдва за грѣшнитѣ. Педагозитѣ говорятъ за непослушнитѣ, за извратенитѣ дѣца. Майкитѣ искатъ да намѣрятъ методи за възпитанието на своитѣ дѣца. И при всичко това свѣтътъ и до днесъ още не е изправенъ. Каква е тази философия? Ако нѣкоя добродѣтелна майка роди дѣте, то може да изпадне въ най-низко и недостойно общество, но нѣма да се опорочи. Има случаи въ живота, когато хората отъ най-низко общество сж излизали най-добродѣтелни, и такива отъ най-високо общество сж излизали най-безхарактерни и сж пропадали. Какъ може да се обясни този фактъ? Добродѣтелниятъ, умниятъ човѣкъ отъ нищо не може да се поквари, съ нищо не може да се подкупи. Като не се спиратъ върху дълбокитѣ причини за падането и за въздигането на човѣка, хората казватъ: отиде младото поколѣние! Развратиха се младитѣ! Споредъ тѣхъ, младитѣ се развалятъ, а старитѣ сж светии, Кой покваря младитѣ? Ако старитѣ хора, свещеници, възпитатели, майки и бащи бѣха, наистина чисти и свети хора, тѣ щѣха да бждатъ въ сила да спасятъ младото поколѣние. Днесъ виждаме точно обратното: всички млади хора бѣгатъ отъ църквитѣ. Ако свещеницитѣ и проповѣдницитѣ сж свети хора, защо младитѣ бѣгатъ отъ църквата?

Ако майкитѣ и бащитѣ сж свети хора, защо дѣцата имъ бѣгатъ отъ домоветѣ си?

Сега ще приложимъ този законъ по-нататкъ. Мнозина казватъ: ние не сме обични на нашата срѣда, близкитѣ ни не ни обичатъ. Питамъ: дали ли сте си отчетъ, защо вашитѣ близки не ви обичатъ? Ако въ едно общество не ви обичатъ, нѣколко души това показва, че въ васъ има нѣщо нехармонично, съ което тѣ не могатъ да се справятъ. И отъ тѣхна страна може да има нѣщо нехармонично, но и вие не сте безпогрѣшни. Щомъ съзнаете това, отстранете причината за тази дисхармония, и всичко ще се нареди добрѣ. Често, като се срѣщате, вие се измѣрвате отъ главата до краката. Така измѣрватъ и мене. Не, тѣй не се измѣрва човѣкъ. Ако искате моята точна мѣрка, азъ мога да ви я дамъ. Това не е скрито нѣщо, то сж физически данни. Азъ бихъ далъ на всѣкиго своята мѣрка, стига той да е въ състояние да направи нѣщо отъ нея. Бихъ ви далъ подробно мѣрки на дължината и широчината на тѣлото си, на краката и на ржцѣтъ си, на ушитѣ, на очитѣ, на носа си и т. н. Ще кажете: ние искаме приблизителна мѣрка. Когато искате да се произнесете за единъ човѣкъ, вие трѣбва да имате точни мѣрки за него. Който мѣри нѣщата приблизително, и той самъ не знае, защо прави това. Какъ си обяснявате слѣдното явление? Нѣкой измѣрва човѣка отъ главата до краката, и тамъ спира; другъ пъкъ го измѣрва отъ краката до главата. Този, който мѣри отъ главата до краката, съ това той иска да каже: ти отъ кои хора си? Отъ тия, които започватъ съ Божественото и свършватъ съ човѣшкото, или обратно? Този, който мѣри отъ краката до главата, съ това иска да каже: ти отъ кои си? Отъ тия ли, които започватъ отъ човѣшкото и свършватъ съ Божественото? Какъвъ човѣкъ съмъ, ще познаешъ отъ това, какво ще направя, като влѣза у дома ти. Най-напрѣдъ ти ще ме наго-

стишъ, като човѣкъ, а послѣ ще се поразговоримъ, и азъ ще ти покажа правия пѣтъ.

Сега ще продължа по-нататѣкъ разказа за Толсида и вдовицата. На молбата на вдовицата да остане при мъжа си на небето, Толсида отговорилъ: Върни се дома си и тамъ чакай мъжа си; той ще се върне слѣдъ единъ мѣсецъ. Тя се върнала дома си малко успокоена и разправила на нѣкои отъ свѣтитѣ близки, че мъжатъ ѝ ще се върне слѣдъ единъ мѣсецъ. Отъ този день Толсида започналъ да я посѣщава редовно и да ѝ обяснява смисъла на живота, като ѝ посочвалъ правия, истински пѣтъ, който тя трѣбвало да слѣдва. Слѣдъ изтичането на мѣсеца. Толсида я запиталъ: Какво ще кажешъ сега? Мъжътъ ти върна ли се?—Върна се. Той живѣе вече въ моето сърце.

Казвамъ: докато търсите нѣщата вънъ отъ себе си, вие сте въ материалния свѣтъ, и всѣки може да ви вземе благата, които имате. Влѣзатъ ли благата въ сърцето ви, вие сте намѣрили вече вашия възлюбенъ, както тази вдовица го намѣрила. Това е Божествената Правда, която дава стабилностъ на човѣка. Въ това се заключава истинската философия на живота. Ако нѣкой иска да бжде истински поетъ, той трѣбва непрѣменно да има въ себе си тази Божествена Правда и Божествена вѣра. Ако нѣкой иска да стане истински художникъ, той трѣбва непрѣменно да живѣе въ Божествената Правда и въ Божествената вѣра, да се шири въ тѣхната безграничностъ. Живѣе ли по този начинъ, човѣкъ ще бжде свободенъ отъ всѣкакви съмнѣния и подозрѣния. Колко мъже и жени сж се огорчавали и обиждали само отъ съмнѣния и подозрѣния! Единъ мъжъ отишълъ съ жена си на гости, дѣто били поканени други мъже и жени. По едно врѣме единъ отъ гоститѣ започналъ да говори съ жената на първия. Той ималъ навикъ да намигва съ окото си. Този човѣкъ говорилъ съ жената по единъ, по втори въпросъ, и по

свой навикъ намигвалъ. Жената слушала внимателно разговора. Мжжътъ забълбълзалъ това нѣщо и започналъ да се съмнява, че тѣ си правятъ нѣкакви знаци. Не се стърпялъ и казалъ на жена си: какви сж тѣзи знаци, тѣзи наговаряния, които правишъ съ този мжжъ? Докато жената се приготвявала да каже нѣщо за свое оправдание, събесѣдникътъ ѝ се намѣсилъ въ разговора и казалъ на мжжа ѝ: извинете, господине, азъ отъ дѣте още имамъ навикъ да затварямъ отъ врѣме на врѣме окото си, за което много пжти съмъ вече битъ, но не можахъ и до сега да се откажа отъ него. Знайте, че не правя това нарочно, съ зла умислъ. Често и вие, като този мжжъ, прибързвате въ своитѣ изводи и давате криви заключения за движенията, за погледитѣ или за постжпкитѣ на хората. Не бързайте въ заключенията си, но се научете да оцѣнявате дълбокитѣ пориви, които се криятъ въ душата на човѣка. Лесно е да осждите човѣка, но азъ виждамъ, какъ и най-голѣмиятъ прѣстжпникъ вечеръ плаче, моли се, съжालява за своята погрѣшка. Значи, има двѣ сжщества, които живѣятъ едноврѣменно въ човѣка. Единиятъ грѣши, а другиятъ съжालява за това и плаче. Истински човѣкъ е онзи, който самъ осжда своитѣ погрѣшки и прѣстжпления. Сждете за хората споредъ тѣхнитѣ дълбоки пориви и виждайте у тѣхъ Божественото. Не гледайте на човѣка само отгорѣ и не се произнасяйте, че той нищо не струва. Дойде ли при васъ нѣкой човѣкъ, кажете му, както Готама каза на своя младъ ученикъ: иди попитай родителитѣ си, отъ какво произхождение си. И, наистина, този младъ ученикъ трѣбваше да отиде при майка си, да я пита за своя произходъ, защото би могълъ да бжде приетъ за ученикъ, само ако е отъ високо произхождение, ако е произлѣзълъ отъ Божествената Правда и Божествената вѣра.

„Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ“. Божествената Правда освобождава човѣшката ду-

ша отъ всички пороци. Божествената вѣра пѣкъ върви заедно съ Любовта. Ако Любовта, вѣрата, надеждата и Правдата се съединятъ въ едно, тѣ ще освободятъ човѣка отъ всички ограничения. Свободниятъ човѣкъ е Божествениятъ човѣкъ. Който има любовъ, той има и вѣра; който има вѣра, той има и надежда. Вѣра, надежда и любовъ, това сж три велики добродѣтели, основа на цѣлокупния животъ. Който има вѣра, той може да разбира всички науки. Азъ не говоря само за тия науки, които днесъ се изучаватъ, но има още редъ науки, които за въ бждеще ще се разработватъ. Който има тритѣ основи на живота—вѣрата, надеждата и любовта, той ще бжде истински поетъ. Истински поетъ наричаме този, който, слѣдъ като издекламира едно свое стихотворение вечеръ, въ тъменъ салонъ, веднага отъ свѣтлината на неговото слово цѣлиятъ салонъ се освѣтли. Отъ слушателитѣ му пѣкъ започва да излиза свѣтлина. Това значи да чуete истинската поезия и да я разберете. Не я ли разберете, никаква свѣтлина нѣма да излѣзе отъ главата ви. Когато дойдатъ бждещитѣ хора, отъ главитѣ на които ще излиза свѣтлина, свѣтътъ нѣма да се нуждае отъ никакво друго освѣтление. Свѣтлината, която ще излиза отъ главитѣ имъ, ще бжде по-силна отъ дневната. Така ще дѣйствува и музикантътъ съ своята музика. Първиятъ тонъ ще прѣдизвика запалването на една лампа; вториятъ тонъ — втора лампа; третиятъ тонъ—трета лампа. И колкото повече този музикантъ свири, толкова повече и свѣтлината въ пространството ще се увеличава. Ще кажете, че това сж приказки отъ 1001 нощъ. Днесъ е така, но нима всички открития, съ които сега се ползуваме, не сж били нѣкога приказки отъ 1001 нощъ? Вземете, напимѣръ, грамофона, който Едисонъ е изобрѣтилъ. На врѣмето си това бѣше чудо. И наистина, не е малко чудо да накарашъ една игла да говори. Отъ лжковетѣ на бждещитѣ музиканти и отъ перото на бждещитѣ поети и

писатели ще излиза свѣтлина, която ще освѣтлява цѣлото пространство. Днесъ е вѣкътъ на електричеството; бждещето е вѣкътъ на човѣшкото сърце. Енергията, която ще излиза отъ човѣшкото сърце, ще освѣтлява и отоплява свѣта. Божествената Правда, която иде сега въ свѣта, тя ще стопли човѣшкитѣ сърца. Само така можете да се повдигнете. Само така можете да постигнете истинското знание. Това е идеалътъ на човѣшката душа.

И тъй, съвременнитѣ научни теории и факти за въ бждеще ще се развиятъ въ стройна, велика наука. Всички досегашни открития нѣма да отидатъ напразно. За въ бждеще ще дойдатъ истински гениалнитѣ хора, които ще използватъ всички досегашни открития и придобивки на науката, ще ги разяснятъ отъ ново гледище, отъ нова свѣтлина и ще покажатъ на съвременнитѣ хора, че тѣ се нуждаятъ главно отъ повече свѣтлина въ съзнанието си. Ще дойде истинската вѣра, която ще обедини всички хора, като братя, като дѣца на единъ Богъ, на единъ Баща. И тогава истински вѣрвацъ ще бжде този, който включва въ себе си три нѣща: изобилие на вѣченъ животъ; изобилие на свѣтлина, която никога не загасва; изобилие на абсолютна свобода, въ която човѣкъ може да мисли, да чувствува и да дѣйствува по Божественитѣ начала, безъ никакво ограничение. Обаче, тази свобода е възможна само при абсолютната Божествена Правда и абсолютната Божествена вѣра.

Сега, поставете за основа въ живота си положителната наука и работете въ това направление, безъ да се тревожите. Не мислете, че ако отидете нѣкждѣ да прѣкарате въ постъ и молитва, ще придобиете много нѣщо. Само съ постъ нищо не се постига. Не мислете, че ако раздадете имането си на бѣднитѣ, ще постигнете много нѣщо. И съ това много не се постига. Апостолъ Павелъ е казалъ, че има само единъ начинъ за постигане

на съвършенство. За тази цѣль, като първо стъпало на вашия животъ, поставете Божествената Правда, въ която влиза любовъ къмъ всички същества: хора, животни и растения. Придобиеете ли това, дѣто и да погледнете, ще виждате само доброто. Виждате ли навредъ доброто, то прѣдизвиква въ душата ви священъ трепетъ. Тогава ще кажете, че Богъ царува навсѣкждѣ въ живота: и въ мислигѣ, и въ желанията, и въ дѣйствиата на всички същества. Слѣдователно, щомъ Богъ царува навредъ, азъ ще живѣя, както Той ми диктува.

Казвамъ: само по този начинъ вие ще създадете правилна система за възпитание на младото поколение, съвършено различна отъ тази, по която днесъ го възпитаватъ. За въ бждеще ще се създадатъ съвършено нови отношения между майки и бащи, между бащи и синове, между майки и дъщери, между приятели, между учители и ученици. Знаете ли, какво нѣщо е майката и бащата? — Тѣ сж символи, които трѣбва да се разгадаятъ. Знаете ли, какво нѣщо е братътъ и приятелътъ и какви отношения трѣбва да имате къмъ тѣхъ? Братътъ е близъкъ по кръвъ, а приятелътъ — по чувства. Значи, дѣто братъ ти може да те остави, тамъ приятелътъ ти може да ти помогне. Затова вие трѣбва да започнете отъ братството и да вървите къмъ приятелството, т. е. отъ краката, отъ материалния свѣтъ и постепенно да вървите къмъ духовния, а слѣдъ това къмъ Божествения свѣтъ, къмъ главата. Слѣдователно, основата на живота трѣбва да бжде братството и да се върви къмъ приятелството. Братството прѣдставлява кръвта — чистотата, възвишеното, благородното въ материалния животъ. Ако не започнете отъ брата и отъ сестрата, нищо не можете да постигнете. Втората стъпка, второто стъпало на живота е приятелството — разширение на любовта. Третата стъпка на живота е мъдростъта; всички трѣбва да станете мъдреци, или както ги наричатъ източнитѣ народи — брамини. Брама значи Божественъ човѣкъ,

Синъ Божий. Синътъ Божий носи въ себе си абсолютната справедливостъ и вѣра, изразъ на Божи-ята Любовь въ свѣта. Днесъ Божията Любовь се опорочава по причина на това, че хората нѣматъ вѣра въ Бога. При най-малката мжнотия въ живота си, тѣ ставатъ недоволни. Сиромаштъ е недоволенъ отъ сиромашията си; невѣжата е недоволенъ отъ своето невѣжество; неспособниятъ е недоволенъ отъ своята неспособностъ и т. н. Какъ ще прѣвърнете недоволството въ доволство? Радвайте се на богатството на другитѣ, каго на ваше! Радвайте се на учеността на другитѣ, като на ваша ученостъ! Радвайте се на способнитѣ на другитѣ, като на ваши способности! Радвайте ли се на чуждото благо, и вие ще придобиете това. Днесъ вие сте една затворена пжпка, която утрѣ ще се разцѣвти. Едни пжпки се разцѣвтяватъ порано, други — по късно. Първата пжпка е плакала, молила се е, дигала шумъ, но Господъ ѝ казалъ: „Почакай малко, и твоео време ще дойде!“ — Боя се, да не пропусна момента. — Не бой се, азъ съмъ до вратата, чакамъ да дойде момента на твоео разцѣвтяване, и веднага ще отворя вратата да излѣзешъ навънъ и да се проявишъ. Тогава всички ще знаятъ, че ти си се разцѣвтѣлъ и надалечъ разнасяшъ своето благоухание. Това значи роденъ отново.

Нѣкой казва: какво ще стане съ менъ? Дали ще се проявя и азъ нѣкога? — Почакай още малко скритъ въ пжпката си. Господъ чака прѣдъ твоята врата, и кога дойде часа ти, Той веднага ще отвори вратата, ще ти се усмихне и ще те изпрати вънъ, да разнесешъ миризмата на твоя цѣтъ далечъ отъ тебе. Тогава ще те посѣтятъ безбрѣй мушици, ще забрѣмчатъ наоколо ти и ще кажатъ: дай ни сега малко отъ твоео благо, което си крилъ до сега въ себе си! За да постигнете този моментъ, трѣбва да поставите за основа на живота си великата Божия Правда и великата Божествена вѣра. Придобийте ли тѣзи добродѣ-

тели, вие ще се освободите отъ смъртта, отъ всички отрицателни качества и ще влѣзете въ Божественния свѣтъ.

Казвате: какъ ще се оправи свѣтътъ? Кажете дълбоко въ себе си: „Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ“. Какъ трѣбва да произнесете тази мисль? Като православнитѣ ли? Нито като православнитѣ, нито като евангелиститѣ, нито като будиститѣ, нито като католицитѣ, но тъй както сега ви обяснихъ смисъла на праведния, смисъла на Божествената Правда и Божествената вѣра. При това, съ никого не се сравнявайте, но имайте прѣдъ себе си само единъ великъ идеалъ — Бога, както Той живѣе въ васъ. Слѣдвайте Неговитѣ мисли, Неговитѣ чувства и Неговитѣ постѣпки! Христосъ е казалъ: „Отецъ никого не сжди“. Когато прѣстанете да сждите хората, вие ще добиете тази Правда. Казвате: какъ да не сждимъ, когато постѣпкитѣ на хората не сж прави? Който иска да намѣри Баща си, той трѣбва да прѣстане да сжди. Докато сждите, вие сте далечъ отъ своя Баща; прѣстанете ли да сждите, вие сте близо до вашия Баща. Философствувате ли много, вие сте далечъ отъ Мъдростъта, отъ своя Учителъ; прѣстанете ли да философствувате, вие сте близо до Мъдростъта, вие сте при нозѣтъ на своя Учителъ. Не сждете, за да бждете близо до своя Баща. Не философствувайте, за да бждете при нозѣтъ на своя Учителъ! Това сж закони за праведния, който иска чрѣзъ вѣрата да бжде живъ.

„Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ“. Нека тѣзи думи се втѣлпятъ въ ума ви, та когато се намѣрите прѣдъ най-голѣмитѣ мъчности въ живота си, или когато се намѣрите на върха на най-голѣмата опасностъ, кажете си: слушахъ нѣкога Учителя да казваше: „Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ“. Направете опитъ съ тѣзи думи! Тѣ сж Божествени. Тѣзи думи иматъ смисълъ не когато сте въ добро разположение, но само когато се намирате въ безизходно положение.

ние въ живота си. Когато кажете, че праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ, лицето на Кого ще видите?—Нѣма да кажа името. Той е безъ име. Ние Го наричаме Баща, но Той е нѣщо повече отъ Баща. Ние Го наричаме възлюбенъ, но Той е нѣщо повече отъ възлюбенъ. Съ хиляди имена можемъ да Го наречемъ, но нито едно отъ тѣхъ не може да изрази това, което е Той въ сжщность. Той е повече отъ всичко. За сега Той минава като нашъ Баща, като нашъ възлюбенъ, като нашъ приятель.

„Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ“. Животътъ означава връзка съ Бога. Слѣдователно, Правдата и Вѣрата сж необходимии за насъ, за да ни дадатъ живота, който изтича отъ нашия Баща.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 20 февруари, 1927 г.
въ г. София.

Слънцето не ще зайде.

„Слънцето не ще зайде вече“.*)

„Слънцето не ще зайде вече“. Този стихъ подразбира, че слънцето нѣма да залѣзва вече. Тѣзи думи иматъ двояко значение. Ако разглеждаме свѣта като механическо проявление, а себе си считаме божества, ние ще имаме единъ погледъ върху външната природа. Ако пъкъ разглеждаме свѣта като съзнателно, разумно проявление, а себе си считаме като части на едно велико цѣло, ние ще имаме другъ погледъ върху външната природа. Огъ всички небесни тѣла най-познато ни е слънцето. Колкото малко и да мислимъ за слънцето, обаче, прѣзъ цѣлия день, ако не прямо, поне косвено мислимъ само за него. Събудимъ ли се сутринъ, първата ни работа е да погледнемъ, свѣтло ли е вънъ, или не, т. е. изгрѣло ли е слънцето, или още не е изгрѣло. Тръгваме на пътъ, пакъ поглеждаме навънъ, дали слънцето е изгрѣло, или още не е изгрѣло.

Въ Писанието се казва, че въ началото Богъ създаде небето и земята, а послѣ луната и слънцето. Слънцето е необходимо, защото то опрѣдѣля врѣмената и годинитѣ, т. е. то опрѣдѣля съзнателния човѣшки животъ, като животъ на еволюция. Слънцето хроникира всичко, което става подъ небето. То отбѣлѣзва всичко въ великата книга на живота.

„Слънцето не ще зайде вече“. Питамъ: възможенъ ли е свѣтъ, въ който слънцето да не залѣзва? Въ умѣренитѣ и въ топлиѣ страни на земята слънцето всѣки день изгрѣва и залѣзва, обаче, на полюситѣ слънцето изгрѣва и залѣзва само единъ пътъ прѣзъ годината. Ученитѣ хора, астрономитѣ, напримѣръ, разбиратъ, какво значи изгрѣвъ и залѣзъ на слънцето. Тѣ приематъ, че има привидно изгрѣване и залѣзване на слънцето,

* Исаия 60:20.

но въ сжщностъ слънцето нито изгрѣва, нито залѣзва. Изгрѣване и залѣзване на слънцето сжществува само за проститѣ, за неученитѣ хора, които знаятъ нѣщата по това, както ги виждатъ; обаче, истински учениятъ знае и разбира нѣщата, както сж въ дѣйствителностъ. Ако простиятъ човѣкъ попадне на полюситѣ и види, че слънцето изгрѣва и залѣзва само веднѣжъ прѣзъ годината, какъ ще си обясни това явление? Какво става съ слънцето, какво става съ луната, това интересува живо, както обикновенитѣ, така и ученитѣ хора. Защо?—Понеже всички прояви, всички явления въ природата сж тѣсно свързани съ тѣхния животъ. Дѣйността на слънцето, на луната, на звѣздитѣ, както и на всички небесни свѣтила упражняватъ грамадно влияние върху душевния животъ на човѣка, независимо това, дали той го съзнава, или не.

Отъ това гледище всички небесни тѣла съставляватъ великъ Божественъ свѣтъ. Всички заедно прѣдставляватъ разумни свѣтове. Ние виждаме само външната имъ страна, но не и вжтрѣшната, въ която се крие всичкото величие. Всѣка слънчева система прѣдставлява извѣстна степенъ на интелигентностъ. Всички слънчеви системи, както и нашата, прѣдставляватъ отъ своя страна група отъ системи. Тѣзи идеи сж отвлѣчени и непонятни за обикновенитѣ човѣшки умове, както е непонятенъ за нравята живота на човѣка. Отъ този животъ тя може да разбере толкова, колкото нейното съзнание е развито. Какво може да разбере една нравя за човѣка? Прѣди всичко нравята нѣма такива очи, съ които би могла да схване цѣлия човѣшки образъ. Речете ли да ѝ разправяте нѣщо за религията на човѣка, тя още повече ще се обърка.

Казвамъ: съврѣменнитѣ религии иматъ отношение до възпитанието на човѣшкото сърце. Нѣкои хора казватъ, че между религията и науката нѣма никаква връзка, тѣ сж въ постояненъ разрѣзъ. Това твърдение говори за неразбирането,

което съществува между обикновенитѣ хора, между ученитѣ, между мъдрецитѣ и между поетитѣ. Въ същностъ между религията и науката нѣма никакво противорѣчие, никакво несъгласие. Религията винаги има прѣдъ видъ човѣшкото сърце, когато науката има прѣдъ видъ човѣшкия умъ. Слѣдователно, въ всѣка наука има религия, и въ всѣка религия има и наука. Ние не говоримъ за външната страна на религията, нито за нейнитѣ обреди. Религията не се заключава въ външната форма, въ облѣклото, въ обредитѣ и т. н. Ако е въпросъ за външна страна, и науката има външна страна; и тя има свое външно облѣкло, но въ същностъ то не прѣдставлява никаква наука.

И тъй, когато казваме, че слънцето не ще заиде, ние разбираме възвишения Божественъ свѣтъ, дѣто слънцето дѣйствително не залѣзва. Слънцето, което не залѣзва, принадлежи на човѣшката душа. Значи, душата има свое слънце. Ние разглеждаме душата въ смисълъ на истинския човѣкъ. Тѣй щото, иска ли нѣкой да знае, какво въ същностъ прѣдставя човѣкъ, нека той има прѣдъ видъ душата. Външниятъ човѣкъ, когото виждаме, не е „азъ-тъ“; той е слуга на сжщинския човѣкъ, на душата. Нѣкога човѣкъ казва: азъ съмъ. Ако това „азъ“ е сжщинскиятъ човѣкъ, тогава защо често той търси помощта на другитѣ хора? Ако ти си „азъ-тъ“, т. е. великото и славното у човѣка, защо търсишъ помощта на баща си и на майка си, както и помощта на своитѣ приятели и близки? Щомъ казвашъ „азъ съмъ“, направи нѣщо подобно на земята, или на нѣкоя слънчева система! Ти казвашъ азъ съмъ, и нищо не можешъ да направишъ. Нѣкой казва: знаете ли, кой съмъ азъ и какво мога да направя? Ти си едно азъ, което нищо не може да направи. Това не трѣбва да ви обезсърдчава. Човѣкъ трѣбва да започне съ негативната страна на живота, за да разбере великитѣ закони, които се съдържатъ въ него. Единъ день, когато човѣкъ се съедини съ

своята душа и каже „азъ“, той ще може да създава цѣли системи. И тогава човѣкъ нѣма да създава своитѣ системи между готовитѣ вече, да нарушава законността и реда въ тѣхъ, но ще го поставятъ въ нѣкое празно пространство, тамъ да създава и твори, както иска и както разбира. Въ вселената има още много празни, ненаселени пространства, които единъ день трѣбва да се изпълнятъ и населятъ. Дойде ли човѣкъ до това положение, да се слѣе съ своята душа, ще му дадатъ възможностъ да създава, да твори. Ще му кажатъ: Хайде сега, направи единъ свѣтъ, какъвто ти искашъ, дѣто слънцето да залѣзва и да изгрѣва, или да изгрѣва, безъ да залѣзва. Ще кажете: възможно ли е Богъ да прѣдостави на човѣка сила и властъ, да създава свѣтове и системи?—Възможно е, защото и безъ това свѣтътъ, въ който сега живѣемъ, е създаденъ отъ ангели, вслѣдствие на което и въ него виждаме извѣстни дефекти. Тия ангели, макаръ и да сж работили по всички правила на висшата математика, все пакъ сж допуснали извѣстни погрѣшки, които и до днесъ изправятъ. Наистина, тѣ сж работили съ милиони години върху създаването на този свѣтъ, тъй щото грѣшкитѣ, които сж допуснали, сж съвсѣмъ малки. Запримѣръ, когато слънцето се завърти сто милиона пѣти около себе си, забѣлѣзва се само едно изключение. Сжщото нѣщо се забѣлѣзва и въ движението на земята, както и въ движението на човѣка: когато земята, както и човѣкътъ се завъртятъ сто милиона пѣти около себе си, забѣлѣзва се едно изключение отъ правилния ходъ на тѣхното движение. Великото и красивото се заключава, именно, въ това изключение, понеже въ него едновременно става повдигането и падането на човѣка.

„Слънцето не ще зайде вече“. Докато слънцето изгрѣва и залѣзва, дотогава всѣкога ще сжществуватъ двѣ възможности за умъ: да се развива, да придобива извѣстна интелигентностъ, слѣдъ.

врѣме да я загуби. Вземете, наприкладъ, какъ човѣкъ постепенно се развива отъ дѣте до зрѣла възраст: въ най-ранната си възраст дѣтето се развива по малко, послѣ, колкото расте, то се развива все повече и повече, и като дойде въ срѣдната си възраст, човѣкъ достига най-високата точка на своето развитие; и най-послѣ, колкото повече прѣминава тази възраст и отива къмъ старость, неговата интелигентность като че се губи нѣкждѣ. И тогава, за такъвъ човѣкъ всички казватъ, че е оглупѣлъ нѣщо. Този старъ човѣкъ не е оглупѣлъ, но енергията, която е причина за неговата интелигентность, се оттегля нѣкждѣ.

Сега, всички вие се нуждаете отъ велика наука за разбиране на живота и на великитѣ Божии закони, които царуватъ въ този животъ. Азъ не говоря за закониѣ, които хората сж поставили, нито за религията, съ която хората сж установили извѣстни обреди, форми, символи и т. н. Азъ говоря за законитѣ, които Богъ е написалъ въ сърцето на човѣка. Животътъ на сърцето прѣдставлява вжтрѣшенъ животъ, който иде отъ Бога. Животътъ на сърцето ние наричаме „животъ на Любовта“, който животъ има прѣма връзка, прѣмо отношение съ сърцето и съ душата на човѣка. Освѣнъ живота на сърцето има и другъ животъ, който е въ прѣмо отношение съ човѣшкия умъ и съ човѣшкия духъ. Животътъ на ума и на сърцето, т. е. на духа и на душата прѣдставляватъ единъ и сжщъ животъ, който, обаче, се поляризира въ двѣ различни направления. Такова е свойството и на самата материя. Щомъ духътъ отъ невидимия свѣтъ слѣзе на земята, материята веднага се поляризира въ двѣ противоположни направления, въ двѣ полушария: едното полушарие е животътъ на сърцето, а другото полушарие е животътъ на ума. За сега, както се проявява животътъ на земята, по-голѣмата дѣятелность се намира въ сѣверното полушарие, а за въ бждеще тя ще се прѣмѣсти въ южното полушарие. Сѣверното полушарие има

връзка повече съ човѣшкия умъ, а южното полушарие има връзка повече съ човѣшкото сърце.

И тъй, когато се говори за великия океанъ на живота, разбиратъ се всички дѣйствиени сили, събрани въ човѣшкото сърце. Тѣ образуватъ разумния свѣтъ на чувствата, на любовта. Нѣкои ще кажатъ: достатъчно ни е да знаемъ, че слънцето изгрѣва и залѣзва. Ако можете да схванете въ пълнота идеята, какво нѣщо е изгрѣвъ и залѣзъ въ живота, както и въ природата, вие бихте разрѣшили много отъ противорѣчията, които съществуватъ въ вашия животъ; и ако проучите земята въ нейнитѣ специални движения, както и колебанията и промѣнитѣ, които ставатъ въ сѣверния полюсъ, вие бихте разрѣшили една важна задача и въ своя животъ, а именно: вие ще разберете, че такива колебания и промѣни ставатъ и въ вашия умъ, и щѣхте да видите, че полюсътъ ви постоянно се мѣни. Запримѣрь, какъ ще си обясните обстоятелството, че нѣкога сте обичали нѣкои хора, а сега не ги обичате? Това е много естествено. Този фактъ се обяснява по слѣдния начинъ: едно врѣме вие сте били богатъ човѣкъ, хамбаритѣ ви сж били пълни съ жито, и сте имали възможность да посрещнете и нагостите всички хора, които сж ви посѣщавали. Обаче, слѣдъ години хамбарътъ ви се изпразва, и вие вече нѣмате възможность да посрѣщате и угощавате гоститѣ си. Сега, понеже честолюбието ви е голѣмо, вие не искате да се излагате прѣдъ тѣхъ и казвате: азъ не приемамъ гости. Ако пъкъ имате смирение въ душата си, вие ще кажете: понеже хамбарътъ ми се изпразни, азъ нѣмамъ съ какво да угостя гоститѣ си, затова не приемамъ никого. Обаче, при сегашното състояние на развитие, въ което се намирате, изгрѣвътъ на нашето слънце, както и неговитѣ ранни часове се отнасятъ до човѣшкия животъ. Деньтъ е създаденъ за хората, а не за Бога. Деньтъ е създаденъ за човѣшкия духъ, и за това на първо мѣсто трѣбва да се възпитава човѣшкия умъ. Задачата на съврѣмен-

ния човѣкъ е да възпита първо своя умъ и своитѣ мисли, а послѣ своето сърце и своитѣ чувства.

„Слънцето не ще зайде вечъ“. Този стихъ се отнася до Божествения свѣтъ. Когато човѣкъ се свърже напълно съ Бога, когато той повѣрва, че, наистина, е душа, която може да излиза и да влиза въ тѣлото си, когато пожелае, а сжщо така и когато той повѣрва, че може да разглобява и да сглобява тѣлото си, да го прави видимо и невидимо, както и Христосъ правѣше това, той може вече да каже за себе си: моето слънце не ще зайде вечъ. Когато поставиха тѣлото на Христа въ гроба. Той го разглоби, и когато отидоха да Го търсятъ, не Го намѣриха на мѣстото Му, и казаха: Христосъ е възкръсналъ! Човѣкъ, като Христа, не може да лежи въ гроба. По какво се отличавалъ Христосъ? Той се отличавалъ по абсолютната любовъ, която ималъ къмъ Бога. Той всѣкога е билъ готовъ да прѣнесе всички поругания и хули за Бога, макаръ че е знаелъ високото произхождение, което ималъ, както и науката, съ която разполагалъ. Нѣкои казватъ, че Христосъ се е училъ нѣкъждѣ на земята. Не, Христосъ ималъ пробудено съзнание, и затова Той е могълъ да се учи направо отъ невидимия свѣтъ, както и отъ връзката си съ Бога.

Слѣдователно, първото нѣщо, което човѣкъ трѣбва да направи на земята, е да възстанови връзката си съ Бога. Като направи връзка съ Бога, той не трѣбва тукъ да спре, но слѣдъ това, именно, му прѣдстои работа — да учи. Нѣкои религиозни хора казватъ: щомъ човѣкъ е роденъ отъ Бога, той е ученъ вече, нѣма какво повече да учи. Казвамъ: щомъ човѣкъ е роденъ отъ Бога, той трѣбва да учи повече, отколкото прѣди да е билъ роденъ отъ Бога. Затова, именно, Богъ е създалъ свѣта, да се учатъ хората. Много религиозни хора казватъ: ние не се нуждаемъ отъ умъ, достатъчно е да имаме чисто сърце. Тѣ мислятъ, че всичката наука излиза само отъ сърцето. Тѣ

мислятъ още, че цѣлиятъ животъ се заключава само въ живота на сърцето. И тогава тѣ цитиратъ стиха: „Многого знание възгордява“. Съ това тѣ искатъ да кажатъ, че знанието възгордява човѣка, понеже излиза отъ ума. Слѣдователно, щомъ многого знание възгордява човѣка, той не трѣбва да учи. Питамъ: кое знание възгордява човѣка? Знание безъ любовь възгордява, а знание съ любовь прави човѣка цѣломъдренъ. Знание безъ любовь произвежда зло, знание съ любовь произвежда добро. Днесъ човѣкъ се нуждае отъ знание повече отъ колкото всѣки другъ пжтъ, за да разбере връзката, която съществува между хората, както и връзката имъ съ Бога. Нѣкой ще каже: Любовта свързва хората. Не, днесъ доброто е единствената материална връзка, която свързва хората. Тѣй щото, рече ли човѣкъ да прояви своята любовь, прѣди всичко той трѣбва да признае доброто въ себе си и въ всички хора. Доброто е първата връзка между хората. Богъ е поставилъ доброто, като основа на живота. Щомъ е така, човѣкъ никога не трѣбва да казва за себе си, че не е добъръ. Каже ли, че не е добъръ, той отрича първата връзка въ живота. Доброто е първата връзка между душитѣ на всички хора, безъ разлика на това, дали тѣ сж на земята, или на небето. Съзнае ли човѣкъ своята първа връзка, той може да извика отъ другия свѣтъ, когото пожелае и да влѣзе въ общение съ него. По сжщия начинъ и него могатъ да повикатъ отъ невидимия свѣтъ за разговоръ и послѣ пакъ да го върнатъ на земята. Имате ли връзка съ доброто и съзнавате ли тази връзка, вие можете да се разговаряте и съ баща си, и съ майка си, които сж заминали за другия свѣтъ. Страхувате ли се отъ това, не се занимавайте съ него! Разправятъ за Елифасъ Леви, добъръ, виденъ писателъ, който се занимавалъ съ висшитѣ духовни науки, че единъ день пожелалъ да извика нѣкой отъ древнитѣ Учители на Мъдростъта, да му обяс-

ни едно кабалистическо изречение, което той не разбиралъ. За да се удостои за това посѣщение, той се приготвявалъ цѣли 40 дни по разни кабалистически начини, съ огънь, съ кадене и съ вода, и най-послѣ, когато билъ готовъ, явява му се единъ огъ тия Учители, който го запиталъ: „Какво искашъ отъ мене?“ Елифасъ Леви, като го видѣлъ, падналъ на земята въ безсъзнание. Като се събудилъ отъ това състояние, той си казалъ: втори пжтъ не ще посмѣя да извикамъ единъ такъвъ Учитель. Той дойде при мене, искаше да ми каже нѣщо, но азъ не го разбрахъ, понеже заспахъ.

И сега, когато между съврѣменнитѣ хора се засѣгатъ такива въпроси, тѣ казватъ: отдалечени, отвлѣчени сж тия въпроси, тѣ не сж за насъ. Хората искатъ да се разглеждатъ въпроси, близки до тѣхния животъ и до тѣхното разбиране. Казвамъ: материалнитѣ блага, които сжществуватъ на земята, сж отражение на духовния свѣтъ, или сж резултатъ на любовта на нѣкои близки намъ души. Ако нѣкой човѣкъ е щастливъ на земята, то е защото той има близки приятели повече въ невидимия свѣтъ, отколкото на земята. Запримѣрь: когато нѣкой виденъ цигуларъ свири на сцената, около него има десетина музи отъ невидимия свѣтъ, които му помагатъ. Публиката, която го слуша да свири така хубаво, казва: отлично свири гози музикантъ, съ голѣмо вдъхновение! Да, отлично свири той, защото музи го вдъхновяватъ. Махнете тия музи отъ него, и той ще се прояви, като обикновенъ цигуларъ. Има ли нѣщо чудно въ това? Когато вие нагорещите парче желѣзо отъ единъ килограмъ, отъ 1 — 1000⁰ ще можете ли лесно да го дигнете? Вие не можете да го дигнете, докато не прѣмахнете тази нова сила, вложена въ него. Прѣмахнете ли я, и дѣцата могатъ да дигатъ това парче желѣзо и да си играятъ съ него. Слѣдователно, колкото повече приятели отъ невидимия свѣтъ сж заинтересувани отъ нашия животъ, тол-

кова по-голяма ще бжде и нашата интелигентност. Тѣ сж притоци къмъ нашия животъ, които влагать любовта си у насъ. Тѣ сж звѣздитѣ на нашето небе. Както голѣмината на рѣката зависи отъ притоцитѣ, които се вливатъ въ нея, така и нашата интелигентност зависи отъ любовта, която висшитѣ сжщества вливатъ въ нашия животъ. Ржководещата душа пѣкъ, въ която се вливатъ тия притоци отъ животъ и отъ любовъ, тя е изгрѣващето слънце, което ни показва пѣтя къмъ Бога. Въ душата на човѣка се включватъ и луна-та, и звѣздитѣ, и всички небесни свѣтила, които ние виждаме по небето. Въ това отношение човѣкъ прѣдставлява въ миниатюръ единъ великъ свѣтъ. За този свѣтъ, именно, говори и Исая.

И тѣй, ако схващате живота по този начинъ, у васъ ще се зароди силно желание да свържете вашия животъ съ живата природа, и по този начинъ да разрѣшите правилно мжчнотиитѣ, които срѣщате на пѣтя си. Ако разберете истинската Божествена наука, вие ще имате храна, каквато искате; ще имате правилно развитъ умъ, какъвто искате и най-послѣ ще имате правилно развито сърце, каквото желаете. Отъ васъ зависи всичко. Сега хората се молятъ на този—на онзи. Защо се молятъ едни на други? — Защото не се молятъ на Бога. Тѣ считатъ за срамъ да се молятъ на Бога, а когато се молятъ едни на други, това не е срамъ. Никога въ свѣта не сж се отправяли толкова много молби, както сега: моля ви се най-учтиво, господинъ Министре! Или: моля ви се най-учтиво, господинъ Директоре! Навсѣкждѣ се отправятъ заявления и просби. Всички съврѣменни хора, и бѣдни и богати, и учени и прости, сж просеци. Синътъ и дъщерята отиватъ въ странство да учатъ, и единъ мѣсецъ слѣдъ заминаването си пишатъ на родителитѣ си: моля ви се, мамо и тате, изпратете ни толкова и толкова пари! Защо синътъ пише на баща си „моля ти се, татко“, а да не пише: обични ми, татко, толкова пѣти си

ми услужвалъ, винаги си билъ готовъ да ми помогнешъ, помогни ми и въ този случай, имамъ нужда отъ малко пари. Нима синътъ, като е отишълъ въ странство да учи, трѣбва да пише на баща си толкова сухо? Той иска да покаже, че научилъ смѣтане, аритметика, всѣкакъвъ родъ уравнения и уравновѣсяване на смѣтките, та и въ този случай гледа да се изрази по търговски начинъ. И като се върне отъ странство, синътъ поема смѣтките на баща си, но работитѣ не вървятъ, както трѣбва. Тогава бащата казва: синъ ми ходи въ странство, учи разни науки, но смѣтките не вървятъ, работитѣ повече се забъркватъ.

„Слънцето не ще зайде вече“. Питамъ: коя е причината, че вашето слънце постоянно изгрѣва и залѣзва? Щомъ вашето слънце постоянно изгрѣва и залѣзва, това показва, че вие сте на физическия свѣтъ, дѣто има пролѣтъ, лѣто, есень и зима, дѣто температурата постоянно се смѣня. Щомъ знаете, че става смѣна въ температурата, вие трѣбва да вземете всички мѣрки, да се приготвите за студена, мразовита зима, когато температурата може да спадне и до $25-30^{\circ}$ подъ нулата. Въ такъвъ случай вие трѣбва да имате дърва и вжглища, трѣбва да имате дебели дрехи, за да издържате на външнитѣ условия. Ако пъкъ вашето слънце изгрѣва и залѣзва само веднѣжъ въ живота ви, вие живѣете въ полюситѣ, т. е. въ духовния свѣтъ, дѣто се изискватъ много знания. Ако нѣмате тия знания, вие ще се намѣрите въ още по-голѣми затруднения, отколкото въ физическия свѣтъ. Въ духовния свѣтъ има по-голѣмъ студъ, отколкото въ физическия. Въ това отношение студътъ прѣдставлява противодѣйствиe срѣщу лошитѣ хора и лошитѣ духове въ духовния свѣтъ. И тъй, що е студътъ? — Енергия, която противодействува на лошитѣ хора въ свѣта. Ще е топлината? — Енергия, която дава животъ на всички добри хора, за да работятъ. Значи, студътъ и топлината сж двѣ сили въ природата, които сж раз-

кова по-голяма ще бжде и нашата интелигентност. Тѣ сж притоци къмъ нашия животъ, които влагатъ любовта си у насъ. Тѣ сж звѣздитѣ на нашето небе. Както голѣмината на рѣката зависи отъ притоцитѣ, които се вливатъ въ нея, така и нашата интелигентност зависи отъ любовта, която висшитѣ сжщества вливатъ въ нашия животъ. Ржководещата душа пѣкъ, въ която се вливатъ тия притоци отъ животъ и отъ любовъ, тя е изгрѣващето слънце, което ни показва пѣтя къмъ Бога. Въ душата на човѣка се включватъ и луна-та, и звѣздитѣ, и всички небесни свѣтила, които ние виждаме по небето. Въ това отношение човѣкъ прѣдставлява въ миниатюръ единъ великъ свѣтъ. За този свѣтъ, именно, говори и Исайя.

И тъй, ако схващате живота по този начинъ, у васъ ще се зароди силно желание да свържете вашия животъ съ живата природа, и по този начинъ да разрѣшите правилно мжчнотиитѣ, които срѣщате на пѣтя си. Ако разберете истинската Божествена наука, вие ще имате храна, каквато искате; ще имате правилно развитъ умъ, какъвто искате и най-послѣ ще имате правилно развито сърце, каквото желаете. Отъ васъ зависи всичко. Сега хората се молятъ на този—на онзи. Защо се молятъ едни на други? — Защото не се молятъ на Бога. Тѣ считатъ за срамъ да се молятъ на Бога, а когато се молятъ едни на други, това не е срамъ. Никога въ свѣта не сж се отправяли толкова много молби, както сега: моля ви се най-учтиво, господинъ Министре! Или: моля ви се най-учтиво, господинъ Директоре! Навсѣкждѣ се отправятъ заявления и просби. Всички съврѣменни хора, и бѣдни и богати, и учени и прости, сж просеци. Синътъ и дъщерята отиватъ въ странство да учатъ, и единъ мѣсецъ слѣдъ заминаването си пишатъ на родителитѣ си: моля ви се, мамо и тате, изпратете ни толкова и толкова пари! Защо синътъ пише на баща си „моля ти се, татко“, а да не пише: обични ми, татко, толкова пѣти си

ми услужвалъ, винаги си билъ готовъ да ми помогнешъ, помогни ми и въ този случай, имамъ нужда отъ малко пари. Нима синътъ, като е отишълъ въ странство да учи, трѣбва да пише на баща си толкова сухо? Той иска да покаже, че научилъ смѣтане, аритметика, всѣкакъвъ родъ уравнения и уравновѣсяване на смѣтките, та и въ този случай гледа да се изрази по търговски начинъ. И като се върне отъ странство, синътъ поема смѣтките на баща си, но работитѣ не вървятъ, както трѣбва. Тогава бащата казва: синъ ми ходи въ странство, учи разни науки, но смѣтките не вървятъ, работитѣ повече се забъркватъ.

„Слънцето не ще зайде вече“. Питамъ: коя е причината, че вашето слънце постоянно изгрѣва и залѣзва? Щомъ вашето слънце постоянно изгрѣва и залѣзва, това показва, че вие сте на физическия свѣтъ, дѣто има пролѣтъ, лѣто, есенъ и зима, дѣто температурата постоянно се смѣня. Щомъ знаете, че става смѣна въ температурата, вие трѣбва да вземете всички мѣрки, да се приготвите за студена, мразовита зима, когато температурата може да спадне и до $25-30^{\circ}$ подъ нулата. Въ такъвъ случай вие трѣбва да имате дърва и вжглища, трѣбва да имате дебели дрехи, за да издържате на външнитѣ условия. Ако пъкъ вашето слънце изгрѣва и залѣзва само веднѣжъ въ живота ви, вие живѣете въ полюситѣ, т. е. въ духовния свѣтъ, дѣто се изискватъ много знания. Ако нѣмате тия знания, вие ще се намѣрите въ още по-голѣми затруднения, отколкото въ физическия свѣтъ. Въ духовния свѣтъ има по-големъ студъ, отколкото въ физическия. Въ това отношение студътъ прѣдставлява противодѣйствиe срѣщу лошитѣ хора и лошитѣ духове въ духовния свѣтъ. И тъй, що е студътъ? — Енергия, която противодѣйствува на лошитѣ хора въ свѣта. Ще е топлината? — Енергия, която дава животъ на всички добри хора, за да работятъ. Значи, студътъ и топлината сж двѣ сили въ природата, които сж раз-

прѣдѣлили службитѣ си между хората на земята, както и между духоветѣ въ духовния свѣтъ. Имали голѣмъ студъ въ свѣта, това показва, че лошитѣ хора сж взели надмощие въ живота. Имали повече топлина, това показва, че добритѣ хора сж взели надмощие въ живота. Такова съвпадение се констатира и въ всеобщата война: когато германцитѣ бѣха съюзници съ българитѣ и съ турцитѣ и взимаха надмощие въ войната, врѣмето всѣкога бѣше студено; когато съглашението взимаше надмощие, врѣмето всѣкога ставаше топло. Тѣзи и редъ други прчини могагѣ да повлияятъ на врѣмето, да стане по-топло или по-студено. Когато съюзътъ взимаше надмощие, тогава се проявяваше електричество, което дѣйствува по права линия; когато съглашението взимаше надмощие, проявяваше се магнетизъмъ, който дѣйствува по криви линии. Въ електричеството, както и въ магнетизма дѣйствуватъ двѣ състояния: възходящо и низходящо.

„Слънцето не ще зайде вечъ“. Това подразбира чисто Божествения свѣтъ. Когато човѣкъ има просвѣтенъ умъ и чисто, благородно сърце, тогава той ще има не едно слънце, но двѣ слънца и една луна. Единъ день, когато нашата луна се запали и гори, както слънцето, което гори безъ да изгара, ние ще имаме постоянна вжтрѣшна свѣтлина. Когато човѣшкиятъ умъ и човѣшкото сърце дойдатъ до абсолютно вжтрѣшно съгласие, вжтрѣшна хармония и се слѣятъ въ единъ животъ, тогава въ живота на човѣка ще настане такова положение, което се изразява съ стиха: „Слънцето не ще зайде вечъ“. Велика задача прѣдстои на човѣка, да изчисти ума си отъ всички странични мисли и сърцето си отъ всички странични чувства. Мнозина се запитватъ: каква е нашата задача на земята? Сега вече може да имъ се отговори: нашата задача е да възпигаме и очистимъ ума си и да облагородимъ сърцето си. Това не може да се постигне въ единъ, въ два, въ три, въ петъ или

въ десетъ дни и мѣсеци, но се изискватъ години усиленна работа. Нѣкои окултисти твърдятъ, че за да се постигне това нѣщо, изискватъ се поне 777 жизоти и то епохални, прѣзъ които човѣкъ да е игралъ нѣкаква велика роль. По-край тѣзи животи има още много незабѣлѣзани. Ако нѣкои религиозни хора слушатъ тия нѣща, ще кажатъ: това учение е еретическо, не е по Бога. Чудно нѣщо! Да се казва на хората, че тѣ се раждатъ и прѣраждатъ, не било по Бога, а да отиватъ на бойното поле да се биятъ и убиватъ, това е по Бога. При това, нѣкои религиозни твърдятъ, че никждѣ въ Писанието не се говори за прѣраждането. Казвамъ: на всѣка страница въ Писанието се говори за прѣраждането, но то се отнася само за онѣзи, които имагъ очи и могатъ да виждатъ и за онѣзи, които иматъ уши и могатъ да чуватъ. Прѣди всичко прѣраждането не е законъ на материята. Да се облича човѣкъ, това е законъ на материята, а да се прѣражда, това е законъ на човѣшкия духъ. Когато се казва, че човѣкъ единъ пѣтъ само се ражда, това се отнася до Божествения свѣтъ, дѣто има само единъ дълъгъ день, а когато казваме, че човѣкъ се прѣражда много пѣти, ние разбираме материалния свѣтъ, дѣто могатъ да се реализиратъ идеитѣ, които Богъ е вложилъ въ човѣка.

Питамъ: защо трѣбва да има противорѣчия въ живота? Нали Господъ царува навсѣкждѣ? Какво лошо има въ това, че човѣкъ живѣе единъ дълъгъ день, или 10,000 деня? Защо хората се плашатъ отъ прѣраждането? Защо този въпросъ ги поставя въ противорѣчия? Какъвъ смисълъ има живота, който трае само единъ день? Това е животъ на еднодневката. При това, често ние срѣщаме случаи, когато нѣкой човѣкъ се роди сутринята, живѣе до вечерята и умира. Каква култура може да има въ такъвъ животъ? Коя майка би желала да роди дѣте и слѣдъ единъ день то да умре? Кое е по-хубаво: дѣтето да живѣе единъ

денъ или да живѣе 10,000 деня? Красиво е човѣкъ да живѣе 10,000 деня. Красотата на живота седи въ дългия разуменъ животъ. Нѣкои отъ съврѣменнитѣ хора считатъ красивитѣ, хубавитѣ нѣща за лоши. И слѣдъ това, като заключение на своитѣ разбирания, тѣзи хора считатъ прѣбраждането за нѣщо страшно въ тѣхния животъ. Прѣбраждането е страшно, но за грѣшнитѣ хора, а за праведнитѣ то е благословение. Прѣбраждането е икономия въ природата. Защо нѣкои хора не приематъ прѣбраждането? — Защото тѣ не искатъ да изплащатъ дълговетѣ си, или най-малко не искатъ да ги признаятъ. Когато човѣкъ дойде на земята и признае прѣбраждането, той трѣбва да се наеме съ изплащане на всичкитѣ си дългове, които е направилъ въ миналото. Като се роди, ще го коѣстятъ съ нѣкакво име и ще му кажатъ: слушай, ти си Иванъ еди-кой си, който имашъ отъ миналото дългове, дѣто си ялъ и пилъ. Сега трѣбва да ги изплатишъ. Днесъ много хора идватъ на земята инкогнито и казватъ: азъ не съмъ онзи Иванъ, на когото приписватъ тѣзи дългове. — Да, ти не си стариятъ Иванъ, съ старитѣ дрехи, но си сжщиятъ онзи Иванъ съ старитѣ дѣла, съ сжщия умъ, съ сжщото сърце и съ сжщата воля. Азъ пѣкъ въ твоето лице познавамъ, именно, онзи Иванъ, който обичаше да си похапва и попийва. Ти обичашъ ли да си похапвашъ и попийвашъ? — Обичамъ. — Значи, ти си сжщиятъ Иванъ, когото азъ познавамъ. Днесъ си се прѣродилъ на земята, да си изплатишъ старитѣ дългове и да се научишъ да живѣешъ правилно — нови дългове да не правишъ. Слѣдователно, когато човѣкъ не приема прѣбраждането, той прави това, защото интереситѣ му го диктуватъ.

И тѣй, когато се казва, че слънцето нѣма да зайде вечъ, ние подразбираме човѣшкия умъ. Слънцето на човѣшкия животъ е неговиятъ умъ, който постоянно трѣбва да свѣти. Ние не говоримъ за онзи илюзоренъ умъ на луната, която посто-

янно се пълни и изпразва. Човѣкъ има два ума: умътъ на луната и умътъ на слънцето. Умътъ на луната постоянно се пълни и изпразва и нищо не донася на човѣка. Понѣкога луната е толкова красива, че хората се страхуватъ отъ нея. Когато българитѣ сѣятъ дини, напримѣръ, тѣ винаги се съобразяватъ съ състоянието, въ което се намира луната. Тѣ не обичатъ да сѣятъ динитѣ, когато луната е съвсѣмъ пълна, защото сж забѣлѣзали, че тогава тѣ не узрѣватъ добрѣ. Добрѣ е да се сѣятъ динитѣ, когато луната е малко празна. Слънцето означава висшия човѣшки умъ. Когато се казва, че слънцено не ще заиде, това подразбира висшиятъ умъ, който никога не залѣзва, той постоянно свѣти. Умътъ на слънцето подразбира култура, която никога не залѣзва и не изгрѣва, а постоянно свѣти и грѣе. Луната пѣкъ постоянно се празни и пълни. Ученитѣ астрономи знаятъ причинитѣ за изпразването и пълненето на луната.

Съврѣменнитѣ учени казватъ, че водата замръзвала при 0° . Какво става обикновено, когато тѣлата замръзватъ? Всички тѣла при замръзване се свиватъ, т. е. намаляватъ обема си. Обаче, водата прави изключение отъ това правило, а именно, водата при замръзване се разширява, като увеличава обема си. Това разширение ученитѣ обясняватъ съ увеличение на междумолекулнитѣ ѝ пространства. Питамъ: какъ става това разширение на водата при замръзване, когато въ науката е извѣстно, че тѣлата се разширяватъ само отъ топлина. Тогава защо водата се разширява, именно, при замръзване? Въ такъвъ случай, азъ казвамъ: въ свѣта не става никакво замръзване. Ще кажете: какъ е възможно да не става никакво замръзване? Кажете ми тогава, въ коя епоха на човѣшкия животъ водата е замръзнала и до послѣдната си капка? Това наричамъ азъ истинско замръзване. Знае се положително, обаче, че и при най-големия студъ водата е замръзвала най-много до дълбочина десетъ метра, но никога не е за-

мръзвала изцѣло, до дѣно. Щомъ е така, това не може да се нарече замръзване, въ пълень смисълъ на думата. Подъ думата „замръзване“ ние разбираме смъртъ. Когато едно тѣло замръзва, ние разбираме, че то изгубва своя животъ. Щомъ човѣкъ замръзне, той умира. Съврѣменнитѣ хора считагъ, че съ смъртъта на човѣка за него всичко е свършено. Не, когато човѣкъ умира, свършватъ се само неговитѣ безпокойствия, илюзии и тогава, освободенъ отъ всички ограничения, той се намира прѣдъ реалността на живого и казва: едно врѣме, когато живѣхъ на земята, азъ бѣхъ малко дѣте, което се смущаваше и безпокоеше отъ дребнолитѣ на живота, но сега виждамъ, че за всичко това не заслужава човѣкъ да се спира въ своя пѣтъ. Докато човѣкъ живѣе съ илюзиитѣ на живота, той мяза на пѣтникъ, който се е нагърбилъ съ голѣма, тежка раница, защото мисли, че дѣто отиде, нѣма да намѣри храна. Обаче, каго пѣтува, той срѣща по пѣтя си редъ ханчета, дѣто спира и намира всичко, което му е било нужно. Тогава той разбира, че не е трѣбвало да пълни раницата си съ толкова много провизии. Ако продължава да носи тази тежка раница на гърба си, въ заключение, гърбътъ му ще се охлузи, и той нищо нѣма да спечели. Казвате: не трѣбва ли човѣкъ да мисли за утрѣшния день? Та сега, именно, хората не мислягъ. Тѣ мислягъ само върху това, какъ повече да напълнятъ раницитѣ си, а въ сжщностъ трѣбва да се справятъ съ въпроса, има ли ханчета по пѣтя, прѣзъ който ще пѣтуватъ, и ако има такива, да не носятъ тежка раница. Ако има спирки по пѣтя имъ, тѣ трѣбва да взематъ раница съ най-насжщнитѣ си потрѣби и припаси, за да пѣтуватъ леко, спокойно, доволни отъ живота си. Сега, грѣшкитѣ, които съврѣменнитѣ хора правятъ, произтичатъ отъ факта, че тѣхното слънце постоянно изгрѣва и залѣзва.

И тъй, кога залѣзва слънцето? — При въртенето на земята около слънцето. Когато земята

се върти около осъта си, настава свѣтлина и тъмнина, които хората наричатъ день и нощъ. Като настане тъмнина, тѣ правятъ своитѣ изчисления. Питамъ: могатъ ли да бждатъ вѣрни изчисленията, правени въ тъмнина? Може ли да бжде права постѣпката на човѣкъ, когато той е билъ въ тъмнина? Запримѣръ, нѣкой учитель поставя на единъ отъ своитѣ ученици двойка по прѣдмета, който прѣподава, и този ученикъ, като не може да понесе това положение, отчайва се и си тегли куршумъ. Той изпада въ тъмнина на съзнанието си, и рѣшава въпросътъ криво. Такава постѣпка е направена въ тъмнина. Щомъ е така, тя не може да се разглежда, като права постѣпка. Ако учительтъ постави шесторка на този ученикъ, той ще се радва. Обаче, въ дѣйствителния животъ двойката твори. Когато професоръ или учитель постави на своя ученикъ двойка, съ това той иска да му каже: ти не учишъ, но си единъ отъ способнитѣ ученици, който може да работи. На неспособния си ученикъ учительтъ поставя шесторка, като число на илюзии, съ което иска да каже: турямъ ти шесторка, за да не се обезсърдишъ. И ученикътъ се радва. Когато разумниятъ учитель оцѣнява ученицитѣ си, той знае, какво прави: на способния си ученикъ поставя двойка, защото иска да го изправи, да му посочи грѣшкитѣ и да го застави да учи, да работи; на неспособния си ученикъ поставя шесторка, да го насърди да работи. Влѣзатъ ли и двамата ученици въ живота, онзи, който въ училището е получавалъ шесторки, той се отчайва и самоубива, защото не е разбралъ дълбокия смисълъ, който учительтъ е вложилъ въ шесторкитѣ; онзи, който е получавалъ двойки, той се засилва и започва самостоятелно да работи, да рѣшава труднитѣ житейски задачи. Нѣкой ученикъ се оплаква: учительтъ ми не ме прѣцѣни, както трѣбва, той несправедливо ми тури двойка. Казвамъ: по-хубаво число отъ двойката нѣма. Свѣтътъ се създаде

отъ двойката. Всичко зависи отъ двойката. Има ли двойка въ живота, всичко има; нѣма ли двойка въ живота, нищо нѣма. Безъ двойка нищо не може да се направи. Селянинътъ впрѣга два вола, заедно да оратъ. Единъ умъ и едно сърце, правятъ двѣ; единъ духъ и една душа, правятъ двѣ. Умъ, сърце, духъ и душа, събрани заедно правятъ четири. Това сж два свѣта, събрани на едно мѣсто.

Често хората се натъкватъ на редъ противорѣчия. Нѣкой казва: защо страданията идватъ все до моята глава? Въ този смисълъ страданието е голѣма двойка. Изобщо, двойката е число на противорѣчия. Съ страданията Господъ казва на човѣка: ти си способенъ да разрѣшишъ труднитѣ задачи въ своя животъ. Човѣкъ може да разрѣши правилно своитѣ задачи, когато слънцето на неговия животъ никога не залѣзва. Залѣзва ли неговото слънце, той непрѣменно ще направи поне една малка погрѣшка.

Казвамъ: при сегашната култура всѣки трѣбва да самовъзпитава своя умъ. Какъ може да се постигне това? Като се занимава човѣкъ съ всичко, което той обича. Като изучавате митологията на старитѣ гръцки богове, вие виждате, че хората сж олицетворявали въ тѣхъ разни човѣшки образи, съ свойствени тѣмъ качества и достоинства. Евреитѣ, напримѣръ, сж приемали, че сжществуватъ 22 богове, както сж имали и 22 букви въ своята азбука. Отъ тѣхъ 12 съставляватъ прѣдвѣрието на небето, а останалитѣ богове и богини, значи, между тѣхъ имало и жени, живѣятъ на земята, като хора, раждатъ се и прѣраждатъ се, иматъ синове и дѣщери, спорятъ помежду си, при които спорове по-силнитѣ взиматъ надмощие надъ по-слабитѣ и т. н. Такива сж били понятията на старитѣ хора за боговетѣ, но това сж дѣтински схващания. Тѣ показватъ, че човѣкъ, въ своето първобитно развитие, е подигналъ своя близъкъ въ божество. Обаче, това сж човѣшки божества.

Подъ думата Богъ ние разбираме разумното върховно начало, отъ което произгичатъ всички души и богове, и на което не знаемъ сжщинското име. По естество и по строежъ всички хора мязатъ на Бога. И когато хората се освободятъ отъ материята, съ която днесъ сж прѣплетени, ще видятъ, че въ всѣки човѣкъ има сгremeжъ къмъ добро, а сжщеврѣменно и условия за постигане на доброто. Нѣкой казва: нѣмамъ условия. Защо нѣмашъ условия? Защото не впрегнешъ ума си на работа. Ти си способенъ за работа, но твоето честолюбие, твоята гордостъ не ти позволяватъ да работишъ, и ти казвашъ: какъ ще отида да работя? Питамъ: кой трѣбва да работи? Умниятъ човѣкъ, именно, трѣбва да работи, а глупавиятъ трѣбва да легне подъ сѣнката на нѣкоя круша, да почива. Само глупавитѣ хора трѣбва да бждатъ богати, а умнитѣ хора трѣбва да бждатъ сиромаси. Въ дѣйствиелностъ е така. Сиромаситѣ не носятъ раници на гърба си, а богатитѣ носятъ. Какво разбирамъ подъ думата „сиромасъ“ човѣкъ? Подъ думата сиромасъ човѣкъ азъ не разбирамъ сиромасъ по сърце и по умъ. Питамъ: способниятъ лѣкаръ има ли нужда отъ пари? Способниятъ музикантъ има ли нужда отъ пари? Способниятъ скулпторъ има ли нужда отъ пари? Способниятъ земледѣлецъ има ли нужда отъ пари? Да мисли човѣкъ, че паритѣ му сж необходимостъ въ живота, това показва, че неговото слѣнце още изгрѣва и залѣзва. Когато казвамъ, че човѣкъ не се нуждае отъ пари, разбирамъ, че той е господаръ на паритѣ, а не обратно. Паритѣ не сж господари на човѣка. Веднѣжъ човѣкъ е създалъ паритѣ, той не трѣбва да се безпокои за тѣхъ, дали има пари, или нѣма. Всѣки човѣкъ може да провѣри въ себе си, доколко мисълта за паритѣ го е хипнотизирала. Вървишъ изъ пѣтя спокоенъ, безгриженъ, но потрѣбватъ ти за нѣщо пари: брѣкнешъ въ джоба си и нищо не намирашъ. Веднага ти се смутишъ, изгубишъ трисжтствието на духа и се сгушишъ. Намѣришъ

ли пари въ джоба си, една книжна мснета отъ сто лева, веднага ти се संबодрявашъ, разполагашъ се, почувствуваешъ се силенъ и започвашъ смѣло да крачишъ по пжтя си. Ако влѣзешъ въ нѣкоя гостилница безъ петъ пари въ джоба си, гледашъ по-скоро да излѣзешъ навънъ. При това положение и гостилничарътъ не те вѣрва. Имашъ ли въ джоба си тази книжка отъ сто лева, ти си смѣлъ, гордъ; същеврѣменно и гостилничарътъ има вѣра въ тебе. Изкуство е човѣкъ да взѣзе въ гостилницата безъ петъ пари, да се обърне свободно къмъ гостилничаря и да му каже: погледни ме въ лицето и ми кажи, за колко можешъ да ми кредитирашъ! Англичанинъ отива въ една гостилница безъ петъ пари въ кесията си и казва на гостилничаря: сжръ, за колко лева можешъ да ми кредитирашъ? Той го погледналъ въ лицето, намѣрилъ, че е честенъ човѣкъ и му казалъ: отпускамъ ви кредитъ за шестъ хиляди шелинга. Англичанинътъ започналъ да се храни на кредитъ, въ гостилницата цѣлъ мѣсецъ и слѣдъ изтичането на този срокъ, той му заплатилъ опрѣдѣлената сума. За толкова врѣме му било дадено довѣрие. Има хора, на които веднага можешъ да отпуснешъ кредитъ до 20,000 лева, а има такива, на които никакво довѣрие не можешъ да дадешъ. Защо?—Понеже тѣзи хора вътрѣшно не внушаватъ никакво довѣрие, а външно си турятъ маска на благочестиви хора. Когато отивате при нѣкого за нѣкаква услуга, казвамъ: хвърлете маската си и го попитайте, за колко ви оцѣнява и какво довѣрие ви опрѣдѣля. Нѣкой казва: ние не трѣбва да се отваряме много прѣдъ хората. До сега азъ не съмъ срѣщалъ нито единъ отворенъ човѣкъ. Имали ли сте случай въ живота си, да разтворите душата си прѣдъ нѣкой човѣкъ, и той да ви отговори съ сжщото? Спомняте ли си случай въ живота си, когато сте се разтваряли прѣдъ нѣкой свой приятель и сте се разговаряли отъ душа, безъ да съжбялявате за това, но да го считате за

привилегия и благослсвение отъ Бога? Усѣщали ли сте благоуханието, което излиза отъ отворенитѣ души? Да се отвори една душа, подразбира се, сжщеврѣменно и умътъ, и сърцето ѝ да сж отворени. Отвори ли човѣкъ душата си, неговото слънце само изгрѣва и никога не залѣзва.

Сега, като наблюдавамъ съврѣменнитѣ хора, намирамъ, че повечето отъ тѣхъ изпадатъ въ голѣми дребнавости. Тѣ сж готови за нищо и никакво да развалятъ красивото и благородното въ душата си. По този начинъ тѣ изгубватъ Божественото въ себе си. Най-малкото противорѣчие ги изкарва отъ релситѣ на тѣхния животъ. Въ сжщность противорѣчиата сж дадени на хората, като задачи за разрѣшение. Понѣкога поставятъ човѣка на противорѣчие, на изпитъ, съ който искатъ да помогне той на нѣкои души отъ задгробния животъ. Значи, понѣкога страданията ни се даватъ съ цѣль да помогнемъ на нѣкои заминали души. Запримѣръ, дохождатъ при тебе нѣкои твои близки и те молятъ да кредитирашъ една сума отъ 20,000 лева за едно лице, което въ дадения моментъ е силно притѣснено. Ти правишъ тази услуга не отъ доброто желание да послужишъ на този нуждаещъ се, но само да не откажешъ на своитѣ близки, които ходатайствуватъ за него. Обаче, слѣдъ врѣме срокътъ за изплащане на полицата изтича, и този бѣденъ човѣкъ не може да я изплати. Тогава тебе теглятъ подъ отговорностъ за това лице. Въ дадения случай ти носишъ страданията, отговорността за тази душа, която сама не може да си изплати дълга. По сжщия начинъ всѣки день и васъ ви заобикалятъ сжщества, които ви убѣждаватъ да вършите волята на Петко, на Стояна, на Драгана, но не и волята Божия. Вие се подписвате на една, на друга полица, за които слѣдъ врѣме ще плащате. За това казвамъ: първо трѣбва да придобиете свѣтълъ умъ и чисто, благородно сърце и като придобиете това бо-

гатство, да го употребите за благо на своите близни.

И тъй, всички трѣбва да прочетете цѣлата 60 глава отъ книгата на пророкъ Исая, за да разберете, какво точно е искалъ да каже той съ изречението: „Слънцето не ще зайде вече“. Дойде ли човѣкъ до това положение, той вече е намѣрилъ идеалния животъ, за който неговата душа е копнѣла. Въ този смисълъ всѣки трѣбва да се стреми къмъ знание, къмъ добродѣтели, на които слънцето никога не ще зайде. Тѣ носятъ миръ и радостъ за човѣка. И тогава, като срещнете човѣкъ, когото считате за приятелъ, ще си зададете въпроса: този човѣкъ, този приятелъ, който влиза въ моята система, ще помрачи ли моето слънце, или нѣма да го помрачи? Ако помрачи вашето слънце, дръжте го на страна; ако не го помрачи, приемерте го за приятелъ. Като се жените, пакъ си задайте въпроса: жената, която избирамъ за другарка въ живото си, ще помрачи ли моето слънце, или нѣма да го помрачи? Ако го помрачи, дръжте я настрана; ако не го помрачи, оженете се за нея. Ако искате да вземете пари на заемъ отъ нѣкой банкеръ, пакъ се запитайте: паритѣ, които ще взема отъ този банкеръ, ще помрачатъ ли моето слънце, или нѣма да го помрачатъ? Ако не го помрачатъ, вземете паритѣ; ако го помрачатъ, и даромъ да ви даватъ, не ги взимайте. Влизате ли въ нѣкое религиозно общество, пакъ се запитайте: ако влѣза въ това общество, то ще помрачи ли моето слънце, или нѣма да го помрачи? Ако го помрачи, не влизайте въ него; ако не го помрачи, влѣзте. Ако искате да изучавате нѣкаква наука, пакъ се запитайте: тази наука ще помрачи, или нѣма да помрачи моето слънце? Ако го помрачи, не я изучавайте; не го ли помрачи, изучавайте я.

Казвамъ: за въ бъдеще ние ще изучаваме всички науки отъ ново гледище, отъ нова свѣтлина. Тѣй както изнасямъ фактитѣ, мнозина мислятъ,

че азъ не цѣня науката. Азъ цѣня науката, но я разглеждамъ отъ друго становище. Напримѣръ, за мене понятието биологъ е съвсѣмъ друго отъ това, което ученитѣ разбиратъ. Споредъ мене биологътъ трѣбва да разглежда, какъ се е сформирувалъ живота на земята, а не само, какъ се е образувалъ животътъ на клѣткитѣ. Прѣди да се земе съ изучаване живота и произхода на клѣткитѣ, той трѣбва да е изучилъ всички разумни сили, които сж създали малкитѣ центрове въ живота. Когато нѣкой изучава картинитѣ на единъ великъ художникъ, прѣди всичко той трѣбва да се запознае съ самия художникъ, а слѣдъ това и съ неговитѣ картини. Той не може да има ясна прѣдстава за картинитѣ, ако не познава самия художникъ. Художникътъ струва много повече отъ своитѣ картини. Той не се е вложилъ цѣль въ картинитѣ. Тѣй щото, когато изучаваме картинитѣ на нѣкой художникъ, ние изучаваме само частъ, т. е. една фаза отъ живота на самия художникъ. Всички останали чѣрти и качества отъ характера на художника оставатъ скрити за насъ. Когато изучаваме нѣкоя картина, ние можемъ да схванемъ на лицето ѝ или само благородство, или само любовъ, или само смирение, а всички останали добродѣтели ще липсватъ. Въ единъ и сжщъ моментъ на едно лице ние не можемъ да намѣримъ изразени всички добродѣтели. Всѣка картина прѣдставлява само единъ моментъ отъ човѣка, а ние знаемъ, че човѣкъ се мѣни всѣки моментъ. Добродѣтелитѣ, които се криятъ въ нашия умъ и въ нашето сърце, се изразяватъ всѣки новъ день на лицето ни, вслѣдствие на което човѣкъ прѣдставлява една интересна, но винаги незавършена книга. Човѣшкото лице е кинематографъ, върху платното на който всѣки моментъ се пише нѣщо ново. Въ очитѣ, въ устата, на странитѣ, навсѣкждѣ по човѣшкото лице се пишатъ все нови и нови добродѣтели. Понѣкога устнитѣ на човѣка сж червени, нѣкога жълти, нѣкога блѣди, нѣкога зе-

лени и т. н. Какво показватъ тия промѣни на цвѣтоветъ? Ония физиогномисти, които разбиратъ дълбокитъ причини на тия промѣни, които разбиратъ слънцето, луната и звѣздитъ, знаятъ, защо, на примѣръ, цвѣтътъ на лицето у нѣкой човѣкъ е жълтъ, на другъ — червенъ и т. н. Има единъ жълтъ цвѣтъ на лицето, подобенъ на този у светиитъ, но има единъ жълтъ цвѣтъ, който се дължи на разстройство на черния дробъ у човѣка. Хора, които страдатъ отъ разстройство на черния дробъ, отъ жълтеница, иматъ жълтъ цвѣтъ, но нито сж мждреци, нито светии. Обаче, приближете ли се къмъ нѣкой светия, отъ него излиза необикновено благоухание. Ако нашето слънце не залѣзва, това показва, че ние сме при такива условия, отдѣто можемъ да черпимъ великата мждрость на живота. Можемъ ли да кажемъ, че нашето слънце не залѣзва, ние сме вече господари на своята сждба.

Какво се разбира подъ думата „сждба“? На латински езикъ сждба значи *fortuna*. Въ латински езикъ тази дума е въ низходеща степенъ. Обаче, когато говоримъ за Божествената Правда, ние разбираме всички блага, които Богъ е опрѣдѣлилъ за душата. И когато цитираме стиха, че слънцето не ще зайде вечъ, ние разбираме, именно, тия блага, които Богъ е опрѣдѣлилъ за душата. За душитъ Богъ е приготвилъ такива блага, каквито ние и не подозираме. Всичко това ще постигнемъ постепенно, а не изведнѣжъ. Човѣкъ не може изведнѣжъ да се пробуди, изведнѣжъ да развие голѣма вѣра въ себе си, че да прави чудеса прѣдъ хората. Малки постижения сж необходими, но въ малкото се криятъ голѣми сили и възможности. Христосъ е казалъ: „Ако имате вѣра, колкото синапово зрънце, вие бихте могли гори и планини да прѣмѣствате“. За голѣмитъ дѣла се изисква голѣма вѣра; за малкитъ дѣла се изисква малка вѣра. Слѣдователно, и вѣрата е на степени. Тя е свързана съ човѣшката еволюция. Когато Христосъ казва, че съ вѣра могатъ и пла-

нини да се прѣмѣстватъ, Той ималъ прѣдъ видъ малки планини.

И тъй, въ живота на човѣка сж необходимими два полюса: на единия полюсъ е поставенъ човѣшкиятъ умъ, а на другия—човѣшкото сърце. Ако вие не можете да разберете вашия умъ и вашето сърце, които сж толкова близо до васъ, какъ ще разберете вашия духъ и вашата душа, които отстоятъ далечъ отъ васъ? Който изучава сърцето и ума си, той ще може да изучи и онѣзи велики, мощни сили, които се криятъ въ съзнанието му. Чрѣзъ съзнанието ние дохождаме до положение да разберемъ, какво въ сжщностъ прѣдставяваме.

Казвамъ: при всѣко положение на живота се запитвайте, дали вашето слънце е залѣзло? Нѣкои казватъ: едно врѣме имахъ голѣма любовъ, но отиде вече, изгубихъ я. Мислите ли така, това показва, че вие се намирате въ материалния свѣтъ, дѣто земята ви се е завъртѣла около своята ось. За да не залѣзва вашето слънце, вие трѣбва да се повдигнете по-високо, да отидете на полюситѣ, а оттамъ и въ още по-висока областъ.

Религия и наука сж два важни фактора въ вашия животъ. Нѣма по-опасно положение за човѣка отъ това, да има религия безъ наука и наука безъ религия. Тѣзи двѣ положения внасятъ отрова въ кръвта на човѣшкия организъмъ. Човѣкъ не може нито безъ религия, нито безъ наука. Истинската религия трѣбва да даде абсолютна свобода на човѣшкото сърце, да може то свободно да изказва своитѣ чувства; истинската наука трѣбва да даде абсолютна свобода на човѣшкия умъ, да може той свободно да изказва своитѣ разбирания и схващания. Тъй щото, рече ли нѣкой човѣкъ да изкаже своитѣ разбирания по извѣстенъ въпросъ, той трѣбва да бжде свободенъ, да знае, че никой нѣма да го осмѣе, нито осжди. И дѣтински да сж неговитѣ схващания, той не трѣбва да се стѣснява. Прѣзъ тѣхъ е миналъ и най-напрѣдналиятъ светия или адептъ. Всѣки е

билъ дѣте, пеленаче въ своитѣ разбиранія. Всѣки е билъ малко дѣте. Често малкитѣ дѣца запитватъ майка си, отдѣ е дошло малкото имъ братче, или малкото имъ сестриче? Майката казва, че бабата го е донесла отъ рѣката. Вие ще кажете: ние знаемъ, отдѣ ги носятъ бабитѣ. Не, никой не знае, отдѣ бабитѣ носятъ малкитѣ дѣца. Никой не знае, какъ се ражда човѣкъ. Който се ражда, само той съзнава това нѣщо. Единъ американецъ ми казваше, че знае, кога се е родилъ. Той казва: моментътъ на моето раждане е този, когато за пръвъ пжтъ почувствувахъ, че мога да мисля. Отъ тогава насетнѣ моятъ умъ се измѣни. Това значи раждане. Когато тѣлото на човѣка се формира, той трѣбва да знае, защо се е родилъ. Нѣкой казва: не знамъ, защо съмъ се родилъ. Щомъ не знаешъ, защо си се родилъ, това показва, че ти още не си роденъ. Че си излѣзълъ на бѣлъ свѣтъ, това показва, че майка ти само те е изнесла вънъ, но ти още не си роденъ. Майка ти още е брѣменна съ тебе, и слѣдъ като се родишъ, тогава тя ще каже: олекна ми вече. Роди се най-послѣ това дѣте. Новороденото дѣте трѣбва да има слънце, което никога да не залѣзва. Какви сж качества на бждещитѣ дѣца? Бждещитѣ дѣца трѣбва да носятъ на главитѣ си слънца, които никога да не залѣзватъ, нито на земята, нито на небето.

Сега азъ желая и вашитѣ слънца никога да не залѣзватъ и да почувствувате, че сте родени. Дойдете ли до това положение, вие ще почувствувате въ себе си вжтрѣшна свобода. Само при това положение човѣкъ може да говори за религия и за наука. Знаете ли, какво нѣщо е истинската религия? Нѣма по-свещенъ моментъ за човѣка отъ този, да повдигне ума си къмъ Бога и да почувствува връзката, която сжществува между всички умове. Нѣма по-свещенъ моментъ за човѣка отъ този, да повдигне сърцето си къмъ Бога и да почувствува връзката, която сжществува между

всички души. Значи, човѣкъ е свързанъ едноврѣ-
менно съ двѣ връзки: въ еднаа връзка дѣйствува
Любовта, а въ другата — Мждростта. Свързанъ
ли е човѣкъ съ Любовта и съ Мждростта, той
ще почувствува, че въ свѣта дѣйствува великата
Истина, въ която Богъ се проявява. Съзнае ли
това, той ще направи всички усилия, да се домог-
не до великото благо на живота, дѣто слънцето
никога не залѣзва.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 27 февруари, 1927 г.
въ г. София.

Иди повикай мжжа си!

Казва ѝ Исусъ: „Иди повикай мжжа си и ела тукъ“.

Прочетената глава отъ евангелието на Иоана е една отъ важнитѣ глави. Въ нея Христосъ за-сѣга важни положения отъ живото. Ние виждаме, какъ Христосъ, като дошълъ до този кладенецъ, пожелалъ да пие вода, но не могълъ да си извади, понеже нѣмалъ вжже. Загова, като видѣлъ, че жена самарянка идѣла да си налѣе вода, Той се обърналъ къмъ нея съ думитѣ: „Ще те помоля да ми направишъ една услуга, да ми дадешъ малко вода“. По този начинъ Христосъ влѣзълъ въ разговоръ съ тази жена. Той говорилъ за съврѣменнитѣ традиции, които сжществували по това врѣме въ свѣта. Жената се зачудила, какъ така единъ евреинъ, единъ израилтянинъ се осмѣлява, споредъ тогавашнитѣ традиции, да говори съ жена и да иска отъ нея вода. Това положение е подобно на едно отъ положенията въ турския законъ, споредъ което се забранявало на всѣки турчинъ да иска и да пие вода отъ ханѣмка. Осмѣли ли се нѣкой турчинъ да прѣстѣпи този законъ, съ това той може да създаде източенъ въпросъ. Традиции сж това! Днесъ никой човѣкъ не е свободенъ отъ традиции. По цѣлия свѣтъ, между всички народи сжществуватъ редъ традиции. Всички стремежи на съврѣменното човѣчество се свеждатъ къмъ желанието имъ да се освободятъ отъ тия традиции и да постигнатъ съвършенство на своята душа. Връзкигѣ, които сжществуватъ между съврѣменнитѣ хора, отъ които тѣ и до днесъ носятъ лоши послѣдствия, азъ наричамъ неразумни връзки. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ много обича да играе на игрището прѣдъ хорага, да се показва за голѣмъ юнакъ, но случайно единъ день

той пада, счупва крака си и дълго време слѣдъ това носи лошигѣ послѣдствия на своето неразумно желание. И когато хората го питатъ, защо куца, той трѣбва да каже: азъ куцамъ поради своигѣ стари традиции и желания, да се покажа прѣдъ свѣта голѣмъ юнакъ и добъръ борецъ.

Най-напрѣдъ Христосъ засѣга въпроса за личнитѣ отношения между мъже и жени. Даже и ученицитѣ на Христа, като видѣли Учителя си да се разговаря съ жена—самарянка, казали въ себе си: какъ е възможно нашиятъ Учителъ да се разговаря съ жена и да излѣзе отъ рамкитѣ на старитѣ традиции? Христосъ каза на тази жена: „Ако ми дадешъ да пия отъ водата на този изворъ, единъ день азъ ще ти дамъ отъ моята вода, отъ която, като пиешъ веднѣжъ, никога нѣма да ожаднявашъ. Тази вода носи въ себе си Вѣчния Животъ“. Самарянката, като чула думитѣ на Христа, каза: „Дай ми тогава отъ тази вода, за да не ожаднявамъ никога и да не става нужда да дохождамъ повече на този изворъ“. Тя прибѣрзала да поиска отъ тази вода, както всички хора бързатъ, когато искатъ материални блага. Запримѣръ, съврѣменнитѣ хора искатъ веднага да се въдвори Царството Божие на земята и за това се запитватъ: кой е причината, че Царството Божие не може още днесъ да се въдвори? Питамъ: какъ може да се въдвори миръ и любовъ между съврѣменнитѣ хора? Какъ е възможно да се въдвори миръ и любовъ между съврѣменнитѣ мъже и жени при сегашнитѣ имъ разбирания за живота? Какъ може да се въдвори миръ и любовъ между брага и сестри при сегашнитѣ имъ разбирания за живота? Какъ може да се въдвори миръ и любовъ между учители и ученици при сегашнитѣ имъ разбирания за живота? Какъ може да се въдвори миръ и любовъ между съврѣменнитѣ свещеници, проповѣдници, владици и тѣхнитѣ пасоми при сегашнитѣ имъ разбирания за живота? Какъ може да се въдвори миръ и любовъ между съврѣменни-

тѣ управници и управляеми при сегашнитѣ имѣ-
разбирания за живота? Традиции сж това! Всѣка
държава има свои традиции. Отъ тия традиции
много държави сж загинали. Традициитѣ прѣд-
ставляватъ вжтрѣшния консерватизъмъ на хората,
който често ги спѣва. Нѣкой казва: какъ е въз-
можно азъ да взема мотика и да отида да копая
нѣкое лозе, или да взема цигулка и да отида да
свиря прѣдъ хората, да ги забавлявамъ, когато
съмъ роденъ отъ родители съ високо произхож-
дение? При това високо произхождение, азъ трѣ-
бва да стана рентиеръ, да получавамъ пари, съ
които често да ходя въ странство, да се разхож-
дамъ съ автомобили, да посѣщавамъ театри, кон-
церти и т. н. Споредъ мене, съврѣменнитѣ хора,
намѣсто да се разхождатъ съ автомобили, тѣ раз-
хождатъ автомобилитѣ си. Нѣкой казва: азъ се
разхождамъ съ автомобилъ. Не, въ сжщностъ ти
разхождашъ автомобила, а не той тебе. Тѣй що-
то, първо Христосъ засѣга материалнитѣ въпроси,
личнитѣ отношения. Послѣ Той засѣга обществе-
нитѣ отношения и най-послѣ засѣга въпроса за
вжтрѣшнитѣ отношения и за вжтрѣшнитѣ вѣрва-
ния на хората.

Казва Му самарянката: „Господине, гледамъ,
че си пророкъ и всичко знаешъ. Бащитѣ ни въ
тази гора се покланяха, а вие казвате, че Ерусалимъ
е мѣстото, дѣто трѣбва да се кланяме“. Ка-
зва ѝ Исусъ: „Жено, хвани ми вѣра, че иде часъ,
когато нито въ тази гора, нито въ Ерусалимъ ще
се поклоните на Отца“. Тукъ думата „гора, пла-
нина“ е употребена въ символистически смисълъ.
Подъ думата планина не се е разбирало това, ко-
ето ние днесъ схващаме. Хората на миналото не
сж били толкова глупави, да се кланятъ на пла-
нина. Подъ думата планина тѣ сж разбирали ум-
нитѣ хора, а за умни хора тѣ сж считали своитѣ
дѣди и прадѣди, на които сж се кланяли. Плани-
ната прѣдставлява материалната страна на въпро-
са. Ерусалимъ пѣкъ прѣдставя мѣстото, отдѣто се

разнася културата. Значи, тогавашнитѣ хора се кланяли на културата. И съврѣменнитѣ хора казватъ: ние, културнитѣ хора, трѣбва да признаваме науката, изкуствата, музиката и на тѣхъ да се покланяме. Христосъ казва на жената: „Споредъ вашитѣ вѣрвания, дѣйствително, вие трѣбва да се кланяли и на тази планина, както и въ Ерусалимъ, но иде врѣме и сега е, когато истинскитѣ поклонници ще се поклонятъ Отцу съ Духъ и Истина“. Споредъ грѣцката митология, старитѣ грѣци се кланяли на планината, съ което тѣ символизирали юначеството, героизма. Ако съврѣменнитѣ хора разбираха дълбокия смисълъ на тази митология, тѣ биха разбрали, защо, именно, старитѣ грѣци се кланяли на планината. Питамъ: нима апашѣтъ, който отива да обере касата на нѣкой банкеръ, не се моли прѣдъ нея? Той сѣда на колѣнѣ прѣдъ касата и започва да я човърка, да ѝ чете една, двѣ, три молитви, докато най-послѣ касата каже: хайде, като имашъ голѣмо постоянство, вземи си нѣщо отъ мене! Обаче, притежателятъ на касата не признава молитвитѣ на този апашъ и търси случай, да го улови и накаже. Христосъ казва на самарянката: „Бждещитѣ поклонници, които ще иматъ живата вѣра въ себе си, нѣма да се кланятъ нито на тази планина, нито въ Ерусалимъ, но ще се кланятъ на Отца съ Духъ и Истина“. Да се поклонни човѣкъ съ Духъ и Истина, той трѣбва да знае, какво нѣщо прѣдставлява душата му. Това не значи, че като душа, той е нѣщо особено отъ другитѣ. Не, той трѣбва да познава душата си — нищо повече! Той трѣбва да знае и разбира въпроса за душата само за себе си, а не съ цѣль да доказва на хората, какво нѣщо въ сжщностъ е душата. Какво нѣщо прѣдставлява той като душа, отъ това хората не се интересуватъ. Този въпросъ интересува самия него. Не е въпросътъ за душата вънъ отъ човѣка, но важенъ е въпросътъ, какво прѣдставлява човѣкъ въ свѣта, като проявяваща се душа. Освѣнъ това, човѣкъ трѣбва да

знае за себе си, какво прѣдставлява той като духъ, и най-послѣ той трѣбва да знае, какво нѣщо е Богъ, безъ да се стреми да докаже това и на другитѣ хора. Знае ли човѣкъ тия три въпроса за себе си, той се намира вече въ правия пѣтъ. Познаването на тия три важни въпроси съставлява великата бждеща култура, която може да съгражда, да поставя здрави основи въ живота на човѣка.

Нѣкой ще каже: докажете ни, че има душа и духъ. Азъ мога въ петъ минути да ви докажа, съществуватъ ли душата и духътъ, или не, безъ да ви аргументирамъ или доказвамъ този въпросъ теоретически, както правятъ нѣкои отъ философитѣ, като Кантъ, Шопенхауеръ и т. н. Какъ ще направя това? — Ще извадя душата отъ тѣлото на нѣкого, и той веднага ще падне на земята. Слѣдъ това пакъ ще я върна назадъ. Послѣ ще го питамъ: какво видя? — Видѣхъ, че на земята лежеше човѣкъ, който напълно приличаше на мене. Какво ще кажешъ сега, съществува ли душа, или не? Отъ сжщия човѣкъ азъ мога да извадя още двама и ще го питамъ: кой е този, който лежи на земята и не говори? Кой е този, който мисли, разсжждава и говори и най-послѣ, кой е този, който свързва и двамата? Този, който лежи на земята и не може да говори, това е облѣклото, материята, въ която душата е облѣчена. Този, който мисли, разсжждава и говори, това е самата душа, а този, който свързва и двамата, това е духътъ на човѣка. Ще кажегe: щомъ е така, направете този опитъ, да го провѣримъ. Ако е въпросъ за фокуси, азъ мога да направя този опитъ въ петъ минути, но не е работата тамъ. Ние не защитаваме никаква клауза, но разглеждаме въпроса по същество. Всѣка душа трѣбва да се развива въ своята сжщина, но това не значи, че тя трѣбва да придобива нѣща, които не сж вложени въ нея. Въ свѣта има погрѣшни схващания по много въпроси, но ученитѣ знаятъ, какъвъ е пѣтътъ на човѣчеството. Тѣ знаятъ, че човѣкъ не може да придо-

бие нищо ново, но трѣбва да развива вложеното въ своята душа и въ своя духъ. Човѣкъ нищо не придобива на земята, но развива вложеното въ него. Че е така, питамъ: може ли човѣкъ да занесе съ себе си спечеленото богатство въ онзи свѣтъ? Нѣкой човѣкъ може да е свършилъ и четири факултета, да е придобилъ много знания въ главата си, обаче, единъ день, когато трѣгне за онзи свѣтъ, той нѣма да занесе съ себе си нищо отъ това знание. Ето защо, съврѣменнитѣ хора казватъ: когато човѣкъ умре, всичко се свършва съ него. Тѣ сж прави само въ това отношение, когато не признаватъ сжществуването на душата. Българитѣ, като не могатъ да разрѣшатъ нѣкой въпросъ, употрѣбаватъ поговорката: „Чуждото нѣщо на връхъ Великъ-день се взима“. Да, взима се само това, което е взето на заемъ. Всѣко нѣщо, което сте взели на заемъ, е чуждо.

Сжщото нѣщо може да се каже и за религията. Нѣкой казва: моитѣ баща и майка, моитѣ дѣдо и прадѣдо сж вѣрвали въ това и това, тѣ сж се кланяли на планината, затова и азъ ще вѣрвя по тѣхния пѣтъ. Това значи да взимашъ вѣрвания на заемъ. Значи, щомъ неговитѣ отци се кланяли на тази гора, и той ще се кланя на нея. На този човѣкъ казвамъ: ти си самарянинъ. Другъ казва: азъ ще се кланямъ на тази църква.—Ти си евреинъ. Христосъ казва: „Който е дсшълъ до новитѣ разбирания на живота, той нито на тази гора ще се кланя, т. е. нито на своитѣ отци, нито въ Ерусалимъ, т. е. нито на старитѣ религии и култури, но ще се кланя на Отца съ Духъ и Истина“. Дойде ли човѣкъ до послѣдното положение, да се кланя на Отца съ Духъ и Истина, споредъ Христа, той е човѣкъ съ пробудено съзнание, самосъзнание, подсъзнание и свѣрхсъзнание. Пробудятъ ли се тия нѣща въ човѣка, той вече може да влиза въ връзка съ живата природа, т. е. съ външната страна на Бога. По този начинъ Духътъ, който живѣе въ него, ще принесе:

своето поклонение и служене на Бога. Подъ думата поклонение съвременнитѣ хора разбиратъ колѣничене на земята. Това не е поклонение. Много хора, като отиватъ на църква, кланятъ се, колѣничатъ на земята, съ което искатъ да прѣдставятъ, че сж истински християни и служатъ на Бога. Обаче, сжщитѣ тия хора обиратъ бѣднитѣ вдовици, продаватъ и послѣдната имъ вещь. Като се върнатъ дома си, пакъ колѣничатъ прѣдъ Бога. Отидете ли при тѣхъ за нѣкаква услуга, още при първата дума ще ви продадатъ. Това не е никакво служене на Бога.

Христосъ каза на самарянката: „Иди и повикай мъжа си!“ Защо ѝ каза така? Това показва, че мъжътъ играе важна роль въ живота. Отговори жената и рече: „Нѣмамъ мъжъ“. Каза ѝ Исусъ: „Право си казала, че нѣмашъ мъжъ, защото петима мъже си водила, и този, когото сега имашъ, не ти е мъжъ.“ Петътѣ мъже показватъ, че тази жена е служила на своитѣ чувства. Прѣдъ хората и прѣдъ Бога тя не е имала единъ законенъ мъжъ. Христосъ ѝ каза: „Това си право рекла“. Значи, Той намѣри въ тази жена една благородна чѣрта, че не лъже, но винаги говори Истината. Ако днесъ дойде Христосъ и се спре прѣдъ нѣкой изворъ, какво ще кажатъ хората, които посѣщаватъ този изворъ? Азъ знамъ, какво мислятъ религиознитѣ хора по този въпросъ. Тѣ мислятъ, че като дойде Христосъ на земята, най-първо трѣбва да излѣзатъ свещеницитѣ съ своитѣ корони и хоругви, съ пѣсни и музика, а послѣ останалитѣ хора. Слѣзе ли Христосъ на земята, кракътъ Му нѣма да стѣпи въ никой европейски-градъ. Той ще срещне всички богати, всички поети, художници, музиканти, учени и ще ги попита, на кого сж служили досега. Слѣдъ това ще отиде при майкитѣ и при бащитѣ и ще ги попита, на кого сж служили досега. И тогава Христосъ ще каже: „Идете сега и повикайте вашитѣ мъже, своитѣ възлюбени, на които сте дали

сърцето си, тѣ да ви прѣпоръчатъ. Отъ тѣхъ ще заключа, какви сте били въ живота си. Защо трѣбваше да дойде мъжътъ на тази жена?—За да се произнесе за нея. Никой другъ, освѣнъ мъжътъ, не може да познае жената. Нѣкой казва: дълбоко е женското сърце! Дѣйствително, дълбоко е женското сърце! Никой не може да го познае и измѣри, защото е голѣма неговата мѣрка. Само една мѣрка може да опрѣдѣли голѣмината на женското сърце. Коя е тази мѣрка?—Мъжкото сърце. Само мъжкото сърце може да прѣплава океана на женското сърце. Никакъвъ другъ корабъ не е въ състояние да прѣплава този океанъ. Само мъжкото сърце е издържало на буритѣ и на вълнитѣ на този океанъ. Колкото бури и вълни да има въ този океанъ, мъжкото сърце е въ състояние да го прѣплава, и то благодарение на женското сърце, което го пази. Слѣдователно, мъжкото сърце е мѣрка за дълбочината на женското сърце. Чрѣзъ мъжа се опрѣдѣля характера на женското сърце. Ако жената е сухичка, тя ще си избере малко пълничъкъ мъжъ. Ако тя е пълничка, ще си избере малко деликатенъ, височъкъ мъжъ. Ако чувствата на нѣкоя жена сж силно развити, тя трѣбва да си избере мъжъ съ силно развитъ умъ. Законътъ за контраститѣ се проявява навсѣкждѣ въ живота.

Като говоря за отношенията между мъже и жени, азъ разглеждамъ вътрѣшния смисълъ на тия отношения, а не повърхностнитѣ отношения. Нѣма смисълъ да се говори за повърхностни отношения, понеже тѣ не прѣдставляватъ здрави връзки. Природата признава само Божествени връзки, само Божествени отношения между мъже и жени. Мъжътъ и жената прѣдставляватъ души, които сж излѣзли отъ Бога. Освободете мъжа отъ неговата форма, както и жената отъ нейната форма и наблюдавайте, какъ тѣ ще се обичатъ, като души. Слѣдователно, отъ гледището на висшата математика, като съберете тия двѣ души и ги

слѣете въ една, тѣхната свѣтлина ще се увеличи два пѣти повече. Същеврѣменно и топлината на тия души ще се увеличи два пѣти. При това, ние не говоримъ за топлина, която изгаря, но за топлина, която носи животъ въ себе си. Щомъ топлината и свѣтлината на тия души се увеличи два пѣти, едноврѣменно съ това ще се увеличи и тѣхната интелигентностъ, както и всички останали способности. Докато между душитѣ не става такава съчетание, бждещата култура нѣма да се създаде. За въ бждеще мжжетѣ и женитѣ нѣма да се женятъ, но ще се съчетавагъ като души, ако искатъ да създадатъ ново поколѣние, което да бжде носителъ на нови идеали, на новъ животъ. Бждещитѣ хора трѣбва да станатъ носители на възвишенъ, Божественъ идеалъ. Любовта не се изразява само въ близостъ между хората, нито само въ хващане на рѣцѣ, или само въ гледане въ очитѣ. Да гледашъ човѣка право въ очитѣ, това подразбира да гледашъ прѣзъ прозорцитѣ въ неговата освѣтлена стая.

Христосъ казва: „Иди и повикай мжжа си и ела тукъ“. Питамъ: какъ ще познаете мжжетѣ? Едно врѣме, когато Богъ създаде Адама, той имаше мжжка форма. Богъ бѣше Учителъ на Адама и му прѣподаваше уроци по всички прѣдмети. Адамъ бѣше отличенъ геологъ. И до сега има запазени цѣли глави написани отъ него по геология. Адамъ бѣше отличенъ астрономъ и отличенъ естественикъ, отъ него има написани по нѣколко глави върху тия прѣдмети. Адамъ бѣше и добъръ градинарь. Съврѣменнитѣ градинари би трѣбвало да се поклонятъ на Адама за неговитѣ знания и опитности по градинарство. Същеврѣменно Адамъ бѣше и отличенъ астрологъ. Той знаеше влиянието на слънцето и на планетитѣ върху човѣка, както и отношенията, които съществуватъ между тѣхъ. Питамъ: знаятъ ли съврѣменнитѣ астрономи и астролози причинитѣ за поставянето на планетитѣ въ извѣстни съотношения и

дистанции една къмъ друга? Запримѣрь, защо, когато Сатурнъ и Марсъ дойдатъ въ извѣстно съотношение съ земята, всѣкога на земята наставатъ голѣми пертурбации? Мнозина считатъ тия нѣща за суевѣрія, но казвамъ: нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не вѣрва въ суевѣріята. Не мислете, че суевѣріята почиватъ на нѣкакви илюзии. Не, въ суевѣріята има извѣстна доза истина. Мнозина се смѣятъ на хората, които вѣрватъ въ урокитѣ и ги отричатъ. Казвамъ: има уроки въ свѣта. На какво се дължатъ тѣ? Азъ ще ви обясня, на какво се дължатъ урокитѣ. Запримѣрь, като ви погледне нѣкой човѣкъ, вие започвате да се чувствувате неразположенъ, заболява ви глава. Мнозина казватъ, че това се дължи на уроки. Има хора, които, като погледнатъ нѣкой биволъ, или нѣкой крава, тѣ веднага заболяватъ и умиратъ. Причината на това се дължи на силния погледъ, който този човѣкъ е отправилъ къмъ васъ, или къмъ даденото животно. Силниятъ погледъ пѣкъ се дължи на електричеството, което излиза отъ лицето, или отъ очитѣ на този човѣкъ. Това електричество се отправя къмъ васъ, и ако не можете да го асимилирате, то ще произведе у васъ извѣстна дисхармония, която ще се отрази върху организма ви. Има баби, които знаятъ да лѣкуватъ урочасали хора по много простъ начинъ. Тѣ взиматъ едно здраво яйце, чукнатъ го въ челото на бивола, или на урочасалия човѣкъ, и той въ скоро врѣме се окопитва. Яйцето лѣкува, като поглъща излишната енергия, която се е натрупала въ организма на човѣка, и по този начинъ той се освобождава отъ своето болезнено състояние. Нѣкой казва: щомъ е така, и азъ мога да лѣкувамъ урочасали хора. Не, всѣка баба не може да лѣкува; само тази баба лѣкува, която е добъръ проводникъ на това електричество. Значи, нейниятъ организъмъ трѣбва да издържа на влиянията, които се огдѣлятъ отъ болния. Сжщото може да се каже и за лѣкаритѣ. Много лѣкари лѣкуватъ болни, но

малцина иматъ добри резултати при лѣкуването. Малко хора сж родени за лѣкари. Истинскиятъ лѣкаръ трѣбва да прѣдставлява срѣда, прѣзъ която болестъта може да излѣзе навънъ. Лѣкарътъ трѣбва да вземе нѣщо отъ болния. Същеврѣменно той трѣбва да даде нѣщо на болния. Една болна жена пристѣпи до Христа и си казваше: „Ако се допра само до дрехата Му, ще оздравѣя“. Защо оздравѣ тази жена? — Защото отъ дрехата на Христа излѣзе сила, която я излѣкува. Много отъ съврѣменнитѣ лѣкари не могатъ да иматъ резултати, понеже не даватъ нищо отъ себе си. Въ всѣка работа човѣкъ трѣбва да вземе нѣщо и да даде нѣщо.

Питамъ: на какво се дължатъ неуспѣхитѣ на съврѣменнитѣ хора? — На тѣхната немарливостъ въ изпълнение на своитѣ 'обязаности и задължения къмъ Първата Причина. Въ това отношение и Адамъ бѣше немарливъ. Той се прѣдставяше прѣдъ Бога коректенъ, изпълнителенъ, но въ сжщностъ не гледаше добрѣ работитѣ си, бѣше малко мързеливъ, нехаенъ. Той криеше отъ Бога нѣщо. Като отиде Богъ при Адама и видѣ, че работитѣ му не вървятъ добрѣ, Адамъ каза: Господи, самъ не мога да върша добрѣ работитѣ си. Да бѣхъ ималъ поне една другарка, съ нея заедно бихме могли добрѣ да уредимъ живота си. Господъ му отговори: щомъ е въпросътъ за другарка, която да ти помага, това е лесна работа. Тогава Богъ го приспа и отъ реброто му извади жената, която бѣше скрита въ него. Адамъ, като видѣ жена си, своята другарка, веднага се засмѣ и зарадва, както момъкътъ се радва, като види нѣкоя красива мома. Азъ често съмъ наблюдавалъ, какъвъ ефектъ произвежда момата, или жената върху мъжетѣ. Срѣщамъ единъ момъкъ, който нѣма петъ пари въ джоба си и го наблюдавамъ, какъ, като види нѣкоя мома, веднага се засмива, зарадва се, като че е получилъ нѣкакво богатство. И наистина, богатство е момата. Момъкътъ казва: докато имамъ

тази мома, всичко мога да направя въ свѣта. Така мислѣше и Адамъ, но не издържа изпита си. Въ райската градина той бѣше поставенъ на изпитъ. Богъ му бѣше казалъ: другарката, която ти давамъ, пази като зеницата на очитѣ си! Никога не я оставяй сама, защото изгубишъ ли я отъ очитѣ си, повече не можешъ да я върнешъ. Обаче, този день, именно, когато Ева бѣше излъгана отъ змията, Адамъ се занимаваше съ своитѣ материални работи и не можа да придружи Ева, да се разходи заедно съ нея. Ева излѣзе сама на разходка, добрѣ облѣчена, съ бѣла рокля, прѣпасана съ хубавъ коланъ, добрѣ вчесана, съ пригладена коса, съ червени устнички, подобно на съврѣменнитѣ модерни жени. Въ Библията се казва, че Ева била гола. Друго нѣщо се разбира подъ думата голъ човѣкъ. Въ сжщностъ и Адамъ, и Ева сж били хубаво облечѣни. Красавица била Ева! Въ това врѣме Адамъ, който билъ заетъ съ своитѣ материални работи, си казвалъ: Какво страшно може да има въ райската градина, та да не може Ева да остане сама? Може ли тукъ да дойде нѣкакъвъ дяволъ, да я изкуси? Щомъ е въ рая, тя е въ безопасно мѣсто. Обаче, тъкмо този день дошли единъ духъ отъ Сатурна и единъ отъ Марса, заедно съ които влѣзълъ и дяволътъ. Лошото съчетание, което имало между Сатурнъ и Марсъ били причина да изгуби Адамъ своята другарка, която и до днесъ още не може да намѣри. И до сега още хората се питатъ, иматъ ли душа, или нѣматъ. Казвамъ: благодарете, че Ева бѣше сърцето, а не душата на Адама. Богъ направи Ева отъ сърцето на Адама, а не отъ неговата душа.

Казва ѝ Исусъ: „Иди повикай мжжа си и дойди тукъ!“ Този стихъ се отнася до единъ вжтрѣшенъ принципъ въ живота. Дойде ли човѣкъ до положението на истински религиозенъ той ще се обърне къмъ благородното, къмъ възвишеното и мощното въ себе си, което опрѣдѣля неговия характеръ. Когато човѣкъ иска да намѣ-

ри Истината, той трѣбва да се обърне къмъ душата си. Това не подразбира, че душата е нѣщо материално, но човѣкъ трѣбва да се обърне къмъ нея, за да съуди дѣятелността на своя организъмъ. За да стане това, човѣкъ трѣбва да има въ себе си единъ вътрѣшенъ материаленъ обектъ. Какъвъ може да бѣде обектътъ, който събужда дѣятелността на човѣка? Науката, изкуствата, музиката не могатъ да бѣдатъ този обектъ, тѣ сѣ само врѣменни занятия за човѣка. Питамъ тогава: коя е единствената сериозна работа въ свѣта? Единствената сериозна работа въ свѣта е Любовта, да люби човѣкъ. Любовта е първата и най-сериозна работа за човѣка. Както съврѣменнитѣ хора любятъ, ова ние наричаме занятие. Рече ли човѣкъ да заработи съ Любовта, като велика, мощна сила, неговата душа и духъ се събуждатъ, и той влиза вече въ връзка и съ физическия, и съ духовния, и съ Божествения свѣтъ. Само по този начинъ човѣкъ може да разбере отношенията, които съществуватъ между тия свѣтове, както и смисъла на цѣлокупния животъ. Обаче, за да се домогне той до тѣзи работи, отъ него се изисква да направи връзка съ Бога. Има ли тази връзка, той ще може вече да люби правилно и да намѣри красивитѣ съчетания въ цѣлокупния животъ. Въ живота на всѣки човѣкъ има само десетъ възможности, да започне той съ Любовта. Всѣка година има само по една възможность да работи съ Любовта. | на всѣки десетъ години има пакъ само по една възможность да работи съ Любовта. Всичкото останало врѣме на човѣка е опредѣлено само за занимание.

Нѣкой кава: какво нѣщо е Любовта? Започнете ли да любите, очитѣ ви се отзарятъ, и вие виждате, какво нѣщо е животътъ и неговата красота. Човѣкъ на Любовта не може да се смущава отъ разни думи, отъ казано-речено. Човѣкътъ на Люовта минава за най-богатъ, за най-силенъ прѣдъ всички хора. Той не е богатъ

като ония милионери, които въ нѣколко години могатъ да разпилѣятъ своето богатство. Човѣкътъ на Любовта е отъ онѣзи богати, които разполагатъ съ своята магическа пръчица навсѣкждѣ. Съвременната наука дава възможность на човѣка да си служи съ магическата пръчица. Тя признава това изкуство. Казвамъ: магията е достояние само на любещия човѣкъ. Нѣкои раздѣлятъ магията на черна и на бѣла. Споредъ мене и едната, и другата магия сж полезни, но и двѣтъ трѣбва да се употребяватъ съ любовъ. Не се ли употребяватъ съ любовъ, тѣ нѣматъ добри резултати. Всѣка магия, която е употребена безъ любовъ, въ края на краищата е свършвала съ фалиментъ; при това тя е разрушавала живота не само на единъ човѣкъ, но и живота на цѣлъ народъ. Ако нѣкой магъ става причина за разрушението на цѣли общества и народи, неговата магия, въ заключение, се напълно провалява. Когато резултатитѣ на магията сж врѣдни, това показва, че тя си служи съ разрушителнитѣ сили на природата.

Казвамъ: не мислете, че свѣтътъ, въ който живѣемъ, е безопасенъ. Въ природата има извѣстно количество недиференцирана материя и сили, които трѣбва да се трансформиратъ, да се облагородятъ и така да се впрегнатъ въ работа. Много учени, като не подозиратъ това нѣщо, бутатъ съ пръчицата си, дѣто трѣбва и не трѣбва, и въ резултатъ на това ставатъ експлозии въ ретортитѣ имъ; вслѣдствие на тѣзи експлозии и тѣ, и ретортитѣ имъ, и цѣлата наука хвъркватъ въ въздуха. Казвате за нѣкои: учени хора сж тия! Прѣди всичко бждещитѣ учени хора трѣбва да работятъ съ Любовта. Нѣкой казва: сърцето ми гори отъ любовъ. Въ любовта на човѣка трѣбва да взиматъ участие и съзнанието, и самосъзнанието, и подсъзнанието, и свръхсъзнанието, както и неговитѣ умъ и сърце, а сжщо така и неговитѣ душа и духъ. Взиматъ ли тия нѣща участие въ любовта му, вие имате прѣдъ себе си истински

човѣкъ. Слѣдователно, ако писателятъ е проникнатъ отъ тази любовъ, като топне перото си въ мастилото, той ще напише нѣщо велико и красиво.

Казва ѱ Исусъ: „Иди и повикай мжжа си и дойди тукъ!“ Апостолъ Павелъ казва: „Азъ ви сгодохъ за единъ мжжъ.“ За кого говори той?— За Христа. Ако подъ думата мжжъ разбирате Христа, тогава какъ ще разберете тази мисль въ нейната дълбочина? Вие трѣбва да разбирате възвишеното и благородното, което апостолъ Павелъ е внесълъ въ тѣзи думи. Разбирате ли смисъла на тия думи, тѣ сж въ сила да повдигнатъ душата на човѣка. Кой човѣкъ не е пждѣлъ Христа, когато Той е дохождалъ при него? Щомъ дойде Христосъ при васъ, вие веднага започвате да Му разправяте своитѣ дертове и недобори: дъщеря ви или синъ ви били невнимателни къмъ васъ, или жена ви била лоша, или че нѣмате кжща, нѣмате нови обуща, нѣмате срѣдства да се прѣпита- вате и редъ подобни въпроси. Въ резултатъ на тия оплаквания, Христосъ ще ви погледне, ще ви изслуша внимателно и ще отиде на друго мѣсто, да види, тамъ какъ ще Го посрещнатъ. Тогава вие оставате сами, недоволни отъ себе си, и трѣгвате да търсите Христа. Тукъ Го търсите, тамъ Го търсите, но никждѣ не Го намирате. Днесъ всички хора търсятъ Христа, искатъ Той да имъ се яви. Всѣки е подалъ своето заявление до Него: единъ иска пари, другъ иска хлѣбъ, трети иска кжща, всички чакатъ отговоръ на своитѣ заявления. Какъ мислите, колко години сж необходими, за да разгледа Христосъ заявленията на всички хора? Хиляди и милиони заявления сж подадени до Него. Нѣкой поетъ казва: азъ подадохъ заявление до Христа, искамъ да ми се отговори. Казвамъ: не единъ, но хиляди поети сж подали заявления до Христа. Хиляди поети, музиканти и художници сж подали заявление до Христа, искатъ нѣщо отъ Него и чакатъ да имъ се отговори. До сега най-малко милиардъ и половина хора сж по-

дали заявления до Христа, и всѣко заявление тежи половинѣ грамъ. Питамъ: колко вагона сж необходими, за да се натоварятъ всички тия заявления? Колко ученици на Христа сж необходими, за да прѣгледатъ тия заявления? И най-послѣ, колко врѣме е необходимо на Христа, за да тури резолюция на тия заявления? Обаче, този въпросъ не може да се разрѣши по механически начинъ. Ако се разрѣши механически, това е частично разрѣшение. Благото, на което се радва човѣкъ, сжщеврѣменно е благо и за цѣлия му организъмъ, както и за всѣка отдѣлна клѣтка отъ общия организъмъ. На това основание въ свѣта сжществува една велика Божествена душа, въ която се съдържатъ всички останали души. Ние сме свързани съ тая душа, и нашето благо зависи отъ нейното благо.

И тъй, отъ всички хора се изискватъ поне малки усилия, за да направятъ микроскопически опити въ това направление, чрѣзъ които да провѣрятъ всичко, което имъ се говори. Знанията не могатъ да се доказватъ само съ думи, но за това се изискватъ и опити. При това, за да се направи единъ сполучливъ опитъ, изискватъ се най-малко десетъ години. Нѣкой казва: можемъ и за малко врѣме да направимъ нѣкой опитъ. Казвамъ: искате ли набързо да правите опити, ще знаете, че резултатитѣ на тия опити ще бждатъ посрѣдствени. Речете ли да направите единъ сжщественъ опитъ, да се разговаряте, напримѣръ, съ единъ жителъ отъ невидимия свѣтъ, вие трѣбва да употребите най-малко десетъ години, както и Христосъ употреби извѣстно врѣме, докато извика своитѣ ученици, да се разговаря съ тѣхъ разумно. Искате ли да влѣзете въ връзка съ вашитѣ заминали майка или баща, вие можете да направите слѣдния опитъ. Влѣзте въ стаята си, затворете добрѣ прозорцитѣ, за да не влиза отвънъ вѣтъръ, или нѣкакъвъ шумъ, който да прѣчи на опита, и концентрирайте силно мисълта си къмъ майка си,

напримѣръ, като си прѣдставите една отъ нейнитѣ добри чѣрти и така почакайте около 15 — 20 минути. Като мине това врѣме, вие ще усѣтите една лека, приятна хладина около васъ, която се приближава къмъ лицето ви и ви милва. Това е майка ви, която не е въ сила да ви проговори, но може само да ви помилва. По този начинъ тя ви запитва: синко, защо ме викашъ?

„Повикай мжжа си и дойди тукъ!“ Кой е този мжжъ, за когото Христосъ каза на жената да го повика? Единъ обикновенъ мжжъ ли бѣше той? Съ тѣзи думи Христосъ искаше да обърне внимание на самарянката въ това, че тя трѣбва да повика само онзи, който я обича. По този начинъ Христосъ обръща внимание и на хората да не се самозаблуждаватъ, да мислятъ, че единъ обикновенъ човѣкъ може да ги обича. Мислятъ ли хората така, тѣ пропадатъ въ изпититѣ си. Който изгуби добритѣ условия въ живота, той пропада. Днесъ и поети, и художници, и музиканти, и учени, и свещенници, и проповѣдници, всички пропадатъ. Защо?—Защото тѣ не апелиратъ къмъ Онзи. Който истински ги обича. Всѣки човѣкъ трѣбва да има една душа, която да го обича съ цѣлото си естество, т. е. съ своето съзнание, съ своето самосъзнание, съ своето подсъзнание, съ своето свръхсъзнание. Има ли човѣкъ такава душа, всички Божествени блага ще дойдатъ чрѣзъ нея. Тази душа, именно, прѣдставлява канала, чрѣзъ който се прѣнасятъ благата отъ невидимия свѣтъ за душата, която живѣе на земята. Човѣкъ не може да възприеме Божията Любовь и Божиитѣ блага отдѣто и да е. Тази душа, която ни обича, тя ще ни покаже начинъ, какъ да постѣпваме съ всички останали души. Не е лесно да обичате човѣка. Онзи, когото обичате, той трѣбва да има нужда отъ васъ, а вие трѣбва въ подробности да разбирате неговата душа, както и всички нейни нужди. Този човѣкъ може да страда отъ нѣкаква болестъ, или да го мжчи нѣкакво съмнѣние, но

щомъ вие го обичате, ще извадите тѣзи тръне отъ плътта му, и слѣдъ това ще му покажете пътя, по който трѣбва да върви, за да се подигне. Всичко това трѣбва да направите по такъвъ начинъ, че той да вижда въ вашето лице истински приятелъ, който желае неговото добро и повдигане.

Често вие имате добри желанія, хубави и вдъхновени мисли и чувства, но ги отхвърляте отъ себе си и казвате: това сж празни работи, илюзии на живота. Казвамъ: има, наистина, илюзии въ живота, но тѣзи илюзии нѣкога почиватъ на здрава основа. Запримѣръ, извѣстна илюзия може да се основава на закони на тѣлото, които вие трѣбва да знаете. За сега тѣлото е необходимостъ за насъ, но за въ бждеще може да не прѣдставлява такава необходимостъ и да можемъ и безъ тѣло. Или пъкъ най-малкото за въ бждеще нашето тѣло може да прѣмине прѣзъ голѣмо развитие. Запримѣръ, въ миналото си човѣкъ е прѣминавалъ прѣзъ разни форми, но когато е научилъ и придобилъ това, което всѣка форма съдържа въ себе си, той ги е напускалъ една слѣдъ друга, докато най-послѣ се явилъ въ формата, въ която днесъ го виждаме. Той е миналъ прѣзъ формата на паякъ, и като е научилъ изкуството да преде, напусналъ и тази форма. Послѣ е миналъ прѣзъ формата на риба, и като научилъ изкуството да плава, напусналъ и тази форма. Слѣдъ това е миналъ прѣзъ формата на птица, и като научилъ изкуството да хвърка, напусналъ и тази форма. И най-послѣ той е миналъ прѣзъ формата на млѣкопитаеще, но като видѣлъ, че и тази форма не отговаря напълно на неговото умствено развитие, напусналъ и нея, явилъ се въ формата на човѣкъ. Коя е сжществената причина, поради която човѣкъ се е изправилъ на два крака? Центърътъ на тежестта въ животнитѣ е отзадъ на главата, вслѣдствие на което тѣ ходятъ на четири крака, а гръбнакътъ имъ заема успоредно положение съ

диаметъра на земята. Обаче, у човѣка центърътъ на тежестта е въ прѣдната частъ на главата, вслѣдствие на което той ходи изправенъ, на два крака. Изправянето на човѣка е въ връзка съ перпендикулярното движение на ония сили, които идатъ отъ центъра на земята къмъ центъра на слънцето. Щомъ човѣкъ е влѣзълъ въ хармония съ тия сили, той се е изправилъ на два крака. Животнитѣ пѣкъ, които не сж могли да дойдатъ въ хармония съ тия сили на природата, и до днесъ сж останали въ положението, въ което ги намираме, да ходятъ на четири крака.

Когато се говори за духовния свѣтъ, той прѣдставлява нѣщо подобно на физическия. И духовниятъ свѣтъ е материаленъ, както и физическиятъ. Както въ физическия свѣтъ се борава съ математика и съ геометрия, по сжщия начинъ и въ духовния свѣтъ се борава съ духовна математика и съ духовна геометрия. Слѣдователно, една физическа линия може да прѣсича една духовна, и една духовна линия може да прѣсича една физическа. Една духовна плоскостъ може да направи разрѣзъ на една физическа и обратно: една физическа плоскостъ може да направи разрѣзъ на една духовна. Едно духовно тѣло може да прѣсича едно физическо и обратно: едно физическо тѣло може да прѣсича едно духовно. Питамъ: какъ ще разберете тия нѣща? Тѣ сж отвлѣчени въпроси. За да разберете тѣзи въпроси, вие трѣбва да вземете въ съображение всички духовни плоскости, както и всички физически плоскости.

Казвамъ: всички тия нѣща показватъ, че има връзка между материалнитѣ и духовнитѣ явления въ живота. Запримѣръ, всички звѣзди не сжмо че свѣтятъ, но тѣ иматъ още и извѣстно духовно влияние върху човѣка. Ако погледнете земята съ око-то на ясновидеца, вие ще видите, че тя е свързана съ безброй нишки, като балонъ. Чрѣзъ тѣзи конци тя е свързана съ цѣлата вселена. По тия конци, именно, идватъ къмъ земята грамадни енер-

гии. Нѣкой казва: не зная защо, но еди-коя си планета силно ми влияе.— Разбира се, че ще ти влияе, ти си се закачилъ за нея, като съ конецъ. Кой човѣкъ, ако би се закачилъ на електрическата жица, по която тече токъ, не би изпиталъ неговото влияние? Казвате: какво отъ това, че нѣкой човѣкъ се е закачилъ на такава жица? Нѣма нищо отъ това, че сте се закачили на тази жица, но започне ли по нея да прѣминава електрическата енергия, тя ще ви жегне силно. Тогава ще видите, какво става съ васъ. Ако се закачите на единъ отъ концитѣ на Марса, вие веднага ще станете войнствени и ще кажете: днесъ ще воювамъ! Дѣ и съ кого ще воювате? Най-напрѣдъ ще покажете силата и юначеството си у дома си, а послѣ и вѣнъ отъ дома си. Цѣла година наредъ вие ще бждете все войнствени. Ако се закачите на единъ отъ концитѣ на Сатурна, вие ще кажете: отъ сега нататкъ не вѣрвамъ въ нищо! Човѣкъ не трѣбва да бжде толкова глупавъ, да вѣрва на хората. Казвамъ: ти си се закачилъ на една отъ нишкитѣ на Сатурна, затова вече не вѣрвашъ въ нищо. Отдѣ дойде у тебе това недовѣрие? Досега вѣрваше на всички хора, считаше ги ангели, а изведнѣжъ се разочарова въ тѣхъ. Ако вие бѣхте знаели, по какъвъ начинъ да бутнете нишкитѣ на Сатурна, щѣхте да произведете въ себе си велика хармония, като че излиза отъ струнитѣ на нѣкоя арфа. Понеже не сте знаели, вие създадохте голѣмъ дисонансъ въ своя животъ. Това не е наука. Който иска да слѣдва духовната наука, той трѣбва съзнателно да работи.

Мнозина се произнасятъ за нѣкои хора, че сж като стари баби, които само се лутатъ натукъ—натамъ. Не, тѣзи хора не могатъ да се считатъ за стари баби. Стари хора сж само ония, които занасятъ на гробищата. Или пѣкъ ще кажатъ за нѣкои, че сж голѣми философи. Ние виждаме тия голѣми философи по гробищата, дѣто черепитѣ имъ празни, изкуфѣли се търкалятъ съ години. За трети

пъкъ ще кажатъ, че сж много вѣрващи хора. И на тия хора черепитѣ имъ се търкалятъ по гробищата. Щомъ България има толкова философи, толкова религиозни и свети хора, защо не извика отъ невидимия свѣтъ нѣкой отъ своитѣ светии, да ѝ дадатъ съвѣтъ, какво да прави въ тия трудни условия, въ които е попаднала? Ще кажете, че светиитѣ не трѣбва да се занимаватъ съ вашитѣ работи. Питамъ: защо светиитѣ не трѣбва да се занимаватъ съ тия работи? Светиитѣ, именно, трѣбва да се занимаватъ съ работитѣ на хората, но хората не искатъ да мислятъ по тѣзи въпроси и казватъ: дълго врѣме ще мине, докато разумниятъ животъ дойде на земята. Не, дошло е вече врѣме за разуменъ животъ, за пълно разбиране на Божиитѣ закони, за да се избави човѣчеството отъ страданията, които напълно го разяждатъ. Страданията на сегашното човѣчество мязатъ на живеница, която разяжда, както тѣлото, така и душата на човѣка.

Всички съврѣменни хора се намиратъ на кръстопътъ, отъ който трѣбва да се избавятъ. Токущо започнете да четете нѣкоя книга, и при васъ дойде единъ критикъ, който ви казва: какво сте се зачели? Хвърлете тази книга настрана, тя нищо не струва! Едва сте се запознали съ извѣстно вѣрую, намѣрили сте по нѣкакъвъ начинъ Бога, при васъ дойде нѣкой ученъ, който ви казва: напусни това вѣрую! Смисълътъ на живота не се крие въ него. Влѣзете въ православна църква, и веднага идватъ да ви кажатъ: вие трѣбва да се покрѣстите, да се помолите на Бога, за да се считате членъ на тази църква. Отидете послѣ въ протестантската църква, и веднага ви казватъ: вие трѣбва да прочетете Евангелието, да научите нѣколко стиха, да научите нѣколко пѣсни и тогава да се запишете за членъ на тази църква. Добрѣ е всичко това, но питамъ: какво означаватъ тритѣ прѣста, които взиматъ участие въ кръстенето? Палецътъ показва, че разумното начало въ човѣка

трѣбва да вземе участие въ служене на Бога. Впрегнете ли палеца на работа, разумното въ човѣка; човѣка се събужда. Съ втория прѣстъ се събужда сърцето на човѣка, а съ третия прѣстъ се събужда Божественото, което трѣбва да се постави за основа на цѣлия животъ. Разбере ли човѣкъ кръстенето по този начинъ, само тогава то има смисълъ; иначе, колкото и да се кръсти човѣкъ, нищо не се постига. Не е въпросътъ да се кръсти човѣкъ вечеръ при освѣтление, той трѣбва да се кръсти на тъмно и отъ третѣ му прѣста да излиза пламъкъ, свѣтлина. Ако отъ палеца на човѣка излиза бѣла свѣтлина, отъ показалеца—жълтата и отъ срѣдния прѣстъ—розова, това кръстене има смисълъ. Вие кръстили ли сте се по този начинъ? Виждали ли сте отъ прѣститѣ ви да излизатъ тѣзи три вида свѣтлина? Нѣкой казва: ти не се кръстишъ. Казвамъ: дали се кръстя, или не, ела да провѣришъ. Взимамъ този човѣкъ съ себе си въ една бурна, тъмна нощъ и го водя на планината. Като се качимъ на нѣкое високо мѣсто, азъ поставямъ третѣ си прѣста на челото, прѣкръствамъ се, и той вижда отъ прѣститѣ ми да излиза хубава, ясна свѣтлина. Излиза ли свѣтлина отъ прѣститѣ ми, азъ се кръстя; не излиза ли свѣтлина отъ прѣститѣ ми, азъ не се кръстя. Излиза ли свѣтлина отъ прѣститѣ ми, тогава и азъ се кръстя, и сърцето ми се кръсти, и умътъ ми се кръсти, и душата ми се кръсти, а най-послѣ и духътъ ми се кръсти. Щомъ всичко въ менъ се кръсти, и хората наоколо ми започватъ да се кръстятъ. Тогава и цѣлата ми кжща ще бжде отворена: всички хора, които влизатъ вжтрѣ, ще се кръстятъ и ще излизатъ съ разположение. И ако такъвъ човѣкъ отиде при касата на нѣкой праведенъ, отъ касата му ще започнатъ да излизатъ свѣтлини, и тя ще каже: хайде, и азъ ще се прѣкръстя заедно съ тебе. Нѣкой казва: да бръкнали въ касата ти? Ако отъ твоитѣ прѣсти излизатъ три вида свѣтлина, бръкни тогава; не излиза ли

отъ пръститѣ ти тази свѣтлина, не бъркай. Ако отъ твоитѣ пръсти излиза тази свѣтлина, тогава можешъ да влѣзешъ въ къщата ми и да си вземешъ, каквото ти трѣбва. Не излиза ли тази свѣтлина, нищо не взимай. Тази е положителната философия на живота.

„Иди повикай мжжа си и дойди тукъ!“ Кой е този мжжъ? — Той е Божествениятъ човѣкъ, първиятъ човѣкъ, когото Богъ създаде. За всѣки човѣкъ трѣбва да дойде единъ мжжъ. Въ съвременната религия наричатъ това състояние раждане отъ Духа. Нѣма по-велико, по-красиво състояние отъ него. Докато Божествената душа и Божествениятъ духъ не дойдатъ у човѣка, той се намира въ положението на животно, въ мракъ и тъмнина. Каквото започне този човѣкъ, въ нищо не успѣва. Дойдатъ ли Божествениятъ духъ и Божествената душа въ човѣка, той се намира въ вѣчна свѣтлина, и каквато работа започне, всичко му върви напредъ.

Като разгледате прочетената глава отъ Евангелието на Йоана, ще видите, че въ единъ отъ стиховетѣ се казва: „Иде часъ и скоро е, когато истинскитѣ поклонници ще се кланятъ въ Духъ и Истина“. Тукъ се говори за духъ и за душа. Казвамъ: имате ли душа и духъ, вие не трѣбва да търсите никакви външни доказателства за духа и за душата си, Христосъ е доказалъ това нѣщо, но хората не вѣрватъ. Днесъ тѣ вѣрватъ повече на другитѣ, отколкото на своя умъ, на своето сърце, на своята душа или на своя духъ. Трѣбва ли да подържаме нѣща, които въ дѣйствителностъ не съществуватъ, когато Богъ е вложилъ Истината въ самия човѣкъ? Ние не говоримъ за нереални нѣща, понеже тѣ, сами по себе си, сж изключени отъ живота. Всѣко нѣщо, за което говоримъ, е реално. Следователно, душата и духътъ, за които говоримъ, сж реални величини. Домогне ли се човѣкъ до реалността на нѣщата, той става мощенъ, великъ, щастливъ човѣкъ, и каквото започ-

не, всичко се нарежда добрѣ. И когато душата на човѣка проникне въ нѣкого, той го познава вече. Нѣкой казва: азъ познавамъ хората по очитѣ. Какъ познавате хората по очитѣ? Въ сжщностъ хората се познаватъ по добродѣтелитѣ си. Всѣка добродѣтель има свой опрѣдѣленъ цвѣтъ, както и свой опрѣдѣленъ тонъ. Когато минавамъ покрай нѣкой добъръ човѣкъ, отъ него излиза приятна, хармонична музика. Една вечеръ минавахъ съ единъ свой приятелъ покрай едно село и всрѣдъ селото, надъ една отъ къщитѣ, видѣхъ приятна, мека, синя свѣтлина, която се издигаше горѣ къмъ небето. Обръщамъ внимание на приятеля си къмъ тази свѣтлина и го питамъ: знаешъ ли, каква е тази свѣтлина? Тя показва, че въ този домъ, надъ който се намира свѣтлината, живѣе единъ добъръ човѣкъ, който въ това врѣме се моли на Бога, и молитвата му се приема. Приятелътъ ми поглежда къмъ небето, и той вижда тази свѣтлина. Никждѣ другадѣ по небето не се виждаше такава свѣтлина. Обаче, не всѣки човѣкъ вижда тази свѣтлина.

Слѣдователно, всѣка добродѣтель има свой специфиченъ тонъ и цвѣтъ. Отъ добрия човѣкъ излиза приятна музика, хубава пѣсень, която напомня звуци отъ нѣкаква нѣжна арфа. Цѣла симфония се чува отъ добритѣ хора. Добриятъ човѣкъ мяза на арфа, струнитѣ на която сж нагласени по такъвъ начинъ, щото само отъ докосването на въздуха до тѣхъ, се чуватъ нѣжни, приятни звуци. Добритѣ хора се наричатъ свирещи арфи, отъ които, при най-малкото докосване, чувате да се разнася Божествено дихание. При това, отъ добритѣ хора се отдѣля особенъ ароматъ, отдалечъ още се усѣща нѣкакво благоухание. Има добри хора по свѣта, които наричатъ светии.

И слѣдъ всичко това, ще дойде нѣкой и ще каже: докажи, че има душа! Да доказвамъ този въпросъ, това е дѣтински методъ. Ние доказвахме нѣщата по самарянски, доказвахме ги по еврей-

ски, а сега ще ги доказваме споредъ новото учение, въ Духъ и Истина. Дойде ли нѣкой да му доказвамъ, дали сжествува душа, или не, ще му кажа: братко, ела при менъ, азъ веднага ще ти докажа този въпросъ. Какъ? Ще извадя душата ти, а ще оставя духовното ти тѣло въ срѣдата, да се разговаряте. Ще повѣрвашъ ли, ако видишъ това? — Ще повѣрвамъ. Щомъ се върнешъ отново въ тѣлото си, ти ще мязашъ на новородено дѣте, освободено отъ всички болки и страдания, отъ всички противорѣчия и недоразумения, и отъ тебе ще излиза благоухание, като отъ светия. Обаче, за да дойде човѣкъ до това състояние, изисква се най-малко десетгодишенъ усиленъ трудъ, единъ животъ чистъ и светъ, свободенъ, пълненъ съ непрѣстанна молитва. Десетъ години непрѣривно човѣкъ трѣбва да се моли, и като си ляга, и като става, и като работи, и като почива, за да създаде връзка съ Бога и започне да работи споредъ законитѣ на Любовта. Това азъ наричамъ здрава, положителна наука—наука на опититѣ. Азъ не ви залъгвамъ, но ви говоря за наука, която днесъ вече започва да се открива, и на млади, и на стари. Придобийте ли тази наука, животътъ вече има смисълъ и въ най-малкитѣ си прояви.

Като ви говоря тия нѣща, мнозина мислятъ, че тѣ сж невъзможни, като приказкитѣ отъ 1001 нощъ. Запримѣръ, азъ често се разговарямъ съ мухитѣ, и ако ви разкажа, какво говоря съ тѣхъ, и това ще ви се види отъ приказкитѣ на 1001 нощъ. Нѣкоя муха кацне на ржката ми, напримѣръ, и започва да се докарва, като нѣкоя мома, която очаква своя любимъ. Азъ я погледна и намирамъ, че е облѣчена, като модерна дама. Ако нѣма нѣкакъвъ интересъ, тя започва да хапе. Има ли интересъ, тя започва да се глади съ хобота си и да се докарва. Питамъ я: какво правишъ? — Стжпихъ на едно хубаво мѣсто и сега искамъ да се порадвамъ на Божия сзѣтъ. Като ви казвамъ, че азъ

ски, а сега ще ги доказваме споредъ новото учение, въ Духъ и Истина. Дойде ли нѣкой да му доказвамъ, дали сжествува душа, или не, ще му кажа: братко, ела при менъ, азъ веднага ще ти докажа този въпросъ. Какъ? Ще извадя душата ти, а ще оставя духовното ти тѣло въ срѣдата, да се разговаряте. Ще повѣрвашъ ли, ако видишъ това? —Ще повѣрвамъ. Щомъ се върнешъ отново въ тѣлото си, ти ще мязашъ на новородено дѣте, освободено отъ всички болки и страдания, отъ всички противорѣчия и недоразумения, и отъ тебе ще излиза благоухание, като отъ светия. Обаче, за да дойде човѣкъ до това състояние, изисква се най-малко десетгодишенъ усиленъ трудъ, единъ животъ чистъ и светъ, свободенъ, пълненъ съ непрѣстанна молитва. Десетъ години непрѣривно човѣкъ трѣбва да се моли, и като си ляга, и като става, и като работи, и като почива, за да създаде връзка съ Бога и започне да работи споредъ законитѣ на Любовта. Това азъ наричамъ здрава, положителна наука—наука на опититѣ. Азъ не ви залъгвамъ, но ви говоря за наука, която днесъ вече започва да се открива, и на млади, и на стари. Придобийте ли тази наука, животътъ вече има смисълъ и въ най-малкитѣ си прояви.

Като ви говоря тия нѣща, мнозина мислятъ, че тѣ сж невъзможни, като приказкитѣ отъ 1001 нощъ. Запримѣръ, азъ често се разговарямъ съ мухитѣ, и ако ви разкажа, какво говоря съ тѣхъ, и това ще ви се види отъ приказкитѣ на 1001 нощъ. Нѣкоя муха кацне на ржката ми, напримѣръ, и започва да се докарва, като нѣкоя мома, която очаква своя любимъ. Азъ я погледна и намирамъ, че е облѣчена, като модерна дама. Ако нѣма нѣкакъвъ интересъ, тя започва да хапе. Има ли интересъ, тя започва да се глади съ хобота си и да се докарва. Питамъ я: какво правишъ?—Стжпихъ на едно хубаво мѣсто и сега искамъ да се порадвамъ на Божия сзѣтъ. Като ви казвамъ, че азъ

се разговарямъ съ мухитѣ, това ви се вижда чудно, но ако ви кажа, че мухата може да се влюби въ нѣкой слонъ, ще ме повѣрвате ли? Защо да не вѣрвате? Когато нѣкоя муха кацне на гърба на единъ слонъ, и той я разнася цѣлия день отъ едно мѣсто на друго, това не прѣдставлява ли истински приятелски отношения? Слонътъ ѝ казва: ти можешъ да седишъ на гърба ми, колкото искашъ, а пъкъ азъ мога да нося не само тебе, но и цѣлия ти родъ. Както виждате, слонътъ обича тази муха. По-нататкъ азъ продължавамъ разговора си съ мухата. Питамъ я: искашъ ли нѣщо? Тя пъкъ се докарва. Взимамъ тогава на една пръчица малко медъ и го давамъ на мухата. Тя се зарадва, хапне си малко и се усмихне. Като си хапне добрѣ, казвамъ ѝ: хайде, сега, иди си дома и носи много здраве отъ онзи, който ти даде угощение. Тя си поправи тоалета, докара се отново и си хвъркне. Какъ мислите, това илюзия ли е или дѣйствителенъ фактъ? Азъ съмъ правилъ редъ опити съ мухитѣ и съмъ дошълъ до постижения, успѣвалъ съмъ да събудя съзнанието на нѣкоя отъ тѣхъ и да влѣза въ разговоръ съ нея. Наистина, мухата не може да бѣде тѣй умна и съзнателна, като човѣка, но споредъ степенъта на нейното развитие, споредъ малката ѝ главица, и тя може да се пробуди и да влѣзе въ връзка съ по-възвишени отъ нея сжщества. Слѣдъ това азъ започвамъ да я милвамъ леко по крилцата, и тя се оставя, не бѣга. Съзнае ли, обаче, какво мисля да правя съ нея, тя е готова да бѣга.

Въ сжщото положение може да изпадне и човѣкъ по отношение на нѣкое висше, напреднало въ развитието си сжщество. Кацнете ли на ржката на нѣкое възвишено, разумно и по-напреднало отъ васъ сжщество, по сжщия начинъ и то ще ви помилва, ще ви даде малко медецъ, и между васъ ще се създаде връзка, ще се завърже приятелство. Слѣдъ това туй сжщество ще ви каже: хайде, носете си сега много здраве! Може ли да се обиждате

отъ това? Всѣки день се правятъ такива опити. Като наблюдавамъ малката мушица, намирамъ, че нейната любовъ е безкористна. Тя не вижда моя образъ, но се разхожда по кожата ми, слѣди, какво излиза оттамъ, прави си тоалета и най-послѣ хвърква доволна и разположена. Това, именно, е красивото и приятното въ живота.

И тъй, всѣки отъ васъ трѣбва да пази хубавото и красивото въ своята душа, защото само чрѣзъ нея той има възможность да се развива. Само по този начинъ вие ще можете да използвате благата, които Богъ ви е далъ. Като се говори за новото, не е въпросъ хората да се критикуватъ, да отхвърлятъ една или друга философска и религиозна системи. Нека всичко старо остане, но нека се приеме и новото, което сега иде въ свѣта. Ако е въпросъ за критики, хората и до днесъ страдатъ отъ тѣхъ. Добрѣ е човѣкъ да критикува, но на сто погрѣшки той трѣбва да вижда само една. На сто погрѣшки трѣбва да се чуватъ хиляда добри думи. Въ Писанието се казва, че Любовта не вижда погрѣшкитѣ. Който обича, той не вижда погрѣшкитѣ. Богъ, въ своята безпрѣдѣлна Любовъ, не вижда погрѣшкитѣ на хората. Той вижда само добритѣ имъ страни и всѣкога ги подтиква напредъ и само напредъ. Да върви напредъ, това е вжтрѣшниятъ копнежъ на човѣшката душа.

Сега на всички, които присѣтствувате тукъ, казвамъ: идете да повикате вашия мжжъ и за слѣдния пжтъ дойдете тукъ!

Бесѣда отъ Учителя, държана на 6 мартъ, 1927 г.
въ г. София.

Нѣма тайно.

„Защото нѣма нищо покрито, което да се не открие, и тайно, което да се не узнае.“ *)

Науката прѣдставлява поле за работа на човѣшкия духъ. Азъ не разглеждамъ науката въ този смисълъ, както днесъ се разбира. Подъ думата „наука“ днесъ разбиратъ натрупване на знания. Ако въ срѣдата на нѣкоя рѣка се натрупа пѣськъ въ видъ на островъ, този новообразуванъ островъ придава ли нѣкаква особеностъ на самата рѣка? Става ли тя по-солидна? Напротивъ, този островъ отбива рѣката отъ нейния пжтъ. Натрупването на знания прѣдставлява натрупанитѣ богатства на търговци, които тичатъ съ своитѣ полици натукъ — натамъ, да търсятъ длъжницитѣ си, или пъкъ да издаватъ реклами за своитѣ стоки. Обаче, не се минаватъ и десетъ години, и вие четете въ вѣстницитѣ, че еди-кой си търговецъ фалиралъ, еди-коя си фирма фалирала. Слѣдъ това хората се запитватъ: какво стана съ тѣзи видни търговци, че фалираха? Дѣ останаха тѣхнитѣ милиони? Навѣрно нѣкаква криза е настанала въ търговския свѣтъ.— Дѣ нѣма криза въ свѣта? Цѣлиятъ органически свѣтъ прѣтърпява голѣма криза. Отивашъ въ нѣкоя гора и виждашъ едно голѣмо дърво съвършено изсъхнало. Казвашъ: фалиралъ е този търговецъ. По-нататкъ виждашъ, че клонетѣ на нѣкое дърво започватъ да изсъхватъ. Казвашъ: този търговецъ е близо до фалиментъ. Вървишъ по улицата и срѣщашъ нѣкой виденъ професоръ или лѣкарь, който се подпира на тояжката си, едва върви. Казвашъ: криза е това! И този търговецъ е прѣдъ фалиментъ. Дѣ остава науката на този професоръ, или на този

*) Матей 10:26.

лѣкаръ? Това, което може да фалира, да изчезне, не е наука.

Казвате: въ какво се заключава кризата? — Какво е криза, нѣма да обясня, защото нѣщата се обясняватъ само, когато станатъ явни. Значи, тайнитѣ нѣща трѣбва да станатъ явни, за да се обяснятъ. Като говоря, че тайнитѣ нѣща трѣбва да станатъ явни, азъ не подразбирамъ, че тайнитѣ нѣща трѣбва да се знаятъ. Да знаешъ, дѣ е скрито съкровището на нѣкой човѣкъ, това още не значи, че си разкрилъ нѣкаква тайна. Защо трѣбва да се интересувате отъ богатството на нѣкой човѣкъ? Да знаешъ тайнитѣ побуждения на човѣка, дали той те обича, или не, това е знание. Знанието не се заключава само въ прѣдположенията за нѣщата. Често въ науката си служатъ съ изразитѣ: прѣдполагаме, допускаме, по всѣка вѣроятностъ и т. н. Какво показватъ прѣдположенията, допусканията или вѣроятноститѣ? Прѣдположенията сж възможности, които сжществуватъ въ умствения свѣтъ; допусканията сж възможности, които сжществуватъ въ чувствения свѣтъ. Тѣй щото, когато се говори за истинско знание, нѣщата трѣбва да се знаятъ положително. Когато нѣкой казва, че знае много нѣща, питамъ: знаешъ ли, колко години ще живѣешъ на земята? Знаешъ ли, господарь ли си на своето положение? Знаешъ ли, съ какъвъ капиталъ разполагашъ въ живота си? Не знаешъ ли тия нѣща, ти не си ученъ човѣкъ. Запримѣръ, нѣкое дѣте се ражда съ малкъ капиталъ, и слѣдъ седемъ години неговата банка фалира. То прѣдставлява банкеръ, който може лесно да фалира. Слѣдъ това бащата и майката казватъ: отлично дѣте имаме, но замина. Казвамъ: този търговецъ бѣше отличенъ, но капиталитѣ на неговата банка скоро се изчерпаха, и той лесно фалира. Всички се питатъ: дѣ замина това дѣте? — Никждѣ не е заминало. Какво става съ рѣката, когато изчезне отъ лицето на земята? — Тя не е изчезнала, но е отишла въ океана. Истинскиятъ

океанъ не е на земята. На земята сжествува единъ общъ резервуаръ, дѣто оливатъ всички умрѣли хора. Приближете ли се къмъ този резервуаръ, вие ще видите, че душитѣ на умрѣлитѣ плуватъ тамъ, като риби. На гърбоветѣ на тия риби е написано: тази риба е Иванъ, тази е Стоянъ, а тази е Джонъ, отъ Англия. Голѣмо е движението между рибитѣ на този резервуаръ. Ще кажете: истина ли е всичко това? Туй е толкова истинно и вѣрно, колкото е вѣрно твърдението ви, че нѣкой човѣкъ е черноокъ, или синьоокъ, защото ималъ черни или сини очи. Казватъ, че очитѣ правятъ човѣка. Напримѣръ, еди-кой си човѣкъ билъ сприхавъ, защото ималъ сини очи. Не, очитѣ не правятъ човѣка. Когато се говори за цвѣтоветѣ, за краскитѣ, ние се убѣждаваме, че отъ тѣхъ зависи и степенъта на развитието на даденъ човѣкъ. Ние живѣемъ въ органическия свѣтъ, дѣто краскитѣ, цвѣтоветѣ играятъ голѣма роль въ развитието на човѣка. По цвѣта на очитѣ, на странитѣ, на устнитѣ на човѣка може да се познае, слѣдъ колко врѣме, напримѣръ, нѣкой човѣкъ може да свърши училището, или да го напусне; сжщо така може да се познае, дали нѣкой човѣкъ е добъръ музикантъ, или само дрънка на инструментитѣ; още можете да познаете, дали даденъ човѣкъ има силна вѣра, или не. Казватъ за нѣкого: този човѣкъ има силна вѣра. Като погледна цвѣта на неговитѣ очи и страни, виждамъ, че вѣрата на този човѣкъ е толкова голѣма, че отъ най-малкото шумолене въ гората, палтото му ще дойде въ хоризонтално положение. Достатъчно е да кажете на такъвъ вѣрващъ човѣкъ, че има да плаща полица отъ 10,000 лева, за да изгуби всичкото присѣствие на духа си. Той веднага се хваща за главата, отчаянъ и убитъ, и казва на жена си: не знаая, какво да правя! Казвамъ: разбирамъ да се тревожи този човѣкъ, ако паритѣ сж нѣщо живо. Въ сжщность паритѣ сж мъртво нѣщо, написано на хартия. Трѣбва ли този човѣкъ, който

минава за ученъ, за философъ и мисли да напише нѣкаква научна книга, да се безпокои за нищо и какво?

Чудни сж съврѣменнитѣ учени, когато искатъ да придобиятъ знания, да пишатъ научни книги съ единствената цѣль да печелятъ! Питамъ: нима Господъ създаде земята, за да я изучаватъ ученитѣ, и по този начинъ да печелятъ съ нея? Нима Господъ създаде земята, за да могатъ свещеницитѣ, владицитѣ, проповѣдницитѣ, майкитѣ, бацитѣ и управницитѣ да печелятъ съ нея? Нима Господъ създаде земята, за да ходятъ пѣвцитѣ натукъ-натамъ, да пѣятъ, и по този начинъ да печелятъ? Прѣди всичко, човѣкъ трѣбва да знае, защо пѣе и какъвъ е смисълътъ на пѣнието. Голѣма философия се крие въ пѣнието! Ако болниятъ иска да оздравѣе, той непрѣменно трѣбва да пѣе; отъ неговото пѣние зависи, дали той ще оздравѣе, или не. Който не обича да пѣе, отъ него човѣкъ не може да стане. Ако дѣтето никога не пѣе, отъ него човѣкъ не може да стане. Ако нѣкой свещеникъ не пѣе въ църква, отъ него човѣкъ не може да стане. И най-послѣ, ако и професорътъ не пѣе, отъ него човѣкъ не може да стане.

„Нѣма нѣщо тайно, което да не се яви“. Да не се яви, това подразбира да не се обясни. Следователно, за да се обясни извѣстенъ фактъ, както трѣбва, прѣди всичко човѣкъ трѣбва да има въ ума си извѣстна свѣтлина и въ сърцето си извѣстна топлина. Въ това отношение умътъ и сърцето на човѣка трѣбва да прѣдставляватъ запалени свѣщи, съ помощта на които да се разбере реда и порядъка, който сжествува въ природата. Не може ли човѣкъ да си обясни правилно реда и порядъка въ природата, той ще си състави изкуствено понятие за нея. Има ли изкуствено понятие за природата, тогава и музиката, и науката, и религията за него ще бждатъ изкуствени. Пѣе ли нѣкой съ трепетливъ, или съ прѣкалено силенъ

гласъ, това говори за извѣстни дисхармонични състояния въ неговия организъмъ. Това не е пѣние. Музикалнитѣ тонове сж свързани съ човѣшкия организъмъ. Мозъкътъ има свои опрѣдѣлени тонове и вибрации; сърцето има свои опрѣдѣлени тонове и вибрации; стомахътъ има свои опрѣдѣлени тонове и вибрации; черниятъ дробъ има свои опрѣдѣлени тонове и вибрации; мускулитѣ, коститѣ на човѣка сжщо така иматъ свои опрѣдѣлени тонове и вибрации. Тѣй щото, за въ бждеще музиката ще служи като срѣдство за лѣкуване. Болниятъ прѣзъ цѣлия день трѣбва да пѣе, да взима разни тонове, които се отразяватъ лѣчебно върху неговия организъмъ. Здравиятъ пѣкъ, ако иска да запази здравето си, сжщо така трѣбва да пѣе. Запримѣръ, колкото по-правилно човѣкъ взима тона „ре“, толкова и състоянието на неговитѣ дробове се подобрява. Ако искате да познаете, дали сте взели правилно този тонъ, трѣбва да се справите съ тона на цигулката. Ако вашиятъ тонъ и този на цигулката звучатъ еднакво, вие сте взели правилно тона.

Мнозина казватъ: съ нетърпѣние ние очакваме да отидемъ на небето. Питамъ: защо тѣзи хора искатъ да отидатъ на небето? Какво очакватъ тѣ отъ небесния животъ? Други пѣкъ казватъ: нека поживѣемъ повече на земята. Питамъ: какво очакватъ тѣзи хора отъ земния животъ? Земниятъ животъ прѣдставлява дѣйностъ на волята. Въ това отношение човѣкъ не трѣбва да се труди и мжчи, но той трѣбва да работи. Какво виждаме ние? Нѣкой човѣкъ излиза сутринъ рано отъ дома си, отива на работа, но прѣзъ цѣлия день той носи въ ума си тревогитѣ на своя домъ: мисли за жена си, за дѣцата си, какъ ще ги отхрани, какъ ще ги възпита и т. н. Казвамъ: върне ли се човѣкъ отъ работа, той трѣбва да сложи своитѣ грижи и товаръ на пода, както конътъ слага своята раница въ дама и остава свободенъ.

Ще ви приведа единъ примѣръ за арахан-

гелъ Михаилъ, когото Богъ поставилъ на служба да взима душитѣ на хората. Единъ день той се обърналъ къмъ Бога съ слѣдната молба: „Господи, не ме поставяй на тази служба, защото, като тръгна да взимамъ душитѣ на хората, тѣ ще ме намразятъ. Дай ми по-трудна длъжностъ, но моля Те, не ме оставяй на тази!“ Богъ му казалъ: „Ти ще отивашъ само тамъ, дѣто азъ те пращамъ, и ще видишъ, че никой нѣма да те намрази“. Като отишълъ при първия човѣкъ, при когото Богъ го изпратилъ, арахангелъ Михаилъ чулъ хората наоколо да се запитвагъ: отъ що умрѣ този човѣкъ? — Конь го ритна. — Добрѣ, че азъ не съмъ виновенъ, да съмъ свободенъ отъ мнѣнието и чувствата на хората. Втори пътъ Господъ го изпратилъ да вземе душата на една бѣдна вдовица, която умираше отъ злокачествена треска. Като влѣзълъ въ дома на вдовицата, той си помислилъ: какво да правя сега тукъ, нито конь, нито волъ е ритналъ тази жена. Значи, азъ трѣбва да взема душата ѝ. Като се обърналъ настрана, той видѣлъ двѣ малки дѣчица, които плачели за майка си. Арахангелъ Михаилъ се съжалилъ за бѣдната вдовица и не се рѣшилъ да вземе душата ѝ. Господъ го попиталъ: „Защо не взе душата на тази вдовица?“ — Какво да правя, Господи? Като видѣхъ двѣ малки дѣчица около нея, съжалихъ се за тѣхъ и не се рѣшихъ да взема душата ѝ. Тогава Господъ го изпратилъ на дъното на океана, като му казалъ: „Извади оттамъ единъ камъкъ и го разчупи!“ Арахангелъ Михаилъ слѣзълъ на дъното на океана, извадилъ единъ камъкъ, разчупилъ го и въ него намѣрилъ единъ червей. Богъ го попиталъ: „Кой се грижи за този червей на дъното на океана?“

И тъй, съвременната статистика показва, че отъ ония дѣца, за които родителитѣ полагатъ много грижи и усилия, хора не ставатъ. И обратно: родители, които уповаватъ на Бога, и разчитатъ на Него, въ всички случаи на живота си, дѣцата имъ

сж станали добри и разумни хора. Нѣкои родители се плашатъ отъ живота и казватъ: дано нашитѣ дѣца не се развалятъ! Това не е правъ начинъ на разсжждение. Когато нѣкоя майка роди дѣте, тя трѣбва да се обърне къмъ Бога съ молитвата: Господи, благослови моето дѣте! Запази го отъ всички злини и помогни да се развиятъ и разработятъ всички дарби и способности, които Ти си вложилъ въ неговата душа! Родителитѣ не трѣбва да правятъ усилия, да отклоняватъ своитѣ дѣца отъ правия пѣтъ, който Богъ имъ е прѣдначѣрталъ, или отъ тѣхното органическо развитие. Можете ли да считате, че вашата дъщеря е на правъ пѣтъ, ако, на примѣръ, цѣлъ день седи прѣдъ огледалото да си прави прически и да си черви устнитѣ? Добрѣ е устнитѣ на човѣка да бждатъ червени, но тѣ трѣбва да бждатъ естествено червени. Срѣщате ли мома съ червени устни, или момци съ засукани нагорѣ мустаци, това показва, че тѣ искатъ да развиятъ нѣщо хубаво въ себе си, но като не знаятъ пѣтя, по който могатъ да постигнатъ тѣзи добродѣтели, тѣ трѣгватъ по най-лесния пѣтъ, а съ това изопачаватъ своята природа. Ако момѣтъ иска да има мустаци нагорѣ завити, той трѣбва да вложи въ себе си повече жизнена енергия. По този начинъ той ще постигне своето желание по естественъ пѣтъ.

Вие ще кажете: защо трѣбва да се засѣгатъ тия въпроси, именно, сега? Казвамъ: тѣзи прояви иматъ и външенъ изразъ у човѣка. Щомъ иматъ и външенъ изразъ, тѣ прѣдставляватъ една отъ странитѣ на живота, която заслужава вниманието на съврѣменнитѣ хора. Запримѣръ, когато видите нѣкой младъ момѣкъ съ засукани нагорѣ мустаци, това показва, че неговиятъ духъ е бодѣръ. Видите ли нѣкой мжжъ съ увиснали надолу мустаци, това показва, че неговиятъ духъ е отпадналъ. Докато опашката на кучето е вирната нагорѣ, то е здраво и върши работа. Увисне ли опашката му надолу, то е болно. Затова, като срещнете момѣкъ,

който изкуствено е засукалъ мустацитѣ си нагорѣ, той иска да покаже прѣдъ хората и прѣдъ младитѣ моми, че е здравъ, левентъ момъкъ. Оженили се, не се минава много врѣме, и той заболѣва. Тогава жена му се чуди, какъ е възможно този здравъ, силенъ мжжъ въ двѣ-три години да се разболѣе. Казвамъ: този момъкъ бѣшъ здравъ и силенъ, докато имаше машинка, съ която си засукаваше мустацитѣ. Прѣстана ли да си служи съ машинката, и здравето му се изгуби. Затова, именно, и Христосъ казва: „Нѣма тайна, която да не се разкрие.“

Слѣдователно, ние трѣбва да се стремимъ къмъ онова знание, къмъ онази наука, които могатъ да служатъ за опитно поле на нашия духъ, понеже само тѣ сж въ сила да улеснятъ и осмислятъ живота ни. Какъ ще се доберете до тази наука?—Като изучавате минералитѣ, изворитѣ, рѣкитѣ, вѣтроветѣ, растенията, животнитѣ и най-послѣ дойдете до човѣка. Въ това се заключава цѣлиятъ животъ, така се постига връзка съ живата природа. Запримѣръ, отъ външния видъ на растенията и на дърветата, вие можете съ точностъ да опрѣдѣлите, какви сж били условията въ природата и живота прѣди много вѣкове. По кржговетѣ на нѣкое старо дърво, вие ще можете да опрѣдѣлите, какъвъ е билъ животътъ въ врѣмето, когато това дърво се е развивало, отъ какви болести е страдало самото дърво, какви сж били хората по това врѣме, какъвъ е билъ тѣхниятъ моралъ, какви животни сж живѣли по това врѣме и т. н. Ще кажете: вѣрно ли е това? Какъ можемъ да провѣримъ истинността на тѣзи думи? Ако не вѣрвате, азъ ще ви кажа, какъ да провѣрите тѣзи факти. Единъ ходжа билъ заставенъ отъ султана да измѣри разстоянието отъ небето до земята. Ходжата донесълъ прѣдъ султана едно голѣмо кжлбо и му казалъ: разстоянието отъ земята до небето е толкова, колкото е дълъгъ този конецъ, навитъ на кжлбото. Ако не вѣрвашъ, ето, азъ ще държа единия

край на края, а ти вземи другия и се качвай съ него нагорѣ. И азъ ще ви кажа по сжщия начинъ: азъ ще държа единия край на края, а вие вземете другия и се качвайте нагорѣ! Конецътъ прѣдставлява мисълта. Въ този смисълъ всички нѣща могатъ да се провѣрятъ, обаче, не буквално. И въ съврѣменната математика много истини сж прѣдани въ прѣносенъ смисълъ.

Христосъ казва: „Нѣма скрити нѣща въ свѣта, които не могатъ да се изяснятъ.“ Въ това отношение, първото важно нѣщо за човѣка е да знае, че Богъ е вложилъ въ него способности и дарби, които той трѣбва да разработва, за да си служи съ тѣхъ, да проучава тайнитѣ, които се криятъ въ живата разумна природа. Първо човѣкъ трѣбва да разбира математиката, съ помощта на която отъ една страна той ще може да въдвори редъ и порядкъ въ своитѣ мисли, а отъ друга страна ще се ползува отъ реда и порядъка и на самата природа. Послѣ той трѣбва да има тонъ, музика и пѣсень въ себе си. За да придобие всичко това, човѣкъ трѣбва да бжде здравъ. На физическия свѣтъ музиката прѣдставлява правилно съчетание между тоноветѣ. И наистина, ако човѣкъ не е здравъ, той не може да извърши никаква работа. Музиката, въ това отношение, е съединителна връзка между физическия и духовния свѣтъ. Здравъ човѣкъ наричаме този, у когото всѣки органъ има свой опрѣдѣленъ тонъ и свои опрѣдѣлени вибрации. Щомъ всички органи у човѣка дѣйствуватъ правилно, отъ тѣхната дѣятелностъ се произвеждатъ приятни и хармонични тонове. Значи, ако дѣятелността на човѣшкитѣ органи е правилна и създава музика, човѣкъ може да се нарече напълно здравъ. При това, всѣки музикаленъ тонъ има и свой опрѣдѣленъ цвѣтъ. Запримѣръ, ако устнитѣ на нѣкое дѣте почерняватъ, това показва, че черниятъ му дробъ е въ безпорядкъ. Забѣлѣжатъ ли родителитѣ на това дѣте, че устнитѣ му почерняватъ, тѣ трѣбва

веднага да взематъ мѣрки за неговото лѣкуване. Какъ трѣбва да се лѣкуватъ хората? За въ бж-деще лѣкаритѣ трѣбва да бждатъ добри пѣвци и музиканти, за да могатъ чрѣзь музиката да лѣкуватъ своитѣ болни. Който не знае хубаво да пѣе и да свири, той не може да бжде лѣкаръ.

Съврѣменнитѣ хора толкова сж се отдалечили отъ правилния начинъ на живѣене, че сж създали изкуственъ животъ. Тѣ трѣбва да знаятъ, че способноститѣ и дарбитѣ, които имъ сж дадени, сж свързани едни съ други. У човѣка има кардинални способности и чувства, съ които той нѣма право да злоупотрѣбява за свои лични, материални изгоди. Напримѣръ, едно отъ кардиналнитѣ чувства у човѣка е музиката. Щомъ е така, той не трѣбва да продава своята музика, а трѣбва да я употребява изключително било за своето здраве, било за това на своитѣ ближни. Казвате: кой ще ни учи на тази музика.—Нѣма защо хората да ви учатъ. Музиката, като чувство, е вложена въ човѣка, и затова той трѣбва самъ да упражнява тази своя способностъ, а отвънъ ще потърси нѣкой учителъ, който отъ врѣме на врѣме само да го напжтва. Чрѣзь музиката могатъ да се прѣмахнатъ всички лични, сѣмейни и обществени противорѣчия. Щомъ въ дома на нѣкое сѣмейство възникне извѣстно противорѣчие, мжжътъ трѣбва да пѣе съ гласния звукъ и-и-и; жената — съ звука а-а-а, а дѣтето — съ звука у-у-у. Запѣятъ ли и тримата въ единъ гласъ, всѣкакво противрѣчие отъ този домъ ще изчезне. Чрѣзь звука „и“ мжжътъ ще подържа нормалното състояние на ума си; чрѣзь звука „а“ жената ще подържа нормалното състояние на дихателната система, или на сърцето си, а чрѣзь звука „у“ дѣтето ще подържа нормалното състояние на своята воля. Дѣтето прѣдставлява волевия принципъ въ свѣта. Мнозина казватъ, че майката и бащата прѣдставляватъ волята въ сѣмейството. Не, дѣцата сж волевия принципъ, както въ домоветѣ, така и въ свѣта, изобщо. Взе-ме-

те, запримѣръ, нѣкой генералъ, който е строгъ, недостѣпенъ, дойде ли, обаче, дѣтето му при него и го помилва, този генералъ вече е готовъ на всѣкакви отстъпки, той е готовъ да даде всичко, каквото му поискатъ. Слѣдователно, ако е въпросъ за волеви хора въ свѣта, това не сж нито майкигъ, нито бащигъ, но дѣцата. Обаче, слабата страна у дѣцата седи въ това, че всичко, което гъ вършатъ и изискватъ, е само за тѣхъ. Въ свѣта дѣцата сж всесилни.

Когато дѣтето иска да постигне нѣщо, то ще преслѣдва майка си, ще постоянствува въ искане-го си, докато успѣе. Не успѣе ли, то ще изкриви устата и лицето си по особенъ начинъ и ще започне да пѣе нѣкаква особена музика, на необикновена гама. Въ плача на дѣтето има особена интонация. Плачътъ дѣйствува магнетически върху майката, и тя, като не може да издържи това състояние, започва постепенно да капитулира и казва: най-послѣ ще дамъ на дѣтето, каквото иска, да прѣстане да плаче. Значи, и дѣцата си служатъ съ магия, съ внушение. Тѣ знаятъ, какъ да дѣйствуватъ, когато искатъ да постигнатъ нѣкое свое желание. Щомъ иска нѣщо, дѣтето започва да пригрѣща майка си, пипа я отзадъ по главата, дѣто се намиратъ двага жизнени тока и съ любезенъ, милъ гласъ казва на майка си: мамичко, много те обичамъ! Като направи тази операция, то пристѣпва внимателно къмъ майка си и казва: маминко, ще ми дадешъ ли нѣколко орѣха? Майката веднага отваря торбата съ орѣхи и му дава, колкото то иска. Докато младата жена не е имала дѣца, тя възпигавала своитѣ близки, да не бждатъ слаби, да не се подаватъ на воляга на дѣцата си. Дойде ли врѣме тя да се прояви прѣдъ своитѣ дѣца, веднага отстъпва и казва: какво да се прави? Дѣца сж, още не разбиратъ. Волята имъ е слаба, не могатъ да се въздържатъ. Казвамъ: лошото не е въ това, че майката дава орѣхи на дѣтею си, но тѣ трѣбва да знае законитѣ на ма-

тематиката и да я прилага въ живота си. Когато дава на дѣтето си орѣхи или ябълки, тя трѣбва да знае точно, колко да му даде. Много дѣца умиратъ по единствената причина, че имъ се даватъ орѣхи или ябълки безъ опредѣленъ брой. Природата дава на своитѣ дѣца всѣко нѣщо съ брой. Като не знае тѣзи закони, майката казва: ще дамъ на дѣтето си два орѣха. Питамъ: защо, именно, два орѣха? — Тогава ще му дамъ три. — Защо, именно, три? — Въ такъвъ случай ще му дамъ четири, петъ, шесть или повече. Защо, именно, толкова орѣхи ще му дадешъ? За всѣки даденъ случай майката трѣбва да знае, колко орѣха да даде на дѣтето си. Напримѣръ, когато нѣкое дѣте е своенравно, упорито, майката трѣбва да му даде два орѣха. Числото двѣ, т. е. двѣтѣ единици сж положителни числа. Като се събератъ, тѣ образуватъ числото двѣ, което прѣдставлява магнетически методъ, смекчаване на енергията. Числото двѣ показва, че единицата, т. е. диаметрътъ въ кръга се е завъртѣлъ два пжти около себе си. Кръгътъ пѣкъ прѣдставлява възможноститѣ, при които разумниятъ животъ може да се развива. Отъ друга страна, казвамъ, че диаметрътъ при двойката е извършилъ двѣ трети отъ своята работа, защото при единицата диаметрътъ извършва $\frac{1}{3}$ отъ цѣлата работа, а при двойката — $\frac{2}{3}$ отъ цѣлата работа. Като се говори за възможности, подразбирамъ квадратъ, плоскости, въ които животътъ може да се проектира, и отъ които вие единъ день ще излѣзете. Ако по характеръ дѣтето не е уравновѣсено, а вие искате да го възпитавате въ духа на новото учение, дайте му тогава три орѣха, или три ябълки. Числото три е законъ на равновѣсие.

Ще кажете: това вече не е нищо друго, освѣнъ суевѣрие. Споредъ васъ, какъ трѣбва да се възпитаватъ дѣцата: да се задоволяватъ тѣхнитѣ желания, или не? Възпитателитѣ трѣбва да знаятъ значението на числата, защото всѣко чи-

сло прѣдставлява живи единици, които могат да помагатъ, а понѣкога могатъ и да противодѣйствуватъ при възпитанието. Ако нѣкое дѣте изяде повече орѣхи, отколкото сж нужни за неговия организъмъ, тѣ могатъ да укажатъ противодѣйстващо влияние върху него. Понѣкога орѣхитѣ могатъ да се отразятъ вѣдно върху организма на човѣка, понеже съдържатъ голѣмо количество йодъ. Значи, и орѣхътъ е въ състояние да отрови човѣка. Тѣй щото, ако искате да развиете у дѣтето чувство на справедливостъ, давайте му по четири орѣха; ако искате да развиете чувствата, изобщо, давайте му по петъ орѣха; ако искате да развиете религиознитѣ чувства, давайте му по седемъ орѣха; ако искате да развиете разсѣдѣка, да стане философъ, да придобие критически умъ, давайте му по осемъ орѣха; ако искате да стане благородно, съ възвишени мисли и чувства, давайте му по деветъ орѣха. Дойдете ли до числото деветъ, спрете. Не давайте на дѣцата си повече отъ деветъ орѣха!

Казвамъ: вие трѣбва да прилагате този законъ не само върху вашитѣ дѣца, но и върху себе си, защото човѣкъ има нужда и отъ самовъзпитание. Ако нѣкой день се почувствувате нервенъ, много активенъ, изяжте двѣ ябълки или круши. Нѣкой може да намѣри, че ябълкитѣ, които изялъ, сж били малки, та трѣбва да си вземе още една. Малки или голѣми, законътъ дѣйствува еднакво. Въ случая, силата не седи въ голѣмината, но въ количеството, въ числото двѣ, като принципъ, който дѣйствува. Ако нѣкой изяде една круша тежка единъ килограмъ, а другъ изяде двѣ круши, които тежатъ четвъртъ килограмъ, послѣдниятъ може да извади отъ двѣтѣ круши толкова енергия, колкото първиятъ отъ едната круша. Споредъ устройството на човѣшкия организъмъ, съврѣменниятъ човѣкъ не е въ състояние да извади повече енергия отъ месото, отколкото отъ другитѣ храни, които минаватъ за слаби. За-

що е така?— Защото съвременнитѣ хора сж много лакоми и мислятъ, че силата на храната седи въ количеството, или въ качеството, а не въ начина на употрѣблението ѝ. Въ магията има единъ законъ на равновѣсие, споредъ който, ако вие разполагате съ десетъ златни монети, напримѣръ, и спазвате този законъ, тѣхното число никога нѣма да се намали, нито увеличи. Колкото и да се ползвате отъ тия монети, тѣ винаги ще се набавятъ до десетъ: нито по-малко ще ставатъ, нито повече. Питамъ: вие вѣрвате ли въ този законъ? Дали вѣрвате, или не, за мене това е безразлично. Азъ не ви казвамъ да вѣрвате въ това, защото то подлежи на опитъ, но за да имате резултатъ въ този опитъ, трѣбва да постоянствувате съ години. Казвате: Богъ знае, доколко тия нѣща сж вѣрни. Да, Богъ всичко може и знае, но въпросътъ се отнася до васъ, вие да ходите въ Божиитѣ пѣтища. Богъ знае всичко, но вие трѣбва да изправите работитѣ си съобразно това, което Той знае. Богъ е вложилъ въ васъ красиви потици, способности и дарби, които вие трѣбва да развивате.

Срѣщамъ единъ младъ човѣкъ, който иска да стане музикантъ, но близкитѣ му го съвѣтватъ да стане държавникъ, да осигури положението си. Казвамъ: по-добрѣ нека този младъ човѣкъ стане музикантъ, да развеселява хората, отколкото, като държавникъ да издава неправилни присъди и да ожесточава хората противъ себе си. Истински държавникъ е този, който знае, какъ да се отнася съ своитѣ граждани; ако ги бие, или наказва, да прави това по всички правила на Любовта. И въ боя се крие нѣщо добро, но човѣкъ трѣбва да знае, какъ да бие. Въ такъвъ бой има музика и изкуство. Ако стражарьтъ бие хората безъ любовъ, единъ день тѣзи удари ще се върнатъ върху жена му, върху дѣцата му, както и върху самия него. Ще кажете: стражарьтъ не бие хората по собствено желание, така му заповѣдватъ. Това е та-

ка, но когато стражарьтъ изпълнява своята длъжност, той трѣбва да се допита до своя вжтрѣшенъ гласъ, да изпълни ли тази заповѣдь буквално, или да намѣри нѣкакъвъ другъ начинъ, по който да я приложи. Вжтрѣшниятъ гласъ въ него ще му каже, да удари ли нѣкой човѣкъ, и ако трѣбва да го удари, колко удара сж нужни. Ако му заповѣда началството да удари 25 тояги, вжтрѣшниятъ му гласъ може да каже, че за този човѣкъ сж достатъчни само двѣ тояги. Нека той послуша своя вжтрѣшенъ гласъ, чрѣзъ който именно Богъ, му говори. Двата удара ще донесатъ благословение, както на провинилия се, така и на самия стражарь. Трѣбва ли слѣдъ всичко това този стражарь да се безпокои, че не е изпълнилъ заповѣдта, както трѣбва? Прѣдставете си, че нѣкой човѣкъ тръгне отъ градъ на градъ да проповѣдва Словото Божие, но хванатъ го нѣкждѣ стражари и го заведатъ въ участъка. Приставтъ издава заповѣдь да набиятъ този проповѣдникъ добръ и тогава да го пуснатъ. Обаче, единъ отъ стражаритѣ въ участъка разбира положението на този човѣкъ и му казва: нѣма какво да те бия, върви си, свободенъ си! Приставтъ не знае, какво ще прави стражарьтъ, но въ този моментъ съзнанието му се пробужда, и той извиква стражара и му казва: пусни онзи човѣкъ тамъ! Нищо опасно нѣма въ неговата работа.

Казвамъ: свѣтътъ, въ който живѣете, не е свѣтъ на произволи. Той е разуменъ свѣтъ, и ние сме заобиколени съ множество разумни същества. Не мислете, че като ходите тукъ-тамъ, вие сте свободни да вършите, каквото искате. Трѣбва да знаете, че каквото вършите и дѣто ходите, вие не сте сами. За всѣка ваша работа сж опрѣдѣлени множество свидѣтели, които слѣдятъ, какъ и при какви условия вършите зададената работа. Опрѣдѣлено количество отъ тия разумни същества взиматъ участие заедно съ васъ въ вашата работа. Тѣ могатъ да бждатъ единъ, двама, три-

ма или повече, но ако имате деветъ помощници, вие ще бъдете гениаленъ човѣкъ и ще можете да работите въ всички изкуства. Затова, именно, първата ви задача е да спечелите благоволенieto на тия сжщества. Ученикътъ трѣбва да бжде разуменъ, да спечели любовта на своя учитель, за да може той да му разкрие тайнитѣ на природата. Като се говори за учитель, азъ подразбирамъ учителитѣ по музика, по изкуствата и по разнитѣ отрасли на науката. Не мислете, че е лесно да придобиете знания по извѣстенъ отрасълъ на науката, или на изкуствата. Запримѣрь, нѣкой ученикъ може да е способенъ по музика, по литература или поезия, но ако не дойде нѣкой учитель по съотвѣтния прѣдметъ да запали свѣщъта на това чувство, или на тази способностъ, ученикътъ така ще си остане. Тѣй щото, каквато способностъ и да има ученикътъ въ себе си, било по науката, или въ духовно отношение, ако той не намѣри своя учитель по този прѣдметъ, който да запали свѣщъта на неговото съзнание, той ще си остане обикновенъ ученикъ. И когато ученикътъ се приготви и изучи прѣдаденитѣ уроци отъ своя учитель, той се подлага на изпитъ. Сжщото нѣщо бѣше и съ Христа. Той получи много уроци отъ невидимия свѣтъ чрѣзъ хората, и докато ги учеше, ангелитѣ бѣха далечъ отъ Него. Щомъ научи уроцитѣ си и издържа изпитъ по тѣхъ, ангелитѣ дойдоха да Му служатъ.

И тѣй, първото нѣщо, което трѣбва да знаете, е слѣдното: докато сте въ страдания и изпитания, вие се намирате въ пустинята. Три изпита ще ви се дадатъ въ пустинята. Първо ще се постави на изпитъ вашата вжтрѣшна гордостъ, като ви заставятъ да прѣвърнете камънитѣ на хлѣбъ. Вториятъ изпитъ ще бжде по отношение на вашето ществие. Ще ви поставятъ горѣ на храма и оттамъ ще ви накаратъ да се хвърлите, безъ да пострадате, за да покажете на хората, че сте праведенъ човѣкъ. При третия изпитъ ще ви поста-

вятъ на планината, отдѣто ще ви покажатъ всички царства и ще ви кажатъ, че ако се поклоните на сатаната, ще придобиете всички тия царства. Обаче, истинскиятъ ученикъ, който е научилъ уроцитѣ си, знае, че при обикновени условия камънитѣ на хлѣбъ не ставатъ; отъ храма не може да се хвърли на земята неповрѣденъ и отъ планината царства не се прѣвзиматъ. Великиятъ Учителъ на човѣчеството, Христосъ, когото невидимиятъ свѣтъ постави на тѣзи изпити, отговори: „Не само съ хлѣбъ може да се живѣе, но и съ всѣко разумно слово, което излиза отъ устата на Отца.“ Когато сатаната му каза, че, ако му се поклони, ще притежава всички земни царства, Той му отговори: „Махни се отъ мене, сатана, защото всички царства горѣ на небето, както и долу на земята, сж Божии, и само Той разполага съ тѣхъ.“ Сега и вие седите на планината, искате да станете пръвъ министъръ въ България. Намѣрите ли се въ това положение, трѣбва да знаете, че сатаната е прѣдъ васъ, иска да му се поклоните, за да ви даде министерско кресло. Така могатъ да мислятъ само профанигѣ, които не разбиратъ великитѣ закони на живота. Човѣкътъ на новитѣ идеи е разуменъ, безстрашенъ. Той знае, че това, което ние, като хора, прѣдполагаме и очакваме, не става всѣкога. Въ живота има закони, споредъ които става точно това, което е опрѣдѣлено, а не това, което ние мислимъ. Туй, което вие никога не сте мислили, става; туй, което сте мислили, не става. Когато се казва, че нѣщата ставатъ така, както сж опрѣдѣлени, вие мислите, че тѣ ставатъ, споредъ както ги очаквате. Не, нѣщата не ставатъ, както вие мислите. Могатъ да се наведатъ редъ факти и данни отъ обществения, отъ политическия и отъ духовния животъ на хората отъ миналото, както и отъ новитѣ врѣмена, отъ които се вижда, че ония, които сж мислили, че отъ тѣхъ нищо нѣма да стане, сж ставали видни хора: държавници, учени, философи; тия пъкъ, които сж очак-

квали отъ себе си много, нищо не сж направили. Единъ отъ виднитѣ английски писатели Карлайлъ, слѣдъ като изпадналъ въ голѣмо отчаяние отъ себе си, прѣкаралъ три дни въ мъки и рѣшилъ най-послѣ да се самоубие. Въ това врѣме, обаче, му дохожда мисълта да се обърне къмъ Бога, да поиска отъ Него просвѣтление и помощъ. Като отговоръ на тази молитва, той дохожда въ просвѣтление и написва едно отъ най-хубавитѣ си произведения. Обаче, трѣбовало е този писателъ да ми не прѣзъ това изпитание, прѣзъ този вжтрѣшенъ огънь, за да се пробуди неговото съзнание. И затова, ако питате, защо сж страданията въ свѣта, казвамъ: страданията иматъ велико прѣдназначение. Чрѣзъ тѣхъ хората се домогватъ до великата философия на живота. Който не страда, отъ него човекъ не става. Това не подразбира, че хората трѣбва изкуствено да си прѣдизвикватъ страдания, но има разумни страдания, които трѣбва да се приематъ по сжщия начинъ, както се приематъ и радоститѣ. За насъ страданията и радоститѣ трѣбва да бждатъ еднакво приети. Дойде ли една радостъ, благодарете на Бога. Дойде ли едно страдание, пакъ благодарете на Бога. Правите ли разлика между радоститѣ и страданията, като приемате първитѣ съ благодарностъ, а вторитѣ съ недоволство, това показва, че вие не разбирате великия Божи Законъ. Разумнитѣ страдания идатъ отъ Господа. Трѣбва ли тогава да се оплаквате, че Господъ ви изпраща страдания? Ако се оплаквате, вие сте въ положението на тиганя, който циганинътъ калайдисва. Прѣдставете си, че нѣкой тиганъ има съзнание, и вие го дадете въ ржцѣтъ на единъ циганинъ да го калайдиса. Циганинътъ най-първо го изчиства съ пѣсъкъ и парцалъ, да прѣмахне всички мазнини и нечистотии. Послѣ го поставя на огъня, като сипва въ него малко нишадъръ. И най-послѣ туря отгорѣ калай, да го калайдиса. Какво трѣбва да каже този тиганъ, слѣдъ като прѣгърпи толкова търкания, толкова нагоре-

щавания на огъня? Той казва: какво иска този циганинъ отъ мене, като ме поставя на толкова страдания и изпитания? Циганинътъ казва: азъ искамъ да бждешъ чистъ, почтенъ, да бждешъ годенъ за работа на своя господарь. И тъй, страдате ли, ще знаете, че сте въ ржцѣтъ на циганина, който ви чисти и калайдисва отгорѣ.

Сега азъ не говоря за величието на вашата душа, но за човѣка, който днесъ се срѣща на земята. Азъ говоря външно за човѣка, който трѣбва да прѣмине прѣзъ редъ страдания, за да може низшето въ него да се подчини на висшето.

Отъ всички съврѣменни хора днесъ се изисква положителна философия, положителна логика. Това се придобива съ врѣме, когато човѣкъ се добере до истинската, до Божествената наука. Запримѣръ, като се разгледа ржката на нѣкой човѣкъ, отъ формата, отъ нейния строежъ, както и отъ дължината на прѣститѣ ѝ, може да се сжди за живота на неговитѣ дѣди и прадѣди. Запримѣръ, на нѣкои хора трѣбва да се продължаватъ показалцитѣ, на други третитѣ прѣсти, на четвърти — безименнитѣ и т. н. За това, обаче, се изискватъ голѣми усилия. Забѣлѣзано е, напримѣръ, че ржцѣтъ на крадцитѣ сж дълги, а на убийцитѣ — кжси. Не правете общи заключения, че който има дълги ржцѣ, той е крадецъ, или който има кжси ржцѣ, е убиецъ. Азъ само изяснявамъ закона. Ако признакътъ, че нѣкой човѣкъ е крадецъ, сжществува, не само на ржцѣтъ, но още и на главата, и на лицето му, тогава само може да се каже съ положителностъ, че той е крадецъ. Причината за продължение ржцѣтъ на крадеца се дължи на факта, че той дълго врѣме е проектиралъ своята мисль къмъ ржцѣтъ си, вслѣдствие на което въ тази частъ, именно, е приждала повече кръвь. Ако крадецътъ, безъ да знае законитѣ, е могълъ несъзнателно да продължи своитѣ ржцѣ, защо гениалниятъ човѣкъ, съ своето знание и усилие на волята, да не може да

продължи единъ отъ своитѣ пръсти? Искате ли да продължите нѣкой отъ своитѣ пръсти, измѣрете прѣдварително дължината на всѣка негова фаланга и, слѣдъ извѣстно усилие и работа върху себе си, измѣрете, съ колко е станало продължението. Ако въ кратко врѣме успѣете да продължите пръста си съ единъ или два милиметра, вие сте талантливъ човѣкъ. Обаче, ако слѣдъ десетгодишна продължителна работа не успѣете да продължите пръста си нито съ половинъ милиметъръ, вие сте човѣкъ безъ воля, безъ чувства и безъ мисль. Въ такъвъ случай не се самозаблуждавайте въ себе си. Нѣкой казва: не зная, защо ноктитѣ ми много растатъ. Щомъ не знаешъ, защо ноктитѣ ти растатъ, това е механически процесъ. Ние не говоримъ за механическитѣ процеси. Запримѣръ, сглобяването на нѣколко дъски въ видъ на каца и опасването имъ съ нѣколко обржчи е механически процесъ. Самата каца нѣма съзнание. Смыслътъ на живота не седи въ механическото нареждане на дъскитѣ. Въ органическия свѣтъ нѣма механически процеси. Тамъ всѣка клѣтка, всѣки атомъ, всѣки йонъ трѣбва да бждатъ въ хармония съ другитѣ клѣтки, атоми и йони. Запримѣръ, ако единъ атомъ желѣзо и единъ атомъ злато влѣзатъ въ организма на нѣкой човѣкъ, тѣ трѣбва още съ влизането си да бждатъ въ хармония съ всички останали атоми отъ елементитѣ, които съставляватъ организма. Въ органическото царство всички атоми на единъ и сѣщи елементъ се различаватъ. Напримѣръ, единъ атомъ желѣзо се различава отъ другъ атомъ желѣзо, ако първиятъ е миналъ само прѣзъ минералното царство, а вториятъ е миналъ, освѣнъ прѣзъ минералното, още и прѣзъ растителното царство. Ония пѣкъ атоми желѣзо които сж минали и прѣзъ минералното, и прѣзъ растителното, и прѣзъ животинското царства, се отличаватъ въ културно отношение отъ първитѣ два. Сѣщото се отнася и за храната, която приемаме. Запримѣръ, ако вие при-

емете храна, атомитѣ на която сж минали само прѣзъ минералното царство, значи, тѣзи атоми нѣматъ нужната култура и развитие, тази храна ще се отрази врѣдно върху вашия организъмъ. За сега минералитѣ изпълняватъ велика служба въ живота; тѣ служатъ като орждия на природата, тѣ кристализиратъ материята и сж центъръ на извѣстенъ родъ сили. Слѣдъ тѣхъ идатъ растенията, които отъ своя страна приготвя живата материя въ природата. Послѣ идатъ животнитѣ, които обработватъ специфиченъ родъ материя, докато най-послѣ се дойде и до човѣка. Човѣкъ пѣкъ приготвя материята на мислитѣ и чувствата, отъ които ще се ползватъ възвишенитѣ сжщества. Въ това отношение хората се намиратъ въ една фабрика за чорапи. дѣто приготвятъ материали за обличането и обуването на разумното бждеще поколение. Значи, съврѣменната култура и съврѣменнитѣ хора приготвятъ онази материя, отъ която за въ бждеще напрѣдналитѣ души ще приготвятъ своитѣ тѣла.

Казвамъ: като знаете тѣзи нѣща, вие ще можете съзнателно да продължите вашитѣ прѣсти. Запримѣръ, ако вашиятъ показалецъ е дълъгъ 7 см. и вие искате да слѣдвате математика, не ще можете. Защо? Човѣкъ съ показалецъ дълъгъ 7 см., не може да слѣдва математика. Всичко друго може да слѣдва, но не и математика. Значи, за всѣка наука има опрѣдѣлени данни, специфични бѣлѣзи, които благоприятствуватъ за нейното развитие. Прѣститѣ на разнитѣ учени хори, както и на художниците и артиститѣ, сж различно устроени. Ще видите, че у виднитѣ музиканти прѣститѣ сж развити точно толкова, колкото е мѣрквата, дадена отъ природата. Всѣко външно развитие на даденъ органъ отговаря и на вжтрѣшнитѣ качества и способности у човѣка. Ако външниятъ свѣтъ не може да реагира върху нѣкой човѣкъ, той не може да има нито силно развитъ умъ, нито силно развито сърце, нито силно развита воля. Като се го-

вори за воля, не се разбира своеволие, но самообладание. Който се самовлада, той трѣбва да прощава грѣшкитѣ на хората, а главно да се учи отъ тѣхъ. Такъвъ човѣкъ никого не сѣди. Затова е казано: „Не сѣдете, за да не бѣдете сѣдени!“ Свѣтътъ, въ който живѣемъ, е добръ устроенъ; той е хармониченъ свѣтъ. По-хубавъ свѣтъ отъ него нѣма. Когато казваме, че въ свѣта сѣществува дисхармония, тя е внесена отъ хората. Значи, дисхармонията се дължи на самитѣ насъ. Страдания и скѣрби, които не сѣ отъ Бога, се дължатъ пакъ на насъ. Тѣй щото, когато се говори за мирова скѣрбъ, въ сѣщностъ такава скѣрбъ не сѣществува. Мировата скѣрбъ е резултатъ на това, че хората не сѣ изпълнили волята Божия. Казвате: навредъ ли сѣществува въ страданията? Дѣто, хората не изпълняватъ волята Божия, страданията се явяватъ като естествени послѣдствия на това неизпълнение.

Що е грѣхътъ?—Резултатъ отъ неизпълнение волята Божия. Грѣхътъ сѣществува само на земята, но не и на другитѣ планети на слънчевата система, понеже тамъ сѣществата сѣ високо устроени. Ако на крадеца се прѣдложи цѣла планина, пълна съ злато ще се яви ли желание въ него да краде? Той вече нѣма поводъ да краде. Желанието му за пари, за злато е напълно задоволено. Ако прѣдъ алчността на нѣкой човѣкъ се сложи цѣлата земя, като владение, той веднага ще започне да мисли, какъвъ постъ да заеме въ свѣта, какъ да разработи тази земя и т. н. Той ще намѣри хиляди работници, които да обработватъ тази земя. Значи, човѣкъ върши прѣстѣпления само тогава, когато му липсва нѣщо. Задоволятъ ли се неговитѣ желания, той се отказва отъ всѣкакви прѣстѣпления. Прѣстѣпниците сѣ най-дребнавитѣ хора, бубулечици, които нѣматъ никаква идея. Който мисли, че не може безъ пари, безъ удоволствия въ живота, той е бубулечица. Човѣкъ може да живѣе и

Безъ пари, и безъ удовольствия и пакъ да бжде ученъ и богатъ. Нѣма по-голѣмо богатство за човѣка огъ неговия животъ. Животътъ на човѣка и съ милиони не може да се откупи. Съврѣменнитѣ учени, философи и писатели учатъ хората, какъ по-лесно да прѣкаратъ живота си, какъ да придобиятъ по-голѣми богатства. Споредъ менъ задачата на ученитъ и на философитѣ е да покажатъ на хората начинъ, какъ да живѣятъ правилно. Цѣльта на човѣшкия животъ не се заключава въ придобиване на богатства, защото богатството, паритѣ хората сами ги създадоха. Днесъ въ свѣта има около сто милиарда злато; ако речемъ да го раздѣлимъ на единъ милиардъ хора, на всѣки човѣкъ ще се падне по сто лева. Значи, всѣки човѣкъ има право само на сто лева, които сж резултатъ на труда на хората отъ миналитѣ поколѣния. Дойде нѣкой при мене, иска ми 2,000 лева на заемъ. Казвамъ: ти имашъ право само на сто лева, не повече. Отдѣ ще се взематъ останалитѣ пари, които ти искашъ? Ето защо, всички хора трѣбва да се впрегнатъ на работа, разумно да използватъ живота и силитѣ, които Богъ имъ е далъ, за да иматъ придобивки, били тѣ материални или духовни. Казвате: нали оремъ, копаемъ, защо не сме богати? Казвамъ: не е достатъчно човѣкъ само да оре и да копае. Истински работникъ е този, който освѣнъ, че оре и копае, работи още и за напрѣдъка на цѣлото човѣчество. Благодарение на усилията и работата на духовнитѣ хора, отъ невидимия свѣтъ пристигатъ къмъ земята висши енергии и сили, които подържатъ цѣлия земенъ животъ. Когато майката се грижи и моли за дѣцата си, по този начинъ тя сваля огъ разумния и възвишенъ свѣтъ съотвѣтни енергии за своитѣ дѣца. Въ това отношение родителитѣ не трѣбва да се тревожатъ, какъ ще прѣкаратъ дѣцата имъ, но трѣбва да се молятъ, да мислятъ и да работятъ усилено за тѣхъ. Молитвитѣ на хората сж необходими за сваляне висши енергии отъ невидимия свѣтъ. Тѣзи енер-

гии се използватъ за развитието на цѣлото човѣчество. И ако съврѣменнитѣ хора страдатъ, причината за това е, че имъ липсва нѣщо, че не сж заели мѣстата, които Богъ имъ е опрѣдѣлилъ. За примѣръ, нѣкой човѣкъ е станалъ учителъ, безъ да е опрѣдѣленъ за тази работа. Другъ е станалъ свещеникъ, безъ да е опрѣдѣленъ за тази работа. Трети е станалъ търговецъ, безъ да разбира нѣщо отъ търговията и т. н.

Христосъ казва: „Нѣма тайна, която да не се открие“. Казвате: какво ще стане съ насъ? Не е въпросъ, какво ще стане съ васъ, но какво трѣбва да се прави за въ бждеще. Съврѣменнитѣ хора сж дошли до безизходно положение, благодарение на своето голѣмо незадоволство. И който има, е недоволенъ, и който нѣма, е сжщо недоволенъ. Всѣки умира недоволенъ отъ живота и казва: като отидемъ на онзи свѣтъ, тамъ може да ни е по-добрѣ. За кой свѣтъ разбиратъ тѣ? Да се говори за блаженство на онзи свѣтъ, безъ да сте придобили това блаженство тукъ, това е една вжтрѣшна самоизмама. Когато човѣкъ умира, той трѣбва да знае, защо умира и дѣ ще отиде слѣдъ смъртта си. И ако има извѣстно вѣрую, той трѣбва да знае, какво съдържа това вѣрую въ себе си. И ако има нѣкакво изкуство, той трѣбва да знае, какво съдържа то въ себе си. Ние трѣбва да имаме положителна наука. За да напрѣдва човѣкъ, той трѣбва да слѣдва идеала на своята душа. Докато българката сама тъчеше платната си, въ нея имаше идеалъ; откакъ прѣстана сама да тъче платната си и започна да носи черни дрехи, и нейниятъ идеалъ изчезна. Като наблюдавамъ дрехитѣ и цвѣтоветѣ на дрехитѣ, съ които съврѣменнитѣ хора се обличатъ, намирамъ, че тѣ не допринасятъ нищо хубаво. На нѣкои хора, напримѣръ, не е позволено да носятъ черни дрехи. На други не е позволено да носятъ червени дрехи. Всѣки трѣбва да знае, какви дрехи може да носи. Казвате, че има мода на дрехитѣ, възприета отъ Па-

рижъ, и вие ще се обличате споредъ тази мода. Обаче, парижката мода не е мѣродавна и за природата. При сегашното развитие на човѣчеството, най-добръ е хората да се обличатъ съ дрехи, които иматъ меки, приятни цвѣтове, за да се смекчаватъ чувствата имъ. Цвѣтоветъ на дрехитъ трѣбва да бждатъ такива, че да задоволяватъ и самия човѣкъ. Мнозина носятъ връзки или дрехи съ ярки, неподходящи за тѣхъ цвѣтове, които се отразяватъ врѣдно върху тѣхната нервна система. Носятъ ли дрехи съ такива цвѣтове, отъ тѣзи хора не могатъ да излѣзатъ нито художници, нито музиканти, нито учени. Религиознитъ хора се обличатъ съ черни дрехи, но работитъ имъ не вървятъ добръ. Всѣки цвѣтъ има свое прѣдназначение, което ученитъ хора знаятъ. Напримѣръ, зелениятъ цвѣтъ е материалистически; червениятъ цвѣтъ е активенъ, той е цвѣтъ повече на животнитъ; портокалениятъ цвѣтъ е на крайния индивидуализъмъ. Единствениятъ цвѣтове, които съотвѣтствуватъ на сегашното развитие на хората сж ясно-синия и ясно-жълтия. И затова, когато човѣкъ се чувства недоволенъ, нека обърне погледа си нагоръ, къмъ небето. Синиятъ цвѣтъ на небето дѣйствува успокоително. Възприеме ли този цвѣтъ въ себе си, той ще се домогне до онѣзи вибрации, които носятъ въ себе си животъ. Тѣй щото, азъ говоря за цвѣтоветъ не само като носители на извѣстни вибрации, но и като носители на животъ. Синиятъ цвѣтъ внася въ човѣка Истината. Тя пѣкъ тонира умоветъ на хората и ги прави свободни. Законътъ на свободата отваря сърцата на хората, разширява ги и дава просторъ на човѣшката воля. Истината дава тонъ на живота. Значи, между всички явления въ живота има неразривна връзка.

Казвамъ: вие трѣбва да изучавате всички съвременни науки, но трѣбва да знаете ролята на всѣка една отъ тѣхъ. Изпѣете ли една пѣсенъ, кажете ли една дума, правете всичко това съзнателно! Това подразбира да знаете ролята на тоно-

векъ и думитъ, съ които си служите. Често хората казватъ за нѣщо: възможно е, допустимо е, мога да го направя и т. н. Изговаряте ли тѣзи думи въ тѣхния общъ смисълъ, нищо нѣма да постигнете. Искате ли, напиримѣръ, да направите думата „мога“ мощна, прѣдъ нея трѣбва да поставите личното мѣстоимение „азъ“; иначе, буквата „м“ въ думата мога означава смъртъ. Това значи, че всичко можете да направите, но слѣдъ като умрете. Казвамъ: ако като поетъ, като художникъ или като музикантъ, вие не сте могли да направите нѣщо, докато сте живѣли на земята, та като умрете ли ще направите? Не се лъжете въ това! Умрете ли, ще ви направятъ единъ паметникъ и нищо повече. Обаче, кажете ли „азъ мога“, вие ще опитате плодетъ на вашия трудъ. Вие не трѣбва да умира-те, че тогава да дойдатъ хората и да кажатъ: Богъ да прости този човѣкъ. Поне едно благо ни остави! Ние благодаримъ за такива пожелания—Богъ да ни прости! Чуete ли да казватъ хората за васъ така, станете отъ гроба и кажете: не желая да ми пожелаватъ това нѣщо, но елате да седнемъ всички заедно, да си поговоримъ, да ви дамъ едно угощение, и Богъ да ни благослови всички! Получите ли Божието бдагословение, вие всички ще си попѣете и поговорите музикално.

И тѣй, първото нѣщо, което трѣбва да имате прѣдъ видъ въ български езикъ, е да знаете значението на буквитъ. Напиримѣръ, буквата „и“ е свързана съ ума; буквата „а“— съ сърцето, а буквата „е“— съ волята. Ако си служите съ тия три звука при пѣнието, вие ще можете да се лѣкувате съ тѣхъ. Служете си съ буквата „и“, но не я поставяйте въ междуметието „ихъ“. Когато имате голѣмо неразположение, и дойде нѣкой при васъ, изпѣйте звука „и“, а слѣдъ това изговорете думата Истина. Значи, всѣка буква съдържа нѣщо тайно въ себе си. Това показва, че тайнитъ работи въ нашия животъ трѣбва да се проучаватъ. Всички хора искатъ да бждатъ талантиливи, гени-

ални, но талантът, гениалността се обуславят от много неща. Ако човек има недъзи и недостатъци, той не може да бъде талантлив, а още по-малко гениален. Талантливият, както и гениалният хора нямат никакви недостатъци, никакви недъзи. Според вас, и талантливият, и гениалният хора имат недостатъци и слабости. Не, талантливият и гениалният човек не трябва да имат никакви слабости. Талантливият и гениалният човек, за да бъдат такива, всичките им органи и чувства трябва да са добре развити. Казвате за някого, че е талантлив човек, но има известни слабости. Ако, наистина, този човек е талантлив това разбира, че поне областта, в която той е развил своя талант, е свободна от всякакви слабости и недъзи.

„Няма тайна, която да не се разкрие“.

За изяснение на тази мисъл, ще приведа нещо от живота на Мойсей. Мойсей беше учен човек; той разполагаше с всичката тогавашна мъдрост, но си позволи да убие един египтянин, за да има доброто мнение на народа си. Обаче, след това той трябваше дълго време да изкупва своя грехъ. Той мислеше, че неговото престъпление е скрито, но не излезе така. Един ден, когато двама евреи се биеха, Мойсей отиде да ги помири, но един от тях се обърна към него с думите: „Какво мислиш да правиш, и нас ли искаш да убиеш, като онзи египтянин?“ Тогава Мойсей избяга и отиде в пустинята, дото пръкара цели 40 години между овците, от които се учеше. След 40 години ангел Господен дойде при него и му каза: „Чух сърбитъ и страданията на твой народъ, затова ти ще отидеш да ги освободиш“. Мойсей беше смирен човек, затова каза на ангела: „Пратете някой другъ вместо менъ. Азъ съмъ негоденъ за тази работа“. — Не, ти ще отидеш. Питамъ: вие пасли ли сте като Мойсей 40 години овците? Мойсей, такъв голъмъ държавникъ, трябваше 40 години да пръка-

ра въ пустинята, да пасе овцитѣ. Едно липсваше на Мойсея, и той го научи отъ овцитѣ. Овцитѣ, които той пасе цѣли 40 години, прѣдставя израилския народъ. Чрѣзъ тѣхъ той опитваше души-тѣ на всички евреи, които умираха въ Египетъ, защото се вселяваха въ овцитѣ.

Казвате: възможно ли е човѣкъ да влѣзе въ една овца! Питамъ: ако нѣкой човѣкъ влѣзе въ касата на единъ богаташъ да го обере, това не е ли по-срамно, отколкото душата на нѣкой човѣкъ да влѣзе въ една овца? Човѣкъ може да влѣзе въ овцата, а може и да излѣзе; като душа, той е свободенъ да постѣпва, както иска. Това не значи, че той остава завинаги свързанъ съ овцата. При това не мислете, че овцата и въ невидимия свѣтъ прѣдставя това, каквото и въ физическия. Въ невидимия свѣтъ овцитѣ живѣятъ колективно, и тамъ тѣ иматъ своя специална философия. Казвате: овцитѣ сж създадени, за да услужватъ на човѣка, като му даватъ вълна, месо и млѣко. Наистина, овцитѣ даватъ много нѣщо на човѣка, но за всичко това се държи точна смѣтка. Когато овцата срещне онзи, комуто е давала своята вълна, своето млѣко и месо, тя казва: Иване, врѣме е вече ти да ми върнешъ това, което едно врѣме ти дадохъ! Ако Иванъ не иска доброволно да върне това, което е взелъ отъ овцата, въ другъ животъ тѣ ще смѣнятъ мѣстата си: овцата ще дойде на неговото мѣсто, а той ще заеме мѣстото на овцата. — Възможно ли е да стане това? Питамъ: ако това ви се вижда невъзможно, какъ можа човѣкътъ, създаденъ по образъ и подобие Божие, да стане прѣстѣпникъ? Какъ може ангелътъ, който живѣе на небето чистъ и светъ животъ, като слѣзе на земята, да стане змия и да изкуси първата жена въ рая? Ако единъ ангелъ може да стане змия, защо човѣкъ да не стане овца? По-низкитѣ форми въ живота показватъ, че нѣкога е станало деградиране съ нѣкои отъ възвишенитѣ сжщества. Въ това отношение трѣбва да знаете, че ако чо-

човѣкъ не живѣе по законитѣ на Бога, той може да се деградира. Това не трѣбва да ви плаши, но трѣбва да знаете, че единствениятъ вѣченъ и вѣренъ законъ седи въ изпълнение волята Божия. Изпълнява ли човѣкъ волята Божия, той вижда, че всичко въ свѣта е красиво. Защо? — Защото свѣтътъ е създаденъ отъ Бога. Азъ бихъ прѣдпочелъ да живѣя въ кжщата на една овца, отколкото въ кжщата на единъ богатъ, но прѣстѣпенъ човѣкъ. Азъ съмъ живѣлъ между овцитѣ и знаая, какво има въ тѣхъ. Тѣ иматъ отлично сърце. Тамъ, дѣто има добро сърце, не липсва култура. Азъ бихъ желалъ хората да иматъ благородни сърца като овцитѣ. Що се отнася до ума имъ, казвамъ: по умъ човѣкъ седи по-горѣ отъ овцата, но по сърце овцата седи по-горѣ отъ човѣка. Затова, именно, Христосъ казва: „Моитѣ овци“. Значи, на съврѣменнитѣ хора липсва едно отъ качества на овцитѣ, заради което тѣ трѣбва да живѣятъ между тѣхъ, да придобиятъ това качество.

И тъй, великата задача на живота седи въ разбиране великия Божественъ законъ. Разберете ли този законъ, вие ще се доберете до тази велика наука да познавате себе си, да знаете значението на вашитѣ външни и вътрѣшни органи. Знаете ли значението на вашитѣ органи, вие ще можете чрѣзъ тази наука да ги поставите въ пълна взаимна хармония. Знайте, че всички органи, които съставятъ нашето тѣло, отъ най-голъми до най-малки, иматъ велико прѣдназначение. Отъ тѣзи органи зависи нашего бждеще. Когато човѣкъ се обърне къмъ Бога, той трѣбва да измѣни състоянието на своитѣ вътрѣшни и външни органи, да внесе въ тѣхъ извѣстно подобрене; също така и въ своитѣ възгледи той трѣбва да внесе реформа, да стане съвършено новъ човѣкъ. Това значи да бжде човѣкъ разуменъ. Велика е природата, и ние отвсѣкждѣ можемъ да черпимъ знания. Запримѣръ, Библията, като книга е важна въ това отношение, че въ нея сж събрани опитноститѣ и знанията на хората отъ редъ поколѣния на-

самъ. Въ тази книга е изложенъ живота и учението на Христа, макаръ и въ съкратена форма, но който има просвѣтенъ умъ и чисто сърце, той може да се учи отъ всичко, което е изнесено тамъ. Просвѣтлениятъ човѣкъ се учи отъ всичко; въ всички явления той намира непрѣривна връзка. По тази връзка той сѣди за онази цѣлокупность на живота, която се изразява въ цѣлата природа, въ цѣлия козмосъ.

Христосъ казва: „Нѣма тайна, която да не се разкрие.“ Това е само за разумния човѣкъ. Обаче, когато човѣкъ изгуби своето съзнание, както и пѣтя къмъ Бога, той ще се намѣри въ тайнитѣ на живота. Тайнитѣ нѣща сѣ само за глупавитѣ, а явнитѣ — за разумнитѣ хора. Тѣй щото, искатели да ви се разкриятъ тайнитѣ на живота, да придобие те стабилность, вие трѣбва да бждете ученици. Не се грижете да си осигурите мѣста за онзи свѣтъ. Мнозина казватъ: да се осигуримъ, да си купимъ мѣста, дѣто ще ни закопаятъ. Не се грижете за това. — Ама искаме да бждемъ близко до нашитѣ майки и бащи. Казвамъ: ако търсите вашитѣ майки и бащи, вашитѣ баби и дѣди по гробищата, вие се самоизлѣгвате. Душитѣ на хората не оставатъ на земята. Арахангелъ Михаилъ има грижа за това; той ще опрѣдѣли мѣстото на всѣка душа. На васъ прѣдстои да се приготвите за този день, когато Арахангелъ Михаилъ ще дойде, ще похлопа на вратата ви и ще каже: излѣзте вие, културнитѣ хора, отъ своитѣ стари кѣщи!

Сега доброго сѣме, за което говори Христосъ въ прочетената глава, прѣдставя разумнитѣ хора, които разбиратъ Божия Законъ. Които не разбиратъ Божия Законъ, тѣ прѣдставятъ сѣмената, които сѣ паднали на пѣтя, на пѣсѣчливата почва и между трѣнетѣ. Като знаете това, не се лѣжете, че имате Божия Духъ въ себе си. Идването на Духа Божий въ човѣка прѣдставя продължителенъ процесъ на разширение и на придобиване на свѣтлина. Постоянна свѣтлина трѣбва да има човѣкъ! Той трѣбва да расте отъ

слава въ слава, огъ свѣтлина въ свѣтлина и отъ доброта въ доброта. Нѣкой казва: азъ имамъ Божията Любовь. Въ тази любовь има градация. Започне ли човѣкъ да придобива Божията Любовь, той постепенно се разширява, докато събере всички хора въ себе си. Засега въ сърцата на хората нѣма мѣсто за всички. Не е достатъчно човѣкъ само да обича хората, но той трѣбва да бжде въ връзка съ тѣхъ, както и съ ангелитѣ, да почувствува и тѣхната любовь и култура.

Казвате: еди-кой си хора сж заблудени. Какво значи заблуденъ човѣкъ? Заблудениятъ човѣкъ има на лицето си було. Обаче, хората, които наричатъ заблудени, нѣматъ никакво було. Тогава нека хората, които не минаватъ за заблудени, да кажатъ, отдѣ сж дошли на земята? Тѣ ще отговорятъ, че не знаятъ. Какъ да не знаятъ? Нали не сж заблудени? Слѣдователно, когато казвате, че нѣкои хора сж заблудени и се занимаватъ съ глупости, вие трѣбва точно да опрѣдѣлите, въ какво седи тѣхното заблуждение и какви сж глупоститѣ, съ които тѣ се занимаватъ.

И тѣй, ако всичко, което ви говоря, разглеждате въ букваленъ смисълъ, вие ще извадите отъ думитѣ ми нѣкаква крива философия; обаче, ако въ тѣхъ разберете законитѣ, които дѣйствуватъ въ разумната природа, тогава ще разберете и смисъла на цѣлокупния животъ. Човѣкъ трѣбва да учи! Дойдете ли до науката, знайте, че тамъ нищо даромъ не се дава. За да придобиете Божествената наука, отъ васъ се изискватъ голѣми и постоянни усилия.

Сега, впрегнете на работа вашия умъ, вашето сърце и вашата воля, ако искате да се домогнете до тайнитѣ, които Богъ е вложилъ въ самата природа. Днесъ тайнитѣ на Царството Божие сж скрити отъ хората, но въ Божия планъ е прѣдвидено да се разкриятъ само за готовитѣ души.

Кроткитѣ

„Блажени кроткитѣ, защото тѣ
ще наслѣдятъ земята.*)

Думитѣ, които се употребяватъ въ рѣчъта, едновременно иматъ външенъ изразъ, както и вътрѣшно съдържание и смисълъ. Стремехътъ на човѣшкия духъ се заключава въ това, да разбере съдържанието и смисъла на думитѣ, които съставляватъ неговата рѣчь. Думитѣ приличатъ на скжпоцѣнни камъни, които могатъ да се оцѣнятъ само отъ разумнитѣ хора. Глупавитѣ хора не могатъ да оцѣняватъ скжпоцѣннитѣ камъни. Това виждаме въ баснята „пѣтелъ и алмазъ“. Единъ пѣтелъ, като ровилъ бунщето, намѣрилъ въ него единъ алмазъ, голѣмъ като кокошо яйце. Като видѣлъ този лѣскавъ камъкъ прѣдъ себе си, той го ритналъ и казалъ: „Какъ не можахъ да изровя едно житно зрънце вмѣсто този камъкъ?“ Обаче, пѣтелътъ не знае, че ако алмазътъ се продаде, съ полученитѣ пари ще може да купи жито, съ което да нахранятъ хиляди пѣтли като него. Казвате: това се отнася за пѣтлитѣ. То се отнася за пѣтлитѣ, но сжщевременно се отнася и за онѣзи хора, които обичатъ да ровятъ въ бунщето.

Христосъ казва: „Кроткитѣ ще наслѣдятъ земята“. Какво се разбира подъ думитѣ „кроткъ, кротость“? Кротостъта е качество на сърцето, а не на ума. Слѣдователно, когато чувствата на човѣка се намиратъ подъ влиянието на разумното сърце, този човѣкъ е кроткъ. Кроткиятъ човѣкъ никога не бърза. Като се казва, че кроткитѣ ще наслѣдятъ земята, това подразбира, че тѣ ще живѣятъ на земята, колкото искатъ. Животътъ на съвременнитѣ хора не зависи отъ тѣхъ, вслѣдствие на което ние казваме, че тѣ не живѣятъ на земя-

*) Матей 5:5

та, т. е. тѣ сж нейни врѣменни жители. Хората приличатъ на мухи, които влизатъ въ кжщата на нѣкой богатъ човѣкъ, защото искатъ да се обогатятъ. Тѣ намиратъ въ кжщата нѣщо сладко, кацватъ на него и си казватъ: хубава е тази книга, има какво да се чете! И въ кратко врѣме виждате тази книга покрита съ студенти и съ професори, като въ нѣкакъвъ съврѣмененъ университетъ. Дойде ли господарьтъ на тази кжща и види тѣзи неканени гости върху книгата, той ги улавя една по една и ги изхвърля вънъ. Питамъ: тия мухи успѣха ли да завладатъ кжщата на богаташа? Щомъ богаташътъ влѣзе въ кжщата си, веднага ги изхвърля навънъ. Тия гости, като излѣзатъ вънъ, отново започватъ да разискватъ, по кой начинъ да завладѣятъ кжщитѣ на хората. По сжщия начинъ и хората кацватъ на земята, но не се минава много врѣме, и смъртьта иде съ своитѣ намазани съ сладко книги, които поставя прѣдъ хората. Тѣ веднага се налѣпватъ на тия книги, и смъртьта ги изхвърля навънъ. Казватъ: на едикого си се роди дѣте. Казвамъ: хората още не се раждатъ. Днесъ тѣ се намиратъ въ положението на мухитѣ, които още не живѣятъ съзнателенъ животъ. Тѣ се качватъ на мухоловкитѣ, дѣто намиратъ своята смърть. Тѣй щого, съврѣменната култура свършва живота си на мухоловкитѣ.

Казвамъ: съврѣменнитѣ хора страдатъ, мжчатъ се, защото си поставятъ великата задача да завладатъ земята. Тѣ трѣбва да се откажатъ отъ този стремежъ. По какъвъ начинъ? — Като се домогнатъ до висшия разуменъ животъ. Тѣ трѣбва да изучатъ законитѣ на разумния животъ и споредъ тѣхъ да живѣятъ. Значи, задачата на съврѣменнитѣ хора не се заключава въ това, да завладатъ земята, но да изучатъ законитѣ на разумния животъ, за да живѣятъ правилно на земята. Ако сте каменарь, който чука камъни, вие се нуждаете отъ голѣмъ чукъ, който, като дигате и слагате върху камънитѣ, да ги троши на по-мал-

ки парчета. Колкото и да е голѣмъ този чукъ, той е на мѣстото си. Философия има въ него. И каменарьгъ е на мѣстото си, защото знае, какъ да чупи камънитѣ. Обаче, ако сте философъ и вземете единъ голѣмъ чукъ, съ който да удряте върху нѣкоя книга, този чукъ на мѣстото си ли е? Философъгъ на мѣстото си ли е? Нито чукъгъ е на мѣстото си, нито философъгъ. За да се напише нѣкаква философска мисълъ, не се изисква чукъ, но едно малко, леко перце. Съ това перце могатъ да се пишатъ нѣжни, утѣшителни думи за сърцата. Питамъ: когато хората разрѣшаватъ важни въпроси, съ пера ли ги разрѣшаватъ, или съ чукове? Когато въ нѣкой домъ има споръ за нѣщо, перото ли разрѣшава спора, или чука? Когато между ученици и учители има споръ, недоразумения, перото ли разрѣшава тия въпроси, или чука? Когато между военнитѣ има споръ, несъгласия, перото ли разрѣшава спора и несъгласията, или чука? Когато между свещеници, проповѣдници и владици има разногласие, перото ли разрѣшава разногласията, или чука? На тѣзи въпроси вие сами ще отговорите.

„Кроткитѣ ще наслѣдятъ земята.“ Ако искате да разберете дълбокия смисълъ на думитѣ, които Христосъ е вложилъ въ този стихъ, вие трѣбва да оставите настрана вашитѣ схващания и знания за живота; същеврѣменно трѣбва да се откажете отъ мисълта, че сте достигнали върха на знанието и нѣма какво повече да достигате. Който мисли, че е достигналъ върха на знанието и нѣма повече какво да учи, той самъ си приготвя нещастieto.

Сега, като максими въ живота, поставямъ слѣднитѣ положения: начало на Божествения животъ е духовниятъ; начало на духовния животъ е религиозниятъ; начало на религиозния животъ е материализмътъ; начало на материализма е смъртта. Ако разгледаме тия положения въ обратенъ редъ, ще имаме слѣдното: начало на смъртъ-

та е материализмът; начало на материализма е религията. Значи, материалистът сж, най-религиозният хора. По-религиозни хора от материалистът нѣма. Тѣ се държатъ здраво за своитѣ убѣждения, готови сж да умратъ за тѣхъ, но не отстъпватъ. Кой богаташъ не умира за своята каса? Кой чиновникъ отъ пощата, като носи въ чантата си два-три милиона лева, не е готовъ да го прѣбиятъ на пѣтя съ камъни, но да не даде паритѣ? Той казва: само ако ме убиеете, можете да вземете паритѣ. Какво показва това? Това е религиозно убѣждение, за което той умира. Казвамъ: краятъ на духовния животъ е религиозниятъ. Значи, ако мислите, че сте много религиозенъ, вие сте въ края на вашия духовенъ животъ, т. е. намирате се въ низходяща степенъ на вашето развитие. Тогава вие ставате религиозенъ човѣкъ. Що е религия? Религията е мъртва черупка, въ която влизатъ само тия хора, които нѣматъ какво да правятъ. Тѣ вѣрватъ въ формитѣ на нѣщата. Казвате: защо хората бѣгатъ отъ черковитѣ? Не вѣрватъ ли въ Бога? Питамъ: нима хората непрѣменно трѣбва да седятъ въ черковитѣ? Прѣди всичко черковата не е създадена за душата. Тя не може да служи на душата. Ако, наистина, черковата е необходимостъ за душата, питамъ: коя бѣше първата черкова, въ която се молѣше Адамъ? Можете ли да кажете, дали тя бѣше православна, евангелска, католическа, теософска или друга нѣкаква? Имаше ли черкова по това врѣме? Дѣ се молѣше Адамъ? Имаше ли икони и кандила? Адамъ признаваше само Единъ Живъ образъ, на който се кланяше. Всѣка сутринъ Богъ посѣщаваше Адама и го извикваше: „Адаме, тукъ ли си?“ Той излизаше прѣдъ Бога и Му се покланяше. Обаче, когато Адамъ сгрѣши, Богъ го извика за послѣденъ пѣтъ, но той се скри отъ Лицето Му, не смѣеше да се покаже. Слѣдователно, когато нѣкой каже, че е религиозенъ човѣкъ, питамъ го: ти чувашъ ли всѣка сутринъ гласа на Бога въ

твоята райска градина? Ако имашъ райска градина, въ която да чувашъ гласа на Бога, ти имашъ и религия; нѣмашъ ли такава райска градина, нѣмашъ и религия. Когато хората изгубиха рая, тѣ си направиха черкова, да се забавляватъ; подъ думата „църква“ се разбира общение на душата съ Бога.

Съврѣменнитѣ хора изпадатъ въ комично положение. Когато нѣкой изгуби баща си, той туря портрета му на първо мѣсто и започва да се кляня на умрѣлия си баща, като казва: благороденъ човѣкъ бѣше моятъ баща! Питамъ: дѣ се крие благородството на твоя умрѣлъ баща? Или, изобщо, въ какво се заключава благородството на умрѣлитѣ хора, или на хората, които умиратъ? Казвате: справедливъ човѣкъ бѣше моятъ баща, пълненъ съ добродѣтели. Дѣ отидоха тия добродѣтели? Ако добродѣтелитѣ могатъ да се стопятъ като ледъ, да се прѣвърнатъ въ вода и да отидатъ въ черната земя, какви добродѣтели сж тѣ?—Моятъ баща бѣше духовенъ човѣкъ.—Да, твоятъ баща бѣше на края на своя духовенъ животъ, на края на своя религиозенъ животъ, на края на своя материалистиченъ животъ, вслѣдствие на което той умрѣ. Ако човѣкъ се ражда като ангелъ, той трѣбва да запази това свое състояние прѣзъ цѣлия си животъ. Какъ може да запази своето състояние?—Чрѣзъ волята си, чрѣзъ своето сърце и чрѣзъ своя умъ. Защо сж волята, сърцето и умътъ на човѣка, ако чрѣзъ тѣхъ той не може да запази състоянието си, съ което се е родилъ, както и благата, които Богъ му е далъ въ началото на неговия животъ?

Мнозина ще запитатъ: какъ е създаденъ свѣта? Какъ е създаденъ човѣкъ? — Не е въпросъ, какъ е създаденъ човѣкъ, нито е въпросъ, какъ е създаденъ свѣта, но за насъ е важно, че свѣтътъ сжествува. Какъ е създаденъ свѣтътъ, това не знаятъ всички, но всички знаятъ, че свѣтътъ сжествува. Защо? Защото, когато Богъ създаваше свѣта, ние не бѣхме при Него. Сжществуватъ редъ теории на учени хора върху създа-

ването на свѣта, но нека дойде единъ отъ тия учени да ни покаже едно клише, останало отъ създаването на свѣта. Въ първа глава на Битието се казва, че Богъ направи небето и земята. Значи, Той ги направи, но не ги създаде. Това подразбира, че Богъ ги направи видими. Въ този смисълъ земята не е мъртво тѣло. Тя е живо тѣло, върху кората на което живѣемъ. Ако бихте погледнали земята съ очитѣ на ясновидеца, вие бихте я видѣли като красива жена, наша майка, въ която живѣемъ ние, хората, и които тя често потупва, понеже не изпълняватъ службата си, както трѣбва. По отношение величината на земята хората прѣдставляватъ малки бубулечици. Когато нѣкоя отъ тия бубулечици не слуша майката—земя, тя я чукне съ единия си прѣстъ, и бубулечицата отхвърква далечъ нѣкъдѣ въ пространството. Слѣдъ това останалитѣ бубулечици казватъ: едичоя си бубулечица умрѣла. Защо умрѣла тази бубулечица—човѣкъ? Понеже билъ недоволенъ, че нѣмалъ знания, нѣмалъ богатства и т. н. Земята казва: слушай, синко, понеже си дошълъ при мене да се учишъ, ще живѣешъ тукъ, докато израснешъ, и слѣдъ това ще те изпратя на слънцето да се учишъ. Слънцето е грамадно тѣло, милионъ и половина пжти по-голѣмо отъ нашата майка—земя. Нѣкой казва: голѣмо нещастие ме сполетѣ, но нѣма какво да се прави, тъй е писалъ Господъ. Не, Господъ никога не се занимава съ нещастията на хората. Веднѣжъ човѣкъ е дошълъ на земята, той трѣбва да знае, че тя е негова възпитателка. Тя казва: каквото ти е нужно въ живота, отъ мене искай. Азъ ще ти дамъ и жито, и царевица, и ябълки, и круши, и бонбони, но отъ тебе искамъ да учишъ и да слушашъ. Не учишъ ли и не слушашъ ли, моятъ прѣстъ ще те чукне, и ти ще умрешъ. Сега всички учени, философи, проповѣдници, свещеници, владици умиратъ, а хората казватъ, че сж отишли на онзи свѣтъ. Чудни сж хората, които безъ

да сж ясновидци, казватъ, че тѣхнитѣ близки отишли на онзи свѣтъ. Да подържатъ това твърдение, то е все едно слѣпиятъ да казва, че видѣлъ нѣкой неговъ познатъ да отива къмъ Витоша. Слепиятъ, който не вижда нѣщата, трѣбва да каже: казаха ми, че моятъ познатъ отиде на Витоша. Който вижда, само той може да каже: видѣхъ своятъ познатъ да отива къмъ Витоша.

„Кроткитѣ ще наслѣдятъ земята“. Нѣкой казва: азъ отъ кроткитѣ ли съмъ?—Ако бѣше отъ кроткитѣ, земята щѣше да бѣде твое наслѣдство. Пари имашъ ли, касата ти пълна ли е? — Не е пълна. — Тогава не си отъ кроткитѣ. Разумностъ имашъ ли? — Нѣмамъ. — Пакъ не си отъ кроткитѣ. Кроткиятъ човѣкъ има всичко. Неговата градина е пълна съ ябълки, съ круши, съ портокали, съ лимони, съ праскови и т. н. Земята е негово наслѣдство, и той разполага съ нейнитѣ богатства. Нѣкой казва: азъ не се занимавамъ съ земни работи, азъ се занимавамъ съ поезия, стихове пиша. Казвамъ: съврѣмениятъ поетъ първо съчинява, послѣ пише въ ума си и най-послѣ прѣвежда на книга. И наистина, виждаме нѣкой поетъ седналъ нѣкъждѣ, мжчи се, търси рими, съчинява и най-послѣ прѣведе намисленото на книга. Значи, той прѣвежда на книга, а не пише никаква поезия. Истинскиятъ поетъ е вжтрѣ въ него. Казвате: еди-кой си музикантъ създалъ нѣщо, написалъ нѣкакво велико произведение. — Не, и този музикантъ не създава самъ, но той само прѣвежда. Истинскиятъ музикантъ е въ него вжтрѣ: той диктува, а другиятъ отвънъ прѣвежда. Казвате: този човѣкъ е много религиозенъ. Защо?—По цѣлъ день се моли на Бога, поклони прави, чете псалмитѣ на Давида. Питамъ: колко свои псалми той прочете и написа? Това, което той прави, е пакъ прѣвеждане. Това сж псалми на Давида, а не негови. Всѣка сутринъ вие трѣбва да съчините по единъ псаломъ отъ себе си. Който не знае да съчинява псалми, той не знае да се моли. Пър-

вата работа, като станете сутринъ, е да съчините по единъ малкъ псаломъ и да видите, дали Богъ ще го удобри. Ако Богъ го удобри, ще го оставите въ първоначалния си видъ; не го ли удобри, ще оставите Той да го поправи и ще го запазите въ този корегиранъ видъ. Колко псалми съчинихте досега? Ако всѣка сутринъ е трѣбвало да съчинявате по една пѣсенъ и да нарисувате по една картина, колко пѣсни и колко картини трѣбваше да имате досега? Великата Божествена наука опрѣдѣля точно чѣртитѣ на истинския поетъ, художникъ или музикантъ. Ако се вгледате въ лицето или въ челото на такъвъ поетъ, ще видите, че отъ лицето, или отъ главата му излиза силна свѣтлина, и той започва да съчинява нѣкое свое произведение.

Казвамъ: велико нѣщо е човѣшката душа! И слѣдъ това хората още продължаватъ да се запитватъ, сѣществува ли душа, или не. Който пита, сѣществува ли душа, или не, това показва, че неговата душа е по-малка отъ самия него. Този човѣкъ трѣбва да остави този въпросъ настрана и да не разисква върху него. Душата освѣтлява човѣка. Всичкото знание, което той носи въ себе си отъ памти-вѣка, както и Любовта, Мъдростта и Истината, тритѣ начала на живота — се криятъ, именно, въ неговата душа. Тя е складъ, хранилище на всички негови богатства. Всички трудни въпроси, които изникватъ прѣдъ човѣка, се рѣшаватъ пакъ отъ душата. Трѣбва ли тогава да запитвате, сѣществува ли душа, или не? Който не вѣрва въ сѣществуването на душата, той се намира въ края на материализма, и смъртта е неговъ дѣлъ. Какво става съ този, който умира? Той изгубва всичко. И слѣдъ това хората започватъ да се успокояватъ съ думитѣ: ако има бждещъ животъ и сме живѣли добрѣ, ние печелимъ; ако пъкъ нѣма бждещъ животъ, нищо не губимъ. Казвамъ: ако има бждещъ животъ и не си живѣлъ, както трѣбва, ти губишъ, понеже влизашъ

въ живота на страданията. Въ този животъ ти ще бждешъ глухъ, слѣпъ, сакатъ, нѣмъ и ще се намирашъ въ вѣчна тъмнина и постоянно мъчение. Ако влѣзешъ въ духовния свѣтъ глухъ, слѣпъ, нѣмъ, сакатъ и не можешъ да продължишъ своето развитие, защо трѣбва да се излагашъ на такова мъчение? Казвате: Богъ не сжществува. Това показва, че вие не вѣрвате въ този богъ, когото сами сте създали. Началото, отъ което сме излѣзли, е Богъ. Той ни дава потикъ къмъ великото и красивото, вслѣдствие на което ние се стремимъ да бждемъ разумни, свободни, учени, щастливи, т. е. хора съ широки сърца и свѣтли умове.

Питамъ: отдѣ и какъ се създаватъ тия потици у човѣка? Гледате човѣка, като заспи, нищо нѣма въ него, не се забѣлѣзва никакъвъ потикъ. Когато спи, той нищо не разбира. Дѣ е тогава истинскиятъ човѣкъ? Истинскиятъ човѣкъ никога не спи. Сънътъ прѣдставлява раздвояване на човѣшкото съзнание. Това показва, че между физическото и духовното съзнание на човѣка нѣма връзка. Слѣдователно, явленията отъ духовния свѣтъ не могатъ да се реализиратъ на земята, и обратно: явленията отъ земята не могатъ да се реализиратъ въ духовния свѣтъ. И затова, ако човѣкъ влѣзе непригответъ въ духовния свѣтъ, той ще усѣти, като че пада отнѣкъдѣ. Такова е положението на земния човѣкъ, който мисли за себе си, че всичко знае. Питатъ го: отдѣ идешъ?—Не зная. Кой е твойтъ дѣдо, или твоята баба отъ прѣди четири поколѣния?—И това не зная. И колко нѣщо още не знае, а се заема съ разискване върху въпроса, сжществува ли Господъ, или не. При всичкитѣ ваши знания, щомъ ви сполети най-малкото нещастие, веднага казвате: нѣма Правда въ свѣта. Казвамъ: тъкмо това нещастие показва, че има Правда въ свѣта.

Не мислете, че това, което ви говоря, има нѣщо общо съ вашия личенъ животъ. Азъ изна-

сямъ старитѣ схващания на хората отъ хиляди години насамъ. Има едно ново схващане, което трѣбва да приемете, ако искате да се освободите отъ страданията въ свѣта. Освободите ли се отъ страданията и нещастията, вие едновременно съ това ще се освободите и отъ много други нѣща, които спъватъ вашето развитие. Прѣдставете си, че вие сте бѣденъ човѣкъ и се нуждаете отъ пари. Казвате: безъ пари не може да се живѣе, безъ пари не може и да се работи. Така е, безъ пари не може въ този свѣтъ, обаче, има единъ господарь, на когото всички служатъ безъ пари и то доброволно. Кой е този господарь? — Това сте самитѣ вие. Когато човѣкъ работи на себе си, иска ли за това пари? — Не иска. Каквото ви накара този господарь, вие съ готовностъ работите: копаете, орете, жънете, учите — всичко това правите доброволно и гледате, да не ви изпжди само. Каквото ви накара и каквото ви даде този господарь, отъ всичко сте доволни. Слѣдователно, единъ день, когото вашето съзнание се обедини съ общото съзнание на всички хора, и когато всѣки човѣкъ започне да работи и за другитѣ, както за себе си, ще има ли тогава бѣдни хора въ свѣта? — Нѣма да има. И ако у всѣки сиромасъ има това благородство, че той никога да не помисли за касата на нѣкой богаташъ, нѣма ли да има разбиране и съгласие между хората? Всѣки ще прѣдпочита да води идеенъ животъ и да работи добросъвѣстно, отколкото да обира чуждитѣ каси. Идеиниятъ човѣкъ е взискателенъ къмъ всичко. Той може да е бѣденъ, да нѣма обуца и шапка на главата си, но отвънъ още ще познаете, че той е човѣкъ съ идея. Ако пъкъ е богатъ, той ще се облѣче съ най-хубави дрехи, съ най-хубава шапка, всичко въ него ще бѣде изискано. Неговото облѣкло ще прѣдставлява контрастъ на модата, но ще бѣде изискано. Това, именно, показва, че той е идеенъ. Идеиниятъ човѣкъ не си позволява да ходи съ скжсани дрехи, или съ скж-

сани обуща. Дрехитѣ му могатъ да бждагъ стари, но нѣма да иматъ дупки. Яви ли се нѣкаква дупка на дрехитѣ му, той веднага взима мѣрки да я закърпи. Ако този човѣкъ нѣма шапка, той ще ходи гологлавъ, но никога съ скжсана шапка.

Сега, като вървите отъ видимото къмъ невидимото, питамъ: какви трѣбва да бждете въ вашия вътрѣшенъ животъ? Често вие не обичате хората да ви безпокоятъ. Тъкмо затова ще дойде прѣдъ вѣщата ви нѣкой просекъ, ще похлопа на вратата ви, и като му отворите, той ще ви говори около половинъ часъ, като че ви проповѣдва. За да се освободите отъ него, вие ще му дадете нѣщо и ще си кажете: отдѣ се намѣри сега този просекъ, да ми отнеме толкова време? Питамъ: и вие, като този просекъ, не заставате ли съ часове прѣдъ Господа да Му разправяте за жена си, за дѣцата си, за това-онова? Ако пъкъ сте ученъ, който е написалъ нѣкакво научно съчинение, което хората не прѣцѣняватъ, както трѣбва, вие веднага отивате при Господа и започвате да Му се оплаквате, че хората не ви разбиратъ, не могатъ да ви оцѣнятъ и т. н. Затова, именно, Христосъ казва: „Кроткитѣ, разумнитѣ ще наслѣдятъ земята“. Това не значи, че не трѣбва да пишете, да работите, но хубаво трѣбва да пишете. На поета трѣбва хубаво перце, а не чукъ. На шивача трѣбва хубава игла, а не чукъ. На музиканта трѣбва хубавъ инструментъ, а не чукъ. За деликатнитѣ работи се изискватъ деликатни инструменти, а не чукове. Всѣки човѣкъ ще оправи работата си съ инструментъ, който отговаря на неговитѣ знания и способности. Шивачътъ ще оправи работитѣ си съ иглата. Поетътъ ще оправи работитѣ си съ перото. Музикантътъ ще оправи работата си съ лжка и цигулката. Земледѣлецътъ ще оправи работитѣ си съ ралото и мотиката. Умнитѣ хора съ какво ще опраятъ работитѣ си: съ иглата, съ перото, съ лжка и цигулката, съ ралото и мотиката, или съ друго нѣщо? Всѣки човѣкъ има нѣщо спе-

цифично за себе си, съ което може да оправи работитѣ си, но той трѣбва да знае, какъ да управлява това нѣщо. Той трѣбва да управлява своя инструментъ така, както вѣщиятъ капелмайсторъ управлява съ пръчицата си своитѣ музиканти.

Слѣдъ освобождението на България, единъ българинъ тръгналъ да търси служба, но каквато намиралъ, все му се виждала трудна. Единъ день, като минавалъ покрай градската градина, видѣлъ единъ господинъ, съ пръчица въ ръка, маха изъ въздуха, управлява нѣколко музиканти. Като видѣлъ това нѣщо, той си казалъ: ето, намѣрихъ една лесна работа за менъ. Като махамъ съ тази пръчица, ще мога лесно да си изкарамъ прѣхраната. Този човѣкъ не знае, че голѣмо изкуство има въ махането на пръчицата. Ако той маха, а музикантитѣ не го разбиратъ, нищо нѣма да излѣзе. Всѣки може да вземе пръчицата и да я маха изъ въздуха, но той трѣбва да знае, какъ да я маха. Всѣки може да вземе перото въ ръка и да пише, но ако не знае, какъ да пише, нищо нѣма да излѣзе.

„Кроткитѣ ще наслѣдятъ земята“. Това значи: земята ще бѣде достояние главно на кроткитѣ. Защо? — Защото кроткиятъ човѣкъ знае законитѣ, чрѣзъ които може да придобие Вѣчния Животъ. Загова хората трѣбва да изучаватъ малкитѣ мистерии. Една отъ задачитѣ на ученицитѣ е да изучаватъ малкитѣ и голѣмитѣ мистерии въ живота. Всѣки човѣкъ е ученикъ, дошълъ на земята да учи. Всѣки отъ васъ има майка и баща въ невидимия свѣтъ, които сж ви изпратили на земята да учите. Вие сте забравили вашитѣ родители отъ невидимия свѣтъ, но като свършите земното училище, пакъ ще се върнете при тѣхъ. Тамъ вие ще имъ разправяте, какво сте научили на земята, а тѣ отново ще ви изпратятъ тукъ, да учите. Значи, ще има постоянно качване и слизване. Въ това отношение духовниятъ свѣтъ е за напредналитѣ души. Царството Божие е за възраст-

нитѣ, за разумнитѣ хора, а земята е забавачница за дѣцата. Всички съврѣменни учени работятъ въ тая забавачница, за да има съ какво да се занимаватъ. Отлична забавачница е земята! Какво се учи и върху какво се говори въ духовния и въ Божествения свѣтъ, вие можете да сждите отъ живота на земята. Ако на земята се разисква върху толкова важни въпроси, какво остава тогава за духовния и за Божествения свѣтъ?

Въ една отъ миналитѣ бесѣди говорихъ, че на земята отъ врѣме на врѣме идватъ ангели, които правятъ изчисления върху разни въпроси. Напримеръ, тѣ правятъ изчисление върху въпроситѣ: колко милиона години сж необходими, докато нашата вселена дойде до своето пълно развитие? Колко милиона разумни сжщества трѣбва да работятъ прѣзъ това врѣме въ вселената? Нашата вселена крие въ себе си възможности за развитието на разумнитѣ сжщества. Единъ день, когато тѣ завършатъ своето развитие, ще се създаде нова вселена. На сжщото основание, когато и нашата земя завърши своето развитие, тя, заедно съ разумнитѣ сжщества, които живѣятъ на нея, ще дойде до Божественото пристанище, и тамъ ще спре. Тукъ тя ще се огърси отъ всичкия си багажъ, отъ всички свои дѣца, и първо тя, а слѣдъ нея разумнитѣ сжщества, ще се явятъ прѣдъ Бога, да дадатъ отчетъ за извършената отъ тѣхъ работа. Слѣдъ това тѣ ще получатъ нова работа.

Питамъ: дѣ ще бжде тогава земята? Какво ще бжде вашето състояние? Казвате: какво ще бжде състоянието ни тогава, не знаемъ; какви ще бждемъ, пакъ не знаемъ, но знаемъ; че досега сме стѣпвали на земята съ краката си, и отсега нататкъ ще стѣпваме по сжщия начинъ. Че трѣбва да стѣпвате на земята съ краката си, това е ваше специално схващане, но питамъ: птицитѣ, рибитѣ, микробитѣ и редъ още живи сжщества, които живѣятъ по лицето на земята, все съ крака ли стѣпватъ? Кой е истинскиятъ начинъ за ходене: съ

крака, или безъ крака? Ние трѣбва да дойдемъ до положението да ходимъ така, че краката ни едва да се докосватъ до земята. Сега земята се е прѣвърнала на пустиня: дѣто стѣпи човѣшки кракъ, всичко подъ него изсъхва. Въ нѣколко годишния ни животъ на земята, всичко подъ насъ е изсъхнало. Всички улици, всички шосета сж покрити съ прахъ. Шосетата на съврѣменнитѣ културни хора сж покрити съ толкова много прахъ, че тѣхнитѣ учени умирагъ отъ този прахъ. И слѣдъ всичко това казватъ: отлични шосета имаме! Благодарение на автомобилитѣ пѣкъ, хората се задущаватъ огъ тѣхнитѣ газове. Американцитѣ, напри- мѣръ, се видѣли въ чудо, какво да правятъ съ тѣй много наплодилитѣ се автомобили въ Чикаго. Прѣдставете си една улица дълга 10 километра, по дължината на която сж наредени автомобили единъ до другъ! Тѣ сж се наплодили като риби- тѣ въ водата. Какво ще правятъ по-нататѣкъ? То- гава ще се усъвършенствува аеропланното изку- ство, и хората ще летягъ съ аероплани изъ въз- духа. Значи, и въ техническия животъ всѣко ста- ро изобретение се замѣства съ ново. Въпрѣки то- ва, ние слушаме хората да казватъ, че старитѣ вѣрвания трѣбва да се запазятъ, че старата рели- гия трѣбва да се възстанови и т. н. Ако това трѣ- бва да бжде така, тогава нека възстановимъ пър- вия день отъ създаването на земята. Нека въз- становимъ първоначалното състояние на земята. Слѣдователно, да искате възстановяване на стари- тѣ нѣща, това е неразбира. е на живота. Въ свѣ- та сжществува само единъ животъ — Божествени- ятъ, а всички стари религии не сж нищо друго, освѣнъ листа на този животъ. Утрѣ листата ще опапятъ и ще остане само дървото на живота. И духовниятъ животъ е вѣченъ. Утрѣ и той ще оглети. Само Божествениятъ животъ е вѣченъ. Значи, кротостта у чо ѣка прѣдставлява Боже- ственото, което ще наслѣди земята. Слѣдователно, кротостта, тази велика Божествена проява живѣе

у всеки човѣкъ. Както кротостта остава вѣчно на земята, така и човѣкъ не трѣбва да бжде листъ на дървото, макаръ че това влиза въ реда на еволюцията.

И тъй, кроткиятъ човѣкъ трѣбва да води самостоятеленъ животъ. Самостоятеленъ животъ има само въ узрѣлия плодъ, който съдържа въ себе си всички възможности за развитие. Въ това отношение той се явява като символъ въ живота. Дървото пъкъ има способностъ да се индивидуализира. То символизира душата. Само тя има възможностъ да се прояви въ своята абсолютна свобода. Казвате: защо човѣкъ трѣбва да бжде кротъкъ? Ако човѣкъ не е кротъкъ, той не може да постигне нищо. Азъ не говоря за кротостта на овцата. Споредъ мене овцата не е кротка. Мислите ли, че парализираниятъ човѣкъ, който не прави никакви пакости, е кротъкъ? Мислите ли, че змийскитѣ яйца, които още не сж излюпени, сж кротки? Излюпете ги и ще видите тѣхната кротостъ. Сжщото може да се каже и за човѣка. Излюпете човѣка и ще видите, че той не е кротъкъ. Има нѣщо лошо въ човѣка. Животътъ трѣбва да излюпи хората, да ги разтърси, за да имъ покаже, какви сж. Казвате: условията на живота сж лоши. Условията на живота не сж лоши, но съврѣменнитѣ хора сж подобни на скжпоцѣннитѣ камъни, затова, каквото и да правите съ скжпоцѣннитѣ камъни, тѣ пакъ камъни си оставатъ, макаръ и скжпоцѣнни.

Казвате: какъ ще познаемъ кроткиятъ човѣкъ? Ще ви дамъ единъ начинъ, по който можете да познавате кроткия човѣкъ. Той е слѣдниятъ. Ако лишите кроткия човѣкъ отъ условията на неговото развитие, отъ неговитѣ права и го изпратите нѣкждѣ изъ пространството, той ще се прѣвърне въ вода, която е въ състояние да ви разруши. Водата руши даже и най-твърдитѣ скали и канари. Ако и втори пжтъ го спънете, той ще се прѣвърне въ електричество, въ динамически сили, които ще разрушатъ живота ви. Ако му

попречите и трети път, той ще се прѣвърне въ огънь и ще запали кжщата ви. Сега, хората като не разбиратъ този законъ, щомъ видятъ, че нѣкой човѣкъ се провини въ нѣщо, тѣ веднага рѣшаватъ: хайде да обѣсимъ този човѣкъ, или да го убиемъ, да го изпратимъ по нѣкакъвъ начинъ на онзи свѣтъ. Казвамъ: хората не се поправятъ нито съ убийства, нито съ обѣсване. Ние не можемъ да измѣнимъ великия Божи законъ, който казва: „Не убий!“ Вие имате право да убиее човѣка само тогава, когато, като го извадите отъ неговата стара, нехигиенична кжща, го поставите въ нова, по-хигиенична кжща отъ старата. Поставите ли го въ нова кжща, запалете старата! Така Богъ прави съ грѣшния човѣкъ. Той го изважда отъ неговото грѣшно състояние и го поставя въ друго, по-благоприятно за неговото развитие. Слѣдователно, и вие трѣбва да приложите въ своитѣ мисли и желания закона за смена на състоянията, съ които си служи Богъ. Вие не можете изведнѣжъ да прѣмахнете едно лошо чувство, което се е породило въ сърцето ви, или една лоша мисълъ, която се е породила въ ума ви, безъ да обмислите начина и врѣмето за тѣхното прѣмахване. Вие трѣбва да работите разумно, да рѣшите, трѣбвали да ги прѣмахнете, и ако трѣбва, по какъвъ начинъ да направите това. Въ Божествения свѣтъ сжествува законъ, който точно опрѣдѣля врѣмето за реализиране на всѣка мисълъ, на всѣко чувство и на всѣко желание. Не спазите ли врѣмето, което този законъ е опрѣдѣлилъ, вие ще чакате друго врѣме. Първото врѣме е вече пропуснато. Божествениятъ свѣтъ е свѣтъ на пѣленъ редъ и порядъкъ. Като естествено послѣдствие на този животъ, и разумнитѣ хора живѣятъ въ пѣленъ редъ и порядъкъ.

Питамъ: каква е задачата ви за днесъ? Задачата на днешния день е да оживѣете, да възкрѣснете, да намѣрите смисъла на истинския животъ, да се освободите отъ задълженията си, да

обикнете ближнитѣ си, да се помирите и простите съ неприятелитѣ си и да се заемете съ правене добро. Днешниятъ день не е опрѣдѣленъ за сказки, за концерти, за забавления. Нѣкой казва: тази вечеръ съмъ опрѣдѣлилъ да отида на концертъ, дошълъ е единъ виденъ музикантъ. Азъ наричамъ първокласенъ, виденъ музикантъ или пѣвецъ този, който е готовъ да отиде въ дома на нѣкоя бѣдна вдовица, да събере дѣцата ѝ наоколо си, да извика слѣдъ това още нѣколко бѣдни сѣмейства и да започне да имъ свирѣ или пѣе най-хубавитѣ си номера. Сега какво правятъ виднитѣ музиканти? Тѣ опрѣдѣлятъ нѣкой день, или нѣкоя вечеръ за концертъ, събиратъ хора отъ висшето общество, които ще имъ платятъ добръ, и започватъ да свирятъ. Слѣдъ свършване на концерта, публиката ще имъ поднесе нѣколко хубави букети, и съ това всичко се свършва. Тия музиканти си въобразяватъ, че публиката е разбрала и оцѣнила тѣхното свирене. Истински музикаленъ човѣкъ е този, комуто сърцето трепва при слушане на музика, или на пѣние. Ако търсите истинския музикантъ, или пѣвецъ, вие ще го намѣрите въ кроткия човѣкъ. Каквото изкуство и да има, той ще го посвети за благо на своитѣ ближни. Ако кроткиятъ човѣкъ е музикантъ, той ще вземе цигулката си недѣленъ день и ще отиде поне при двѣ-три бѣдни вдовици, да имъ посвири малко. Ако е поетъ, той ще вземе своитѣ най-хубави произведения и ще имъ прочете нѣщо отъ тѣхъ. Ако е ученъ човѣкъ, той ще отиде да имъ поговори нѣщо по науката, което тѣ не знаятъ и отъ което се интересуватъ. Кроткиятъ човѣкъ поне единъ день отъ седмицата ще посвети за благо на своитѣ ближни. Какво правятъ съврѣменнитѣ хора? Щомъ дойде недѣля или нѣкакъвъ празникъ, тѣ излизатъ на разходка, по-близо или по-далечъ отъ града, и се разговарятъ, спорятъ, критикуватъ ту държавата, ту свѣта, че не билъ направенъ, както трѣбва и т. н. Какво направиха европейци-

тѣ съ Китай? Успѣха ли да го изправятъ? Напротивъ, китайцитѣ се пробудиха и казаха: не искаме насилие надъ насъ! Колкото и да сме миролюбивъ народъ, не искаме европейцитѣ да ни заповѣдватъ! Япония се освободи, Турция се освободи, и ние искаме да се освободимъ! Единъ народъ отъ 400 милиона души не може да се подчини на европейцитѣ. Никакво насилие не търпимъ вече! Има редъ постъпки на европейцитѣ, които не ги прѣпорѣчватъ. Азъ не искамъ да изнасямъ тѣхнитѣ постъпки, но казвамъ: това, съ което европейцитѣ се хвалятъ, не е никаква култура. Може ли да се оправи свѣта съ такава култура? Знаете ли, че единъ день съзнанието у бѣднитѣ, у сиромаситѣ ще се пробуди? Божественото съзнание и у тѣхъ ще се пробуди и ще заговори. Врѣме е вече да се живѣе разумно! Не се ли приеме разумниятъ животъ, катастрофитѣ неизбежно ще дойдатъ. Разумното, Божественото ще се наложи въ свѣта. Това ще стане не чрѣзъ разрушение, но чрѣзъ разумностъ и любовъ. Разумнитѣ сжщества идатъ вече въ свѣта и насаждатъ новитѣ идеи. Азъ бихъ желалъ всички млади, всички учени и философи да дадатъ ходъ на новитѣ идеи въ свѣта и да ги приложатъ поне въ минимална степенъ. Това не може да стане изведнѣжъ, но постепенно: лжчъ слѣдъ лжчъ ще иде, докато свѣтлината на изгрѣващото слънце се усили и освѣтли всичко около себе си. Вѣрвайте въ това и ще успѣете.

Казвамъ: прѣди двѣ хиляди години дойде въ свѣта единъ великъ Учителъ, когото хората приеха за Богъ. Тѣ направиха милиони църкви въ Негово име, и продължаватъ да Му служатъ и до днесъ. Питамъ: колко свещеници и владици отъ тѣзи, които служатъ на Христа, могатъ да умратъ за Него? Ще кажете, че въ Русия умрѣха много свещеници и владици за Христа. Тѣ умрѣха насилъ, не по своя воля. Нима разбойницитѣ и поѣстѣпницитѣ въ затвора умираатъ за идея? Нима войницитѣ на бойното поле умираатъ за идея?

Всички умирагъ насила. Въпросътъ е, колко свещеници и владици доброволно биха умрѣли за Христа. Или, колко свещеници и владици биха прочели нѣколко молитви на бѣдни хора безъ пари? Сега, азъ нѣмамъ прѣдъ видъ нито свещеницитѣ, нито владицитѣ, но казвамъ, че сѣботата и недѣлята сѣ опрѣдѣлени дни за правене добро. Ако Богъ ни хване въ неизпълнение на Неговия законъ, нѣма да остане косъмъ на главата ни, нито парче отъ дрехата ни. Всѣки, който не изпълнява Божия законъ, ще влѣзе въ затвора, и тамъ ще се разправятъ съ него по всичкитѣ правила на изкуството. И ако ме питатъ, защо този ученъ, този музикантъ, този поетъ, този художникъ, или този свещеникъ страда толкова много, ще отговоря: той страда, защото не е кроткъ и недѣленъ день не прави добро. Колцина отъ васъ сте готови да правите добро? Ще кажете: не знаемъ, какъ да правимъ добро. — Който има желание да прави добро, той всѣкога ще намѣри начинъ, какъ да го направи.

Една мома казвала на другаркитѣ си, че не знае да играе хоро. Другаркитѣ не и вѣрвали и единъ день се наговорили да се пошегуватъ съ нея, да видятъ, може ли да играе и да тропатъ на хорото, или не. Тѣ взели една нагорещена тенекия и я турили подъ краката ѝ. Като стъпила на тенекията, младата мома започнала да скача, да тропатъ, да играе. Като я видѣли другаркитѣ ѝ въ това положение, тѣ започнали да ѝ се смѣятъ и казали: както виждашъ сама, ти знаешъ да играешъ. Кога знае да играе тази мома? — Когато тенекията се нагорещи силно, и тя трѣбва да стъпи на нея. Що е тропането? Какво прѣдставляватъ игритѣ? Игритѣ, съ които хората се забавляватъ, сѣ дошли случайно въ свѣта. Въ първо врѣме хората не сѣ знаели да играятъ, нито да тропатъ на хоро. Послѣ, при различни случаи въ живота, тѣ сѣ започнали да прилагатъ игритѣ. Въ българскитѣ хора, наприкладъ, въртенето става ту

налѣво, ту надѣсно. Въртенето при хората се основава на особенъ магнетически законъ. Когато хорото се върти налѣво, напริมѣръ, отъ момитѣ излизатъ особени магнетични струи; слѣдъ това, когато хорото се обърне надѣсно, тѣзи магнетични струи засѣгатъ момцитѣ и указватъ извѣстно влияние върху тѣхъ. Сжщото става и съ момитѣ. Когато хорото се върти надѣсно, отъ момцитѣ излизатъ особени струи; послѣ, когато хорото се обърне налѣво, тѣзи струи засѣгатъ момитѣ. Ако погледнете хорото съ окого на ясновидеца, вие ще видите, че тѣзи струи се отдѣлятъ въ видъ на свѣтлина. Когато свѣтлитѣ струи отъ момцитѣ засѣгатъ момитѣ, сърцата имъ трепватъ; когато свѣтлитѣ струи отъ момитѣ засѣгатъ момцитѣ, и тѣхнитѣ сърца трепватъ. Въ този случай хорото има смисълъ и за момитѣ, и за момцитѣ. Ако отъ еднитѣ и отъ другитѣ не излизаха никакви свѣтли струи, тропането нѣмаше да има никакъвъ смисълъ. Тѣзи свѣтли струи сж приятни, и затова хорото се върти. Питатъ: защо хорото се върти ту налѣво, ту надѣсно?— За да излѣзатъ свѣтлитѣ струи отъ момитѣ и да ги възприематъ момцитѣ; послѣ пъкъ да излѣзатъ свѣтлитѣ струи отъ момцитѣ и да ги възприематъ момитѣ. Безъ тѣзи струи хорото не би се въртѣло.

Що е животътъ?— Хоро. Нѣкой казва: чудно нѣщо, видѣхъ на едно мѣсто попъ да играе хоро! Какво отъ това? То е обикновено нѣщо. Нима при вѣнчаването на хората свещеникътъ не играе хоро съ младоженцитѣ? Той ги хваща за ржка и обикаля съ тѣхъ, хоро играе. Казвамъ: лошото не е въ това, че младоженцитѣ играятъ хоро, но защо прѣставатъ да играятъ слѣдъ като се ожениятъ? Тамъ е лошото. Какво по-хубаво отъ това, когато мжжътъ, жената или дѣцата въ единъ домъ се разгнѣвятъ нѣщо и се хванатъ на хоро да играятъ? Ако синътъ или дѣщерята знае да свири на нѣщо, нека свири, а всички останали да се наловятъ на хоро и да играятъ. Нѣма по-до-

бро нѣщо отъ това, да се върти хорото по домоветѣ. Ще кажете, че това е срамно. Когато хората се каратъ, или биятъ, не било срамно, а да играятъ хоро било срамно. Нѣма по-голѣма философия отъ тази, да се играе хоро, но тази философия трѣбва да се прилага въ живота. Тя дава начинъ и методи, какъ да се постѣпва при единъ, или при другъ случай въ живота. Обаче, всички хора не могатъ да постѣпватъ по единъ и сѣщъ начинъ. Хиляди и милиони начини има, по които хората постѣпватъ. Всѣки трѣбва да се ръководи отъ своя вътрѣшенъ стремежъ на душата, който, именно, ще му опрѣдѣли и начинъ за постѣпване. Този начинъ ще отговаря на неговото развитие.

„Кроткиятъ ще наслѣди земята“. Ако вие наслѣдите земята, ще бъдете богати съ сила, съ знание, съ живогъ, съ пари, ще разполагате съ аероплани, съ автомобили — дѣто искате, ще можете да отивате безпрѣпятствено. Кроткиятъ може да постигне всички желання на своята душа, но не изведнѣжъ, а постепенно. И безъ това той ще живѣе вѣчно на земята; слѣдователно, въ продължение на своя дълъгъ животъ, ще има възможностъ да постигне всичко. Питамъ: знаете ли, какво ще стане съ васъ, ако приложите вѣруето, което имате? Запримѣрь, каква мисълъ ви дойде тази сутринъ въ главата? Едно трѣбва да помните: каквато мисълъ и да ви дойде на ума, тя крие въ себе си нѣщо хубаво. Нѣкои мисли сѣ лоши по причина на това, че сѣ окаляни, дълъгъ пѣтъ сѣ минали; изчистите ли ги, въ всѣка отъ тия мисли ще намѣрите по единъ скѣпоцѣненъ камѣкъ, дълбоко нѣкъдѣ скритъ. На това основание вие трѣбва да изчистите всѣка нечиста мисълъ, която минава прѣзъ ума ви. Смыслътъ на живота не се заключава въ това, да избѣгвате лошитѣ мисли, чувства и желання и да се стремите да се освободите отъ тѣхъ, но трѣбва грижливо да ги чистите, както майката чисти малкото

си дѣте. Кроткиятъ човѣкъ е силенъ, защото постигва така.

И тъй, какво ималъ прѣдъ видъ Христосъ прѣди двѣ хиляди години, когато гогорилъ на хората за блаженствата? Деветътъ блаженства, които Той е далъ, прѣдставляватъ деветъ метода за работа. Тѣзи методи се отнасятъ само за ученицитъ, и то за онѣзи отъ тѣхъ, които искатъ да се запознаятъ съ мистериитъ на свѣта. Само тия ученици, именно, трѣбва да изучаватъ блаженствата. При това, тѣ трѣбва да се научатъ да изговарятъ правилно думитъ въ тия блаженства. Всѣка дума, произнесена правилно, произвежда извѣстенъ ефектъ. Напримѣръ, ако произнесете думата „кроткъ“, както трѣбва, колкото и да сте тжженъ, тя ще бжде въ сила да измѣни вашето състояние. Съврѣменнитъ хора говорятъ, правятъ добрини, но всичко това нѣма резултатъ. Защо? — Защото тѣ говорятъ безъ любовъ, правятъ добро безъ любовъ и т. н. Добринитъ, които правимъ съ любовъ, прѣдставляватъ едни отъ хилядитъ начини, чрѣзъ които се проявява Божията Любовъ. За да се направи нѣкое добро съ любовъ, човѣкъ трѣбва да има вѣра. Вѣрата е вжтрѣшна връзка, която човѣкъ трѣбва да има, ако иска. Любовта да му даде начини и методи, чрѣзъ които той да дѣйствува. Когато поетътъ или писателятъ напише нѣщо, той трѣбва да е увѣренъ напълно въ това, което е писалъ. При това, той самъ трѣбва да е доволенъ отъ своята работа. Кое у човѣка се задоволява лесно? — Божественото. Затова, живѣете ли по новия начинъ, вие ще усѣтите въ себе си присѣтствието на Божественото, вслѣдствие на което ще изпитате вжтрѣшна радостъ. Тази радостъ показва, че и Богъ е доволенъ отъ васъ. Станете ли сутринъ недоволни, това показва, че имате нѣкакъвъ недостаткъ въ себе си. Ако нѣкой отъ васъ, като вегетарианецъ, сънува, напри- мѣръ, че убива нѣкого съ ножъ, това показва, че нѣкаква нечиста мисълъ го е вълнувала. Щомъ

стане сутринта, той трѣбва да се освободи отъ тази мисль. Другъ сънува, че отива нѣкждѣ да краде пари и разбива нѣкаква каса. Такъвъ родъ сънища оставятъ у човѣка извѣстно недоволство, което показва, че той не е отъ кроткитѣ хора. Добръ е човѣкъ да бѣде силенъ, но да не убива. Той не трѣбва да убива даже и на сънъ.

Сега ще ви приведа единъ примѣръ за геройство. Въ една отъ миналитѣ войни се срѣщатъ двама офицери отъ неприятелски лагери — единиятъ французинъ, а другиятъ — англичанинъ. Единиятъ отъ тѣхъ изважда револвера си срѣщу неприятеля и иска да го застрѣля. Вториятъ взима револвера отъ ржката му и го захвърля настрана. Първиятъ изважда сабята си, иска съ нея да го заколи. Вториятъ и този пжтъ успѣва да вземе сабята отъ ржката му, строшава я и я хвърля настрана. Слѣдъ това вториятъ офицеръ изважда своя револверъ и го подава въ ржката на неприятеля си, като му казва: ето, сега можешъ да ме убиешъ. Първиятъ офицеръ седи неподвиженъ на мѣстото си и не взима револвера. Вториятъ изважда сабята си и му казва: ето и сабята ми! Сега можешъ да изберешъ едно отъ двѣтъ оржжия, да ме убиешъ, съ което искашъ. Първиятъ офицеръ и въ този случай седи неподвиженъ на мѣстото си: поглежда къмъ револвера, поглежда къмъ сабята и ги захвърля настрана. Това е единъ похваленъ примѣръ на геройство. Питамъ: имате ли вие тази смѣлость, като дойде неприятельтъ ви, да вземете неговия револверъ и неговата сабя, да ги захвърлите настрана, а послѣ да му прѣдложите своитѣ, съ които да ви убие? По този начинъ, именно, вториятъ офицеръ побѣдилъ своя неприятель. Отъ този моментъ двамата офицери станали най-добри приятели. Вие знаете, че единиятъ отъ тѣхъ е билъ французинъ, а другиятъ англичанинъ, но нѣма да ви кажа, кой отъ тѣхъ, какъ е постѣпилъ. Желателно е да имаме такива офицери и войници, които по този начинъ да обезоржжаватъ своитѣ неприятели. Съврѣмен-

нитъ хора, обаче, се насърдчаватъ въ убийства, кой повече хора да убие. Това се отнася и до религиознитъ хора. Обаче, нека оставимъ всѣки да си върви по своя пжть.

Казвамъ: ако схващате нѣщата по стария начинъ, вие можете цѣлъ живогъ да се молите, обаче, нещастията ще слѣдватъ едно слѣдъ друго. Искате ли да се освободите отъ страданията и нещастията въ свѣта, станете кротки. Като станете кротки, вие ще хванете ржката на неприятеля си и ще захвърлите настрана неговия револверъ и неговата сабя. Слѣдъ това ще му дадете вашия револверъ и вашата сабя, за да ви убие. Вашиятъ револверъ и вашата сабя прѣдставляватъ Словото. Законъ е: дадете ли вашето оржжие на противника си, той никога нѣма да ви убие. Никога противникътъ ви не може да ви убие съ вашето собствено оржжие. Въ това седи силата на човѣка. Така направи и Христосъ. Той взе револвера на смъртъта, послѣ взе и сабята на смъртъта и ги захвърли настрана. Христосъ не бѣше отъ слабитъ хора. Като дойде до едно мѣсто, Той захвърли кръста и каза: „Повече не нося този кръстъ! Вие го носете!“ Слѣдъ това се изправи и каза: „Сега вече можете да ме заковете“. Но и на кръста Той не остана за дълго врѣме. Скоро и оттамъ се освободи. Запечатаха гроба Му, но и оттамъ излѣзе. Ангелътъ, който причини смъртъта на Христа, взе душата Му и я занесе въ ада. И въ ада Христосъ не остана за дълго. Съ влизането си още Той размърда жителитъ на ада и имъ каза: „Хайде, братя, излѣзте сега навънъ! Той тръгна напрѣдъ, и въ скоро врѣме адътъ се изпразни. За да излѣзатъ по-скоро оттамъ, жителитъ на ада изпочупиха вратитъ, прозорцитъ, да не би нѣкой да ги върне назадъ. Отъ това врѣме досега адътъ отново се е напълнилъ. И трѣбва отново да дойде Христосъ или другъ, подобенъ на Него, да отвори вратитъ на ада и да пусне жителитъ му вънъ.

„Кроткитъ ще наслѣдятъ земята“. За да дой-

убѣждения и устойчивостъ въ убѣжденията. Казвате: лесно се говори, но мъчно се изпълнява. Не, азъ говоря нѣща, които могатъ да се приложатъ въ живота. Всичко благородно и възвишено, което правите, ще осмисли вашия животъ. Осмисли ли се живота ви, тогава и болеститѣ, и сиромашията, и страданията ви ще изчезнатъ—всичко ще се уреди. Казвате: може ли да се постигне това нѣщо въ кратко врѣме? Ако вие живѣете правилно и разумно, това може да се постигне най-малко въ продължение на десетъ години. Най-дългиятъ срокъ, който ви давамъ, е 30 години. Ако нѣкой отъ васъ живѣе чистъ и светъ животъ и въ продължение на 30 години не реализира своитѣ завѣтни цѣли, нека дойде при менъ, азъ съмъ готовъ да му заплатя всички разноси, които е направилъ прѣзъ това врѣме. По-рано отъ този срокъ никого нѣма да приема. Въ Америка има правило по движението на трамвайтѣ, което гласи: ако нѣкоя отъ трамвайнитѣ коли закъснѣе съ единъ часъ отъ опрѣдѣленото врѣме, на всѣки пътникъ, който по това врѣме се намира въ трамвая, се плаща по единъ доларъ. Американцитѣ изпълняватъ съвѣстно това правило, защото цѣнятъ врѣмето. Затова азъ казвамъ: ако вие работите съзнателно върху себе си, и въ продължение на 30 години не придобиете това, което е нужно за душата ви, азъ съмъ готовъ да ви платя разносиктѣ за това врѣме заедно съ лихвитѣ. Обаче, ако и вие не изпълните това, което се изисква отъ васъ, тогава вие ще платите разносиктѣ, заедно съ лихвитѣ имъ.

„Кроткитѣ ще наслѣдятъ земята“.

Сега азъ желая на всички да наслѣдите земята. Желая още вашитѣ добри мисли, чувства и желания да се реализиратъ въ най-скоро врѣме.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 20 мартъ, 1927 г.
въ г. София.

Лозенитѣ прѣчки.

Азъ съмъ лозата, вие прѣчки-
тѣ; който прѣбжда въ мене; и азъ
въ него, той принася плодъ много;
защото безъ мене не можете нищо
да сторите“. *)

Въ този стихъ Христосъ изнася единъ отъ великитѣ закони на органическия свѣтъ, или единъ отъ законитѣ на развитието, или единъ отъ законитѣ на разумнитѣ прояви въ свѣта. Проявитѣ на разумния животъ се заключаватъ въ това, че ние твѣбва да живѣемъ разумно. Истинскиятъ животъ се състои въ разумността. Ако е въпросътъ за нѣкакво просто съществуване, така живѣятъ и малкитѣ пѣсъчинки, така живѣятъ и малкитѣ капчици, така живѣятъ и цвѣтята, така живѣятъ и дърветата, така живѣятъ и животнитѣ и т. н. Обаче, животъ отъ животъ се различава. Копнежитѣ на човѣшкото сърце ние наричаме копнежи на душата. Никой човѣкъ още не може да опрѣдѣли, какво иска, какво той желае. Въ това отношение човѣкъ може да има днесъ едно желание, утрѣ друго, но въ сжщностъ, кой е истинскиятъ копнежъ на неговата душа? Днесъ може да се занимава съ една наука, утрѣ съ друга; днесъ може да е електротехникъ, утрѣ биологъ, химикъ, дрехаръ и т. н. Питамъ: какви резултати има отъ тази човѣшка дѣятелностъ?

Да допуснемъ, че вие знаете всичко за малкитѣ бубулечици, за растенията, за животнитѣ, за минералитѣ, питамъ: какво ще ви ползува това знание? Прѣдставете си, че ви оставятъ съвършено самъ на една планета, като нашата земя, и вие имате всички богатства, разполагате съ голѣми знания, питамъ: какво ще ви ползува всичко това? Обаче, това сж само прѣдположения. Чо-

вѣкъ никога не може да бжде самъ. Немислимо е човѣкъ да бжде самъ въ свѣта! Това сж само хипотези, прѣдположения. Човѣкъ има хиляди клѣтки въ себе си, хиляди желания, вслѣдствие на което той никога не може да бжде самъ. Че не може да бжде самъ, се вижда по това, какво въ извѣстни случаи той е недоволенъ. Значи, ако бѣше самъ, той трѣбваше да бжде доволенъ. Щомъ не е доволенъ, това показва, че въ него има другъ нѣкой, който е недоволенъ.

Христосъ изнася единъ законъ, който изразява съ думитѣ: „Азъ съмъ лозата, вие пржчкитѣ.“ Слѣдователно, човѣкъ трѣбва да се постави въ живота си въ положението на пржчка върху тази лоза и да знае нейнитѣ закони. Народитѣ на изтокъ си служатъ съ съкратена, съ образна рѣчь. Лозата, въ този случай, е образъ. Ако разбирате отношенията на нѣщата, вие ще видите, че лозената пржчка съдържа въ себе си повече нѣща отъ самото грозде. Било е врѣме, когато гроздовиятъ сокъ не е ферментиралъ. Било е врѣме, когато крушитѣ не сж гниели и бубулечици не сж ги нааяждали, както днесъ. Било е врѣме, когато зимѣ водата не е замръзвала. Откакъ водата започнала да замръзва, и животътъ се е измѣнилъ. Казвате: водата замръзва при 0°. Ученитѣ хора не сж разрѣшили напълно този въпросъ. Тѣ казватъ, че водата замръзва, когато се намали топлината ѝ. Значи, на леда липсва топлина.

Отъ цитирания стихъ се вижда, че всѣка лозена пржчка има отношение къмъ самата лоза. Ако тази пржчка прѣбждва на лозата, тя ще бжде почитана, ще дава плодъ и отъ този плодъ ще се оцѣнява. Слѣдователно, по отношение на цѣлокупния животъ, човѣкъ прѣдставлява малка лозена пржчица. Докато прѣбждва на великия организъмъ, той ще има миръ въ себе си, отъ нищо нѣма да се безпокои. Когато казваме, че човѣкъ не трѣбва да се безпокои, ние подразбираме, че той е клонъ или пржчка отъ нѣкоя лоза. Щомъ

е така, той нѣма защо да се безпокои, какво ще стане съ него. Каквото стане съ лозата, това ще стане и съ пржчкитѣ. Нѣкой казва: какво ще стане съ мене? Питамъ: ти пржчка ли си, клонче ли си, или листъ отъ нѣкое дърво? Ти кракъ ли си, или ржка отъ нѣкое животно? Ако си нѣщо подобно, работата ти е осигурена. Ако пъкъ си специфично лозова пржчка, работата ти пакъ е осигурена. Съврѣменнитѣ лозари, които изучаватъ модерното лозарство, рѣжатъ пржчкитѣ на лозитѣ на общо основание. Тѣ казватъ: тази пржчка трѣбва да се отрѣже. Тѣ рѣжатъ по своему, като оставятъ по едно, по двѣ, най-много по три очи на лоза. Обаче, това не е правилно.

Сега, като говоримъ за лозената пржчка, ние разбираме единството, което съществува въ вътрѣшния свѣтъ. Ако се зададе въпросътъ, каква нужда има човѣкъ отъ дѣсната, или отъ лѣвата си ржка, какво може да се отговори? Човѣкъ никога не е билъ и не може да бжде съ една ржка по слѣднитѣ съображения: има служба, която дѣсната ржка по никой начинъ сама не може да извърши. Запримѣръ, ако горната частъ на дѣсната ржка е нечиста, тя сама не може да се измие, затова лѣвата ржка трѣбва да ѝ дойде на помощъ. Това пъкъ, което дѣсната ржка сама може да направи, лѣвата ржка и да ѝ дойде на помощъ, нищо нѣма да я ползува. Същото може да се каже и за лѣвата ржка. Обаче, работятъ ли и двѣтѣ ржцѣ заедно, тѣ усилятъ своята дѣятелностъ. Слѣдователно, има една специфична работа, която всѣки човѣкъ самъ може да извърши. Никой другъ не е въ състояние да го замѣсти. Това е правило. Голѣмо разнообразие има въ пригодата! И когато казваме, че всѣки човѣкъ е на мѣстото си, подразбираме, че той извършва една специфична служба; измѣсти ли го нѣкой отъ мѣстотому, голѣма дисхармония ще настане въ природата.

Христосъ казва: „Сухитѣ пржчки, които не даватъ плодъ, се отрѣзватъ, и на тѣхно мѣсто се

посаждатъ други“. Следъ всичко това съвременнитѣ хора казватъ, че иматъ извѣстни вѣрвания, че вѣрватъ въ Бога. Казвамъ: сжщината на вѣрата не се заключава въ външнитѣ вѣрвания. Ако човѣкъ произнася думата любовъ сто пѣти на день, безъ да има любовъ въ себе си, какво го ползува тази дума? Ако той цѣль день говори за богатства, за правене на кжщи, за обработване на ниви, а нѣма петъ пари въ джоба си, какво го ползватъ тѣзи прѣдприятия? При такива случаи хората се утѣшаватъ, като казватъ: еволюция е това! Тежки сж условията на живота, но все пакъ надѣваме се на бъдещето: ако не въ този, въ другъ животъ поне ще успѣемъ. Обаче, ние казваме, че животътъ е единъ. Като казваме, че има само единъ животъ, ние подразбираме, че има само едно дърво, а другитѣ дървета сж негови части. Има само единъ животъ, и върху този животъ се нареждатъ всички останали животи. Всичко, което ние виждаме на земята, прѣдставлява човѣка, разложенъ на своитѣ части. Минералитѣ, растенията, животнитѣ, това е човѣкътъ, разложенъ на своитѣ части. Следователно, когато изучаваме животнитѣ, ние изучаваме човѣка; когато изучаваме растенията, ние изучаваме човѣка. По тази причина, именно, влѣзете ли въ една страна, по растенията, по животнитѣ, които сжществуватъ въ нея, вие можете да познаете окръжаващитѣ хора и тѣхната култура. Ако влѣзете въ една градина, въ която има само бобъ, какво заключение ще извадите? Ако влѣзете въ една градина, въ която има само царевица, какво заключение ще извадите? Все ще извадите нѣкакво заключение, по-близо или по-далечъ отъ истината. Прѣди повече отъ 25 години въ варненско, въ село Николаевка, тамошнитѣ земледѣлци имаха обичай да сѣятъ само зимница. Тѣ минаваха за аристократи и казваха: царевицата е само за свинетѣ, не е за насъ. Ние не се нуждаемъ отъ царевица. Тѣ даже и лѣтница не сѣеха. Близко до това село имаше ед-

на малка паланка, която наричаха Везиръ-Козлуджа. Населението на тази паланка бѣше гагаузко. Прѣдъ очигѣ на своитѣ съсѣди тѣ минаваха за прости хора, защото сѣха повече царевица. Обаче, една година жигото на старитѣ аристократи отъ Николаевка не стана, и тѣ започнаха да се молятъ за царевица, за която по-рано се произнасяха, че е достояние само на свинетѣ. Оттамъ настѣ всѣки земледѣлецъ започна да сѣе по десетина декара царевица. Гладната година ги накара да сѣятъ царевица. Значи, и царевицата е на мѣсто, и тя е необходима за съграждане на човѣшкия организъмъ. Енергията на много растения взима участие при създаване на човѣшкия организъмъ, а отчасти и при създаване на човѣшкия мозъкъ.

Слѣдователно, при щателното изучаване на растенията, ще видите, че и тѣ се различаватъ едни отъ други по своята интелигентностъ. Вземете, за примѣръ, бора. Той е духовно растение, което расте нагорѣ конусообразно; подъ него нищо не може да расте. Значи, той не търпи подъ себе си нищо материално. Борътъ казва: който иска да расте, да върви нагорѣ! Нѣма защо подъ мене да растятъ дребосъци и да чуруликатъ птиченца. На наученъ езикъ казано, това означава слѣдното: обикновено висшитѣ духовни енергии използватъ низшитѣ. Първитѣ изискватъ повече сокове. Ето защо, малкитѣ растения не могатъ да вирѣятъ подъ бора. Слѣдователно, ако бороветѣ въ една страна се изсѣкатъ, това е лошъ признакъ; ако ябълкитѣ въ една страна изчезнатъ, и това е лошъ признакъ. Прѣди години въ цѣла Европа се яви филоксера по лозята. Тя дойде отъ Америка и помете всичко по пжтя си. Слѣдъ това се обяви всеобщата война. Значи, ако лозата не бѣше заболѣла отъ филоксера, и всеобщата война нѣмаше да дойде. Това показва, че между явленията въ цѣлокупния животъ и природата има тѣсна връзка. Освободете лозата отъ филоксерата, ще види-

те, че и войнитѣ ще прѣстанатѣ. Очистете плоднитѣ дървета отѣ гжсеницитѣ, отѣ всички мушици и микроби, които влизатѣ подѣ кората имѣ, ще видите, че страданията въ свѣта ще изчезнатѣ. Освободите ли се отѣ всички нечистотии въ живота, и работитѣ ви ще трѣгнатѣ напрѣдѣ. Може ли да бжде здравѣ онзи човѣкъ, който никога не мие краката, ржцѣтѣ, лицето, както и тѣлото си? Не може да бжде здравѣ човѣкъ този, който никога не се мие, не се чисти. Поритѣ на човѣшкото тѣло всѣкога трѣбва да бждатѣ отворени, тѣ никога не трѣбва да се запушватѣ! Поритѣ иматѣ една магнетическа обвивка, която трѣбва да се пази. Единѣ денѣ, когато хората развиятѣ шестото чувство въ себе си, тѣ ще видятѣ, че около тѣлото на човѣка има една обвивка. Докато тази обвивка сжществува, и човѣкъ е здравѣ, защото тя регулира топлината на неговия организъмѣ. Нѣкога, подѣ влиянието на лошия животѣ, тази магнетична обвивка около тѣлото на човѣка се разкжсва, и външнитѣ влияния проникватѣ въ него, като създаватѣ редѣ болести. Тази магнетическа дреха обвива стомаха, дробоветѣ, всички вжтрѣшни органи въ тѣлото на човѣка, а специално и клѣткитѣ му.

И тѣй, когато казваме, че трѣбва да бждемѣ религиозни, духовни, това нѣшо е имало смисълѣ нѣкога, въ миналата епоха, за да може по този начинѣ да се подържатѣ обвивкитѣ на организма винаги здрави. Когато говоримѣ за добѣръ животѣ, ние подразбираме живота на растенията. Човѣкъ не може да бжде добѣръ, ако той не разбира законитѣ за развитието на растенията. Само растенията сж добри. Когато говоримѣ за твърдостѣ, за устойчивостѣ, ние трѣбва да разбираме качествата на минералитѣ, изобщо, били тѣ обикновени или скжпоцѣнни. Защо? — Защото тѣ играятѣ важна роля въ природата. Съврѣменнитѣ хора, запримѣрь, разбиратѣ и цѣнятѣ качеството на златото и на другитѣ благородни метали главѣ

но външно. Ако вмѣсто нѣкакъвъ златенъ сждъ, или нѣколко златни монети въ кесията си, вие имате извѣстно количество злато въ кръвта си, то ще създаде голѣма устойчивостъ на характера ви. Такъвъ човѣкъ никога нѣма да се окислява, той винаги ще бѣде здравъ и веселъ. Всички весели хора сж здрави и богати, понеже иматъ извѣстно количество злато въ кръвта си; всички песимисти сж бѣдняци, тѣ нѣматъ злато въ кръвта си. Турете малко злато въ кесията, т. е. въ кръвта на единъ песимистъ човѣкъ, и той ще стане веселъ. Нѣкой казва: ние не се нуждаемъ отъ злато. Христосъ казва: „Събирайте съкровища за небето!“ Значи, богатството е нужно за човѣка. Небето прѣдставлява разумния животъ, дѣто всичко е въ пълень редъ и порядкъ, въ пълна активностъ. Ако златото въ касата на богатия човѣкъ не се използва, то не е богатство. Туряйте златото въ дѣйствие! Докато златото въ касата на банкера е въ бездѣйствие, то не допринася никаква полза. Тури ли се златото въ дѣйствие, то вече придобива смисълъ. На сжщото основание, ако и ние не туряме найштѣ идеи въ дѣйствие, тѣ нѣматъ смисълъ.

Казвамъ: онѣзи, които мислятъ, че могатъ лесно да намѣрятъ пжтя на Истината, тѣ изпадатъ въ заблуждение. Тѣ казватъ: азъ се родихъ отново, азъ познавамъ вече Бога. — Щомъ познавашъ Бога, ще почнешъ да учишъ. Това е едно отъ качества на новородения човѣкъ. Който не учи, той още не е позналъ Бога. Познава ли Бога, у него се ражда любовъ; роди ли се любовъ, той ще почне да учи. Почне ли да учи, въ душата му се заражда радостъ и веселие, и той става щедъръ и богатъ. И тогава, като дойде при него нѣкой нуждаещъ се, бѣденъ човѣкъ, той не се запитва, колко трѣбва да му даде, но му прѣдлага кесията си, самъ да вземе, колкото иска.

Сега при съврѣменнитѣ норми и правила на живота, хората казватъ: защо не можемъ да оби-

чаме? — Защото отношенията между хората не сж правилни. Ако двама приятели отидатъ въ кръчмата да пиятъ, кой печели? — Кръчмарьтъ. Слѣдъ като се напиятъ, тѣ ще се скаратъ, ще се сбиятъ, и ако нѣматъ повече пари, да пиятъ, кръчмарьтъ ще ги изпжди навънъ. Значи, въ случая кръчмарьтъ печели, а приятелитѣ губятъ. Сега, ще прѣдставя друго положение, да видите, въ какво се заключава истинското приятелство, истинската обичъ. Ако вашиятъ приятель намѣри на нѣкоя планина хубавъ, чистъ изворъ и ви покани да отидете заедно съ него на извора, да се напиете тамъ съ чиста вода, какво ще направите? Вие ще отидете заедно съ приятеля си при извора, ще си начерпите малко отъ тази балканска вода и ще се върнете дома си доволни и разположени. Въ този случай кръчмарьтъ нищо не печели, а приятелитѣ печелятъ. Въ това се заключава идейното приятелство, въ това се заключава истинската обичъ. Кръчмарь, който нищо не взима, той е без-опасенъ; кръчмарь, който въ първо врѣме е любезенъ, и дава много, но послѣ иска да му се плати, той е най-опасниятъ човѣкъ въ свѣта. Питамъ тогава: ако има такива опасни хора, какъ могатъ тѣ да мислятъ, че сж родени отъ Бога? Знаемъ, че родениятъ отъ Бога грѣхъ не прави. Слѣдователно, всѣки човѣкъ съзнателно трѣбва да се запита, роденъ ли е отъ Бога, или не. Той трѣбва въ себе си искрено да си дава отчетъ за всичко, което върши. Колкото и да е способенъ ученикътъ, ако той не учи, знанието нѣма да му се даде наготово. Нѣкои казватъ, че човѣкъ се ражда ученъ. Не, човѣкъ не се ражда ученъ, но той придобива знанието съ голѣми усилия. Всички сж-врѣменни учени хора сж работили въ миналото, тѣ работятъ и сега, и по този начинъ сж придобили и придобиватъ плодетѣ на своитѣ усилия. Днесъ невидимиятъ свѣтъ работи върху тѣхъ, съ единствената цѣль да събуди съзнанието имъ. Всѣки ученъ човѣкъ въ миналото си още е вло-

жилъ богатства въ нѣкоя банка и днесъ, когато съзнанието му се пробужда, той знае вече, какъ да използва своитѣ сили и способности, съ които Богъ го е надарилъ. Той знае, какъ да разполага съ своитѣ богатства.

Казвамъ: единствениятъ сигуренъ капиталъ, единственото устойчиво нѣщо у човѣка, това е неговиятъ мозъкъ. Тѣй както е създаденъ сега човѣкъ въ физическия свѣтъ, развитието му зависи напълно отъ устройството на неговия мозъкъ. Отъ всичко най-малко се измѣня мозъкътъ на човѣка. Ако нѣкой човѣкъ тежи сто килограма и заболѣе отъ нѣкаква болестъ, следъ болестта си той може да изгуби повече или по-малко отъ теглото на тѣлото си, обаче, мозъкътъ му едва ли ще прѣтърпи най-малката промѣна. Защо? — Защото той е направенъ отъ фина материя, която малко, или незабѣлѣзано, се подава на промѣна. Това показва, че въ тази фина материя циркулиратъ висши енергии, които сж причина за проява на човѣшкитѣ мисли. Питамъ: въ такъвъ случай, дѣ се намира човѣшкото съзнание, или както нѣкои го наричатъ човѣшката душа? Христосъ дава отговоръ на този въпросъ чрѣзъ стиха: „Отецъ ми е земледѣлецъ“. Значи, земледѣлецътъ е Духътъ, който работи извънъ живота и създава благоприятни условия за лозата. Въ дадения случай Христосъ прѣдставлява духовния принципъ у човѣка, т. е. неговата душа. Пржчкитѣ пъкъ сж физическиятъ свѣтъ. Затова Христосъ казва: „Всички пржчки, т. е. всички части вънъ отъ общия организъмъ, умиратъ“. Докато пржчкитѣ сж на мѣстото си, т. е. на лозата, тѣ иматъ цѣна. Докато окото е на мѣстото си, то има цѣна. Докато косъмътъ е на мѣстото си, той е независимъ; единъ день, когато косъмътъ каже, че е свободенъ, че може да живѣе самъ, той вече изгубва своята независимостъ. Значи, въ свѣта има два вида свободни хора: едниѣ иматъ свободата на коловетѣ, а другитѣ — свободата на растенията. Колътъ е

свободенъ, той нѣма никакви страдания, но същевременно той изгнива, въ него нѣма никакъвъ животъ, никакво растене. Нѣкой казва: не може ли безъ страдания въ този животъ?—И безъ страдания може, но тогава човѣкъ трѣбва да бжде въ положението на колъ. Обаче, животътъ на растенията е съзнателенъ; въ тѣхъ има страдания, но има и растене. Нѣкой казва: дотегнаха ми страданията. Питамъ: кой животъ искашъ тогава? Ако искашъ живота на кола, ще седишъ въ земята безъ да се помръдвашъ. При това ти ще бждешъ хубаво боядисанъ, но нито ще давашъ нѣщо отъ себе си, нито ще получаваешъ нѣщо отвънъ, докато най-послѣ изгниешъ. Чудни сж съвременните хора, когато искатъ животъ безъ страдания! Има животъ безъ страдания, но той е животъ на смъртта. Органическиятъ животъ, въ който има страдания, е животъ на растене. Въ растенето вече има прояви на висша любовъ, чрѣзъ която хората се опознаватъ. Ние сме дошли на земята да се срещнемъ, да се опознаемъ съ своитѣ приятели. При сегашното развитие на човѣчеството, хората не могатъ да се срѣщатъ и опознаватъ на небето, затова дохождатъ на земята, да се създаватъ връзки между душитѣ. Като се срещнете и си поговорите приятелски и любовно, като създадете правилни връзки помежду си, вие можете вече да отидете на небето, а можете, ако искате, и за въ бждеще да останете на земята да си поживѣете още малко. Ако не искате повече да останете на земята, ще ви изпратятъ въ другъ нѣкой свѣтъ, тамъ да търсите други свои приятели.

Казвате: ние трѣбва да любимъ Бога!—Какъ ще Го любите? Вие трѣбва да знаете, че Богъ се проявява въ цѣлокупния животъ, въ всички живи същества. Затова, срещнете ли нѣкой вашъ приятелъ, вие трѣбва да намѣрите въ него поне една хубава, красива чѣрта, която прѣдставлява Божественото въ него. За да познаете Бога въ всички Негови прояви, вие трѣбва да обходите цѣлия

козмосъ, цѣлата вселена. Казвате: колко врѣме ще трае тази обиколка изъ вселената?—Вѣчността е прѣдъ васъ, нѣма защо да се безпокоите, дали ще имате врѣме, или не. Вие ще минавате прѣзъ всички форми на минералното, на растителното, на животинското царства, докато дойдете до положението на човѣкъ. Отъ това послѣдно положение вие ще минете и прѣзъ по-високи фази, ще минете прѣзъ всички по-високи форми на Битието. Наука е това! Нѣкой ще каже: нима и прѣзъ формата на свинята ще минемъ?—Какво отъ това, ако трѣбва да минете и прѣзъ формата на свинята?—Тя е отвратително, нечисто животно! Питамъ: ако намирате, че свинята е толкова нечисто животно, защо я ядете? Ако нѣкому кажатъ, че е свиня, той се обижда. Защо? Ако понятието свиня е толкова обидно, какво търси свинята между васъ? Защо ходите по три пѣти на день въ кочината да я храните? Щомъ става въпросъ да отглеждате свинята и да се ползвате отъ месото ѝ, вие се радвате, казвате: прасенцето ми! Когато нарекатъ нѣкого свиня, съ това искатъ да му кажатъ, да не бжде толкова глупавъ и нечистъ като свинята; когато нарекатъ нѣкого волъ, съ това искатъ да кажатъ, че този човѣкъ има рога, съ които си служи; когато нарекатъ нѣкого конь, това показва, че този човѣкъ има копита, съ които рита. Какво правятъ съ вола, който бode и съ коня, койго рита? — Впрѣгатъ ги и ги пращатъ на работа. Станагъ ли коньтъ и волътъ разумни, даватъ имъ свобода. Тѣй щото, говорите ли за човѣка, въ пълния смисълъ на думата, той не трѣбва да бжде нито свиня, която по цѣлъ день да рови, нито волъ, който да бode, нито конь, който да рита. Човѣкъ трѣбва да бжде разумно сжщество!

Съврѣменнитѣ хора, обаче, като се натъкватъ на положения, да разрѣшаватъ въпроситѣ за другитѣ сжщества, тѣ казватъ: волъ е това, той трѣбва да се впрѣга на работа! Конь е това, той трѣбва да се ези, да се впрѣга въ кола, да ра-

боти на господаря си! Казвамъ: така е, волътъ и конътъ трѣбва да се впрѣгатъ на работа; ами човѣкъ какво трѣбва да прави? Споредъ васъ, хората трѣбва да се занимаватъ съ разрѣшението на сериозни въпроси. И наистина, хората засѣдаватъ въ камаритѣ, разрѣшаватъ различни въпроси, но въпрѣки това тѣ страдатъ повече и отъ животнитѣ. Ученитѣ хора, философитѣ, напримѣръ, искатъ да изправятъ, както своя животъ, така и живота на другитѣ хора, но не могатъ да намѣрятъ естественъ начинъ за това изправяне. Днесъ хората се биятъ на бойното поле, чупятъ краката и ржцѣтъ си, а на другия день прашатъ своитѣ ранени по болницитѣ, дѣто имъ правятъ изкуствени ржцѣ и крака—лѣкуватъ ги. И слѣдъ всичко това съврѣменнитѣ хора се хвалятъ съ своята наука и казватъ: много е напрѣднала науката днесъ! Тя ни дава начини, да правимъ гумени крака и ржцѣ на пострадалитѣ отъ войната, и то такива крака, които не могатъ да се различатъ отъ естественитѣ. Ние благодаримъ за тия гумени ржцѣ и крака. Истински ученъ е този, който може да вземе краката на нѣкой осжденъ на обѣсване и ги присади върху тѣлото на човѣкъ безъ крака. Инвалидътъ, на когото липсватъ два крака, ще каже на разбойника, когото осжждатъ на смъртъ: приятелю, ако искашъ, послужи ми съ твоитѣ крака слѣдъ обѣсването ти. Твоитѣ крака и така ще бждатъ осждени на изгниване, дай ми възможность да си послужи съ тѣхъ! По този начинъ и ти ще имашъ дѣлъ въ моя животъ. Казвате: това е жестоко нѣщо! Значи, да обѣсите единъ човѣкъ и да му се отнеме цѣлия животъ, това не било жестоко, а да му отнемете двата крака слѣдъ неговото обѣсване, това било жестоко. Ако прѣстѣпникътъ даде двата си крака на единъ праведенъ човѣкъ, ще изгуби ли нѣщо?—Нищо нѣма да изгуби. Праведниятъ врѣменно само ще си послужи съ двата крака на прѣстѣпника, и послѣ ще му ги върне.

При това, прѣстѣпникътъ ще се ползува отъ живота на праведния.

Христосъ казва, че прѣчкитѣ сж излѣзли отъ лозата. Слѣдователно, лозата е дала животъ на прѣчкитѣ. Значи, когато хората дойдатъ до вжтрѣшно разбиране на великата духовна наука, т. е. до науката на великата разумна природа, или до Божествената наука, тѣ ще разбератъ вжтрѣшния смисълъ на живота. Подъ думата Богъ съврѣменнитѣ хора не изразяватъ нѣкаква дълбока идея. Тази дума днесъ е изгубила своя вжтрѣшенъ смисълъ. Прѣди всичко тѣ търсятъ Бога вънъ отъ себе си, когато Богъ вънъ отъ човѣка не сжществува. Вънъ отъ човѣка Богъ нищо не прѣдставлява. Каже ли нѣкой, че разбира Бога вънъ отъ себе си, това показва, че той самъ е вънъ отъ Бога. Нѣкой казва: азъ изпждихъ Бога отъ себе си. Това показва, че той самъ е изпжденъ отъ Бога, а мисли, че е изпждилъ Бога отъ себе си. Богъ сжществува и вънъ отъ насъ. Кога? — Когато човѣкъ познае Бога въ себе си, той ще Го познае и вънъ отъ себе си. Тогава вече има смисълъ да казва той, че Богъ е навсѣкждѣ, т. е. и вънъ, и вжтрѣ въ човѣка. Тѣй щото, ние трѣбва да имаме правилна идея за Бога. Ние живѣемъ въ Него, и Той живѣе въ насъ. Това значи: животътъ на всички сжщества се опрѣдѣля отъ Бога. Слѣдователно, когато хората казватъ, че ние сме вънъ отъ Бога, и Той е вънъ отъ насъ, това сж идеи, които могатъ само да заблудятъ човѣка, но не и да го просвѣтятъ. И затова съврѣменнитѣ хора сж придали на Бога качества, каквито тѣ познаватъ въ себе си, но този образъ за Бога е тѣхенъ личенъ образъ. Този не е истинскиятъ Богъ, Който непрѣстанно работи въ тѣхъ. Божествениятъ животъ въ човѣка постепенно руши всички криви идеи, всички неправилни връзки, а създава прави идеи, прави, хармонични връзки, които го довеждатъ до правилно разрѣшение на важнитѣ проблеми въ живота.

Христосъ казва: „Всѣка прѣчка, която не дава плодъ, Отецъ ми я отрѣзва; и всѣко дърво, което Отецъ ми не е насадилъ, ще се изкорени“. Това значи: всѣка идея, всѣка връзка, всѣко желание, които не сж въ съгласие съ Бога, ще се разрушатъ, ще изчезнатъ. Отъ тѣхъ ще останатъ само нѣкои нѣща, които ще говорятъ за нѣкогашното тѣхно величие. Тѣ ще прѣдставляватъ нѣщо подобно на разкопкитѣ, които и до днесъ продължаватъ да правятъ въ Египетъ, въ Америка, въ Африка и другадѣ. Тѣзи разкопки говорятъ за съществуването на нѣкаква велика култура, отъ която днесъ намираме само останки. Тази велика култура на миналото днесъ лежи дълбоко заровена въ недрата на земята. И други култури има заровени въ Великия Тихи океанъ, както и въ Атлантическия океанъ, и отъ тѣхъ намираме отъ време на време само извѣстни останки. Кои сж причинитѣ за пропадането на тия култури? Невидимиятъ свѣтъ е рѣшилъ днесъ да възстанови тѣзи култури, понеже тѣ сж изкупили вече своитѣ грѣхове. Тѣзи култури отново ще придобиятъ своята свобода, както едно време руситѣ дойдоха да освободятъ българитѣ отъ турското робство. Казвате: кое може да възстанови свободата на хората? Науката, религията сж въ сила да възстановятъ свободата на всѣки, който искрено я търси. Обаче, ние говоримъ за Божествената наука и за онази религия, която не почива на никакви догми и правила, но която се диктува отвжтрѣ, отъ онѣзи закони, които Богъ е написалъ въ душата на човѣка още въ времето на неговото създаване.

Казвате: като умремъ, тогава ще бждемъ свободни. Това не е свобода. Ние не говоримъ за свобода и за религия, които могатъ да дойдатъ, слѣдъ като човѣкъ умре. Не, човѣкъ трѣбва да се освободи, докато е живъ, а не слѣдъ смъртта си. Живиятъ човѣкъ е свободенъ, а мъртвиятъ нѣма никаква свобода. Може ли да се нарече свобода положението, когато смъртта дойде,

върже човѣка и го носи, дѣто тя намира за добръ? Ако хората се надѣватъ да бждатъ свободни слѣдъ смъртта си, тогава тѣ иматъ голѣма вѣра въ нея. Наистина, съврѣменнитѣ хора иматъ голѣма вѣра въ смъртта. Като дойде при нѣкой боленъ, тя го вързва добръ, хваца го въ ржцѣтѣ си и го занася въ ада, дѣто прави съ него, каквото иска. Тя направи сжщото и съ Христа: хвана Го, завърза ржцѣтѣ Му, заведе Го въ ада и Го прѣдаде въ ржцѣтѣ на дявола. Тамъ Го посрещнаха съ викове, съ любопитство, всички искаха да видятъ, кой е този, който се заема съ реформирането на свѣта. Още съ влизането на Христа въ ада, бомби започнаха да пукатъ, разтвориха се вратигѣ, и въ скоро врѣме адътъ се изпразни. Това значи пробуждане на Божественото съзнание у човѣка. Има моменти, когато у човѣка се пробужда мощното, великото, Божественото, и той знае, че е по-силенъ отъ окръжаващитѣ. И тогава силата на човѣка не се заключава нито въ богатството, нито въ знанието му, но той поставя своята сила въ упованието си на Бога, въ връзката си съ Него. Това значи: когато съзнанието на човѣка стане едно съ съзнанието на Бога, той е силенъ; когато животътъ на човѣка стане едно съ живото на Бога, той е силенъ и когато тѣлото на човѣка стане едно съ тѣлото на Бога, той е здравъ. И слѣдъ всичко това хората ще търсятъ Бога на небето. Кой човѣкъ е виждалъ небето? Кой знае, какво прѣдставлява небето? Прѣди всичко, това, което хората наричатъ небе, не е никакво небе. И човѣкътъ, когото виждате отвънъ, не е никакъвъ човѣкъ. Това е само сѣнката на човѣка.

Питамъ: кои сж отличителнитѣ чѣрти на човѣка? Допуснете, че имате двама приятели: единиятъ красивъ, добръ облѣченъ, богатъ, а другиятъ — грозенъ, бѣденъ, простичко облѣченъ. Вие отивате на гости при своя богатъ приятелъ, и той като ви види, веднага ви запитва: кога дой-

де, приятелю, и кога ще си отивашъ? Ако забѣлѣжи, че вие имате намѣрение да останете нѣколко дни на гости при него, той започва да се извинява, че жена му не е разположена, че дѣцата му не сж здрави, и затова не ще може да ви задържи у дома си. Вие казвате: правъ е човѣкътъ, азъ не съмъ дошълъ на добро врѣме. Другъ пжтъ ще го посѣтя. Отивате слѣдъ това при бѣдния си приятель. Той ви приема любезно, разположено, поканва ви да си хапнете, каквото Богъ далъ, и слѣдъ това, макаръ, че нѣма библиотека на разположение, но изважда една отъ своитѣ, ограничени на брой, книжки и започва по нея да ви разправя, какво е чель, какви въпроси го интересуватъ въ живота и т. н. Както виждате, единиятъ приятель се отличава отъ другия главно по ума си, по доброто си сърце. Тѣзи сж отличителнитѣ качества на човѣка. Умниятъ човѣкъ никога не търси погрѣшкитѣ на хората; той търси само тѣхнитѣ добродѣтели. Слѣдователно, два начина има, по които хората могатъ да постѣпватъ. Който е колъ, той ще търси погрѣшкитѣ на хората; който е растение, той ще търси добродѣтелитѣ на хората. Нѣкой казва: нима не трѣбва да се вглеждаме въ погрѣшкитѣ на хората? Питамъ: какво спечелихте, слѣдъ като цѣли 8,000 години се вгледахте въ погрѣшкитѣ на хората? Търсете добродѣтели: у хората, както търсите скжпоцѣннитѣ камъни въ земята! Колкото по-голѣми добродѣтели намирате, толкова и вие ставате по-богати. Намѣрите ли малки люспици отъ добродѣтелитѣ, радвайте се и на тѣхъ, но търсете голѣми добродѣтели.

Казвамъ: въ всички съврѣменни хора има единъ вжтрѣшенъ стремежъ къмъ търсене лесния пжтъ. Наистина, животътъ на кола е по-лесенъ, отколкото живота на растението, но въ кола нѣма прогресъ, нѣма развитие. Колътъ иска само да се одѣла, да се боядиса, да се забие въ земята и съ това работата около него се свършва. Обаче, не е така и съ растението. Растението трѣбва да

се посади, да се прѣкопае, полива, обработва, да се пази отъ паразити и т. н. Сжщото може да се каже и за добродѣтелитѣ: за развитието на една добродѣтель се изисква работа, грижи, вътрѣшни усилия. Христосъ слѣзе на земята отъ невидимия свѣтъ, да направи едно добро на човѣчеството, но трѣбваше потъ отъ кръвъ да потече отъ лицето му, докато го направи. И при това казватъ, че Христосъ билъ великъ, всесиленъ човѣкъ. Да, великиятъ, мощниятъ Христосъ трѣбваше дълго врѣме да се моли, докато успѣе въ работата си. Казвате: защо трѣбваше да се моли Христосъ? Не бѣше ли достатъчно да каже само една дума, и всичко, каквото желаше, да стане? Думата „молитва“ подразбира разговоръ. Чрѣзъ молитвата Христосъ влизаше въ великъ разговоръ съ невидимия свѣтъ, съ всички висши иерархии въ него и съ Бога. Чрѣзъ молитвата прѣдадоха на Христа единъ великъ урокъ, който трѣбваше да научи още на земята. Всичко, каквото Той прѣживѣ на земята, бѣше прѣдметно обучение за Него. Просвѣтенъ умъ имаше Христосъ, но при все това потъ отъ кръвъ трѣбваше да потече отъ лицето Му, докато научи този великъ урокъ, докато се роди въ Него една велика идея. Мнозина мислятъ, че Христосъ трѣбваше да моли Бога за отгѣненіе на своята сждба. Не, Той трѣбваше да рѣши задачата си, да намѣри най-правилния методъ за нейното рѣшение. И наистина, Христосъ разбра, че единствениятъ пѣтъ, чрѣзъ който човѣчеството може да се спаси, е законътъ на Любовта. Вложи ли се Любовта въ цѣлокупния животъ, като сила, която е въ състояние да помага при развитието на всички способности и дарби въ човѣка, работитѣ му ще се уредятъ. Ако ученикътъ, търговецътъ, свещеникътъ, земледѣлецътъ, професорътъ вложатъ Любовта, като начало на своя животъ, всичкитѣ имъ работи ще се развиватъ съ успѣхъ. И тогава търговецътъ нѣма да бжде най-богатъ човѣкъ въ свѣта, но ще бжде щастливъ; ученикътъ нѣма да свър-

ши съ отличие, но ще бжде добъръ и примѣренъ; професорътъ нѣма да бжде най-ученъ човѣкъ, но каквото научи, ще го помни, ще го прилага въ живота си. Влѣзе ли Любовьта въ живота на хората, тѣ ще вървятъ отъ сила въ сила, отъ слава въ слава, и дѣятелността имъ ще се увеличава.

Сега, ние не проповѣдваме любовь, която се топи и изчезва. Любовь, която се топи и изчезва, ние наричаме захарна. Такава любовь мухитѣ я изяждатъ и водата я разтопява. Тѣй щото, ако се оплаквате, че сте изгубили любовта си, вие трѣбва да отидете въ нѣкой кошеръ, тамъ да я търсите. И пчелигѣ обичатъ вашата любовь. Обаче, тази Любовь, за която ние говоримъ, нито пчели я ядатъ, нито вода я разтопява. Гвоздеитѣ, отъ които е скованъ съврѣмениятъ свѣтъ, сж направени отъ захарна любовь. И затова, когато кажемъ, че съврѣмениятъ свѣтъ ще се измѣни, ние подразбираме, че тѣзи гвоздеи ще се измѣнятъ. Пчелитѣ ще изядатъ тѣзи гвоздеи, съврѣмениятъ свѣтъ ще се разложи, и отъ него нищо нѣма да остане. По сжщия начинъ, когато заровятъ човѣка въ гроба, той не изгнива, не се стопява, но червеитѣ го изяждатъ. Вие казвате, че човѣкъ се стопява въ гроба. Не, само захарта се топи. Тогава, какъ е възможно едно организовано сжщество, съставено отъ множество органически вещества, каквото прѣдставлява човѣкътъ, да се стопи? Идеитѣ на съврѣмения свѣтъ не трѣбва да бждатъ повърхностни, защото, каквото човѣкъ мисли, такъвъ става. Мнозина казватъ: нашата работа се свърши вече. Щомъ мислите така, дѣйствително и вашата работа ще се свърши. Като се гозори, че човѣкъ изчезва, че се стопява, това се отнася само до формата. Наистина, щомъ човѣкъ свърши капитала си, като търговецъ, работата му се свършва, и ако не може да се продължи повече, той трѣбва да стане слуга на нѣкой богатъ търговецъ. Това се отнася и до уче-

ния човѣкъ. Щомъ неговата наука повече не го задоволява, той трѣбва да отиде при нѣкой виденъ професоръ, като слуга, и отъ него да се учи. Имате ли новия животъ въ себе си, вие можете да станете ученикъ на великия професоръ въ живота.

И тъй, щомъ разберете смисъла на стиха: „Азъ съмъ лозата, вие прѣжитѣ“, ще видите, че той се отнася до напрѣдналитѣ ученици. Азъ разглеждамъ думата душа въ широкъ смисълъ. Напрѣднала душа е тази, съзнанието на която е пробудено. Човѣкъ съ пробудено съзнание е готовъ на всички жертви, на всички разумни опити. Когато се прави нѣкакъвъ духовенъ опитъ, отъ него може да има само печалба, а никаква загуба. Печалбата въ живота се заключава въ придобиване на души. Спечелите ли единъ или двама приятели, вие сте най-богатиятъ човѣкъ въ свѣта; нѣмате ли приятели, вие сте най-бѣдниятъ човѣкъ. Ако нѣмате приятели, какво ще кажете на Господа, когато отидете единъ день при Него? Ще кажете: азъ се оженихъ, имахъ три-четири дѣца, които изучихъ. На какво ги научи? — Учихъ ги въ училищата, свършиха университетъ, оставихъ имъ наслѣдство, и сега живѣятъ като културни хора. Мислите ли, че затова ще получите похвала отъ Господа? Другъ може да каже: баща ми и майка ми минаваха за религиозни, вѣрваха въ Бога, въ духовния свѣтъ, но научно не разбираха живота. Добрѣ, че ми оставиха богатство, да поживѣя охолно, както азъ разбирамъ, а тѣхъ — Богъ да ги прости! Мислите ли, че този човѣкъ е разбралъ нѣщо отъ живота? Значи, този синъ е доволенъ отъ баща си и майка си само заради това, че му оставили наслѣдство и слѣдъ това казва: Богъ да ги прости! Богъ да ги прости, но кога? Ако сжте научили да познавашъ Бога, да живѣешъ въ свѣтлина. Иначе, тѣ не сж изпълнили своята задача.

Прѣдставете си, че вие имате двама добри приятели. Единиятъ отъ тѣхъ ви купува билетъ

отъ сто лева и ви завежда на театъръ, да гледате нѣкаква нова пиеса. Вториятъ пъкъ ви завежда въ една добра гостилница, дѣто ви угощава. Вие се нахранвате хубаво и излизате доволенъ. Кой отъ двамата приятели е постѣпилъ по-разумно? Или, ако единиятъ приятелъ ви купува лотариенъ билетъ отъ 500 лева, за най-голямата печалба, отъ 100.000 лв. Вие седите и очаквате деня, когато ще се тегли лотарията и си казвате: дано спечеля! „Трай коньо, за зелена трѣва“! Вториятъ приятелъ пъкъ изважда една сума отъ касата си и ви завежда на пазаря, да ви купи дрехи и обуца. Кой отъ двамата е постѣпилъ по-разумно? — Вториятъ. Съврѣменнитѣ хора постѣпватъ като първия приятелъ, подаряватъ си лотарийни билети и очакватъ щастието да дойде. Професорътъ купува лотариенъ билетъ, очаква единъ день да стане видень, да се прослави въ цѣла Европа. Поетътъ сжщо купува лотариенъ билетъ, издава съчиненията си и очаква удобрение отъ хората, тѣ да го признаятъ за великъ поетъ. Изобрѣтателтъ открива нѣщо, т. е. и той си купува лотариенъ билетъ, очаква вѣстниците да се произнесатъ за неговото изобрѣтение. Ученикътъ отива въ училище, и той носи лотариенъ билетъ, очаква да се изучи, дано науката спаси човѣчеството и внесе редъ и порядкъ въ него. Питамъ: какво сж придобили съврѣменнитѣ хора отъ лотарийнитѣ билети? За човѣка е важно това, което въ даденъ моментъ той знае и може да приложи, да види, какви резултати то може да му донесе.

Да допуснемъ, че нѣкой човѣкъ е слабъ, има условия да заболѣе отъ нѣкаква опасна болестъ. Всички го съвѣтватъ да се лѣкува, да се покаже на добри лѣкари, но той нѣма срѣдства. Какво трѣбва да прави? Дохожда при него единъ ученъ човѣкъ и му казва: азъ имамъ една рецепта, която, ако приемешъ съ вѣра, тя ще те освободи отъ болестъта. Каква е тази рецепта? — Всѣка сутринъ, прѣди ядене, ще изпивашъ по три

гълтки вода. Какъ? — Ще постъпишъ по слѣдния начинъ: ще потопишъ тритъ си прѣста въ чашата съ вода, ще я поразбъркашъ малко и ще глътнешъ три пѣти. Този човѣкъ гледа, съмнява се и си казва: каква ли ще е тази рецепта? Каквато и да е рецептата, изпълни я. Щомъ почувствуващъ подобрене, направи опита нѣколко пѣти и ще видишъ, че тази вода дѣйствува. Тритъ прѣста, поставени въ водата, прѣдставляватъ три извора. Какво ще кажете, ако този човѣкъ слѣдъ една година се поправи, започне да мисли правилно, дробоветъ му се възстановяватъ и отъ посрѣдственъ човѣкъ, той става здравомислещъ, солиденъ човѣкъ? Тази рецепта реална ли е или прѣдставлява нѣкаква измама? Питамъ: като ходите да проповѣдвате на хората, носите ли тия чашки съ себе си? Вие казвате: повѣрвай въ Господа Исуса Христа и ще бждешъ спасенъ! Не, така не се проповѣдва. Нѣма какво да говорите на хората да вѣрватъ въ Господа, но турете тритъ си прѣста въ чашата съ вода и дайте имъ да пиятъ. Тѣ ще пиятъ, вие ще поставяте тритъ си прѣста, докато най-послѣ хората напълно оздравѣятъ. Който е опиталъ тази вода, само той може да каже, че има Господъ и вѣрва въ Него. Казвате: такъвъ човѣкъ омагйосва. Кой отъ васъ не е омагйосанъ? Като спите вечеръ, не сте ли омагйосани? Кога ставатъ магиитѣ? — Вечеръ, като спите. Магиитѣ ставатъ вечеръ, кражбитѣ ставатъ вечеръ, прѣстѣпленията ставатъ вечеръ. Питамъ: ангелитѣ спятъ ли тогава? — Ангелитѣ никога не спятъ, но хората спятъ. Защо хората спятъ? — Защото служатъ на себе си. Тѣ служатъ на старата философия, споредъ която считатъ, че първо трѣбва да помогнатъ на себе си, да задоволятъ всички свои желания, и ако имъ остане врѣме, тогава ще помогнатъ на другитѣ хора. Тази философия се проповѣдва и подържа отъ хиляди години насамъ. Донѣкждѣ тя е права, но понеже Богъ царува на небето и на земята, прѣжката нѣма защо да се

грижи за своя животъ. Ако тази философия не търпи никаква промѣна, тогава направете опита да отрѣжете една пржчка отъ лозата и вижте, може ли тя сама да оправи работигѣ си. Слѣдъ всичко това ще дойдатъ философигѣ и ще започнатъ да убѣждаватъ хората, че ако се насади тази пржчка въ земята, тя отново ще може да поникне. Така е, може да поникне, но ако тя се посажда десетъ пѣти и отново пониква, най-послѣтъ ще се изроди. Слѣдъ десетъ посаждания пржчката вече се прѣвръща въ колъ. Този е неестественъ пѣтъ на присаждане. Единствениятъ естественъ пѣтъ на присаждане е чрѣзъ сѣмка. Стане ли присаждането съ калемъ, съ присадка, въ края на краищата, се дохожда до израждане. При сегашнигѣ условия присаждането е необходимо, но когато се дойде до истинския животъ, човѣкъ трѣбва самъ да излѣзе отъ Божествената сѣмка. Божественото запазва своигѣ качества и въ корена, и въ стѣблото, и въ клонегѣ. Когато присаждатъ съ калемъ, присадката е Божествена, а въ останалигѣ части на дървото има и човѣшко, и животинско.

Христосъ казва: „Азъ съмъ лозата, вие—пржчките“. Той подразбира великия Божественъ животъ въ насъ. Когато става въпросъ за организация, това подразбира Божествения животъ. Само той е организиранъ. Животинскиятъ, както и човѣшкиятъ животъ още не сж организирани. Нѣкога човѣкъ е готовъ да се бори, да се състезава. Това е животинското въ него. Нѣкога пѣкъ е крайно инертенъ. Това сж двѣ крайности, два полюса въ него, които показватъ, че той се движи въ двѣ противоположни посоки: къмъ небето и къмъ земята. Такъвъ е животътъ на растенията. Истинскиятъ животъ е Божествениятъ, който трѣбва да организира въ себе си човѣшкия, животинския, както и този на растенията и да използва тѣхната сила. Това подразбира Христосъ подъ думигѣ: „Безъ мене нищо не можете да на-

правите“. Може ли дѣтето безъ майка си? — Безъ майка дѣтето не може да расте. Това, което днесъ дѣтето взима отъ майка си, отникждѣ другадѣ не може да го придобие. Това, което дѣтето взима отъ баща си, отникждѣ другадѣ не може да го придобие. Тѣй щото, качествата, които сега имаме, ние сме ги придобили отнѣкждѣ. Човѣкъ все трѣбва да има майка и баща, независимо отъ това, дали тѣ сж видими, или невидими. Човѣкъ все трѣбва да има единъ изворъ, отъ който да черпи. Майката, бащата трѣбва да бждатъ свещени за насъ. Този е смисълътъ на Христовитѣ думи: „Който се откаже отъ мене и не иска да приложи моето учение, той ще се отрече отъ лозата, и смъртта неизбежно ще дойде.“

Казвате: религия, наука е необходима за хората. Подъ думата „религия“ ние разбираме миръ, къмъ който всѣка душа се стреми. Придобие ли този миръ, душата се освобождава и се връща при своитѣ. Ние наричаме съврѣменнитѣ хора затворници. Какво очакватъ затворницитѣ? — Да се освободятъ отъ затвора, да се освободятъ отъ букитѣ, да се освободятъ отъ пазачитѣ, да излѣзатъ вѣнъ, да придобиятъ свобода и просторъ. Съврѣменнитѣ хора живѣятъ подъ вѣченъ страхъ. Дойде ли нѣкоя болестъ, всички се плашатъ да не умратъ. Защо се плашатъ? — Защото ще отидатъ на по-лошо мѣсто. Казано е въ Писанието: Богъ не съизволява въ смъртта на грѣшницитѣ.“ Значи, човѣкъ не трѣбва да умира, а трѣбва да прѣминава отъ единъ животъ въ другъ, т. е. да прѣминава отъ смъртъ къмъ животъ. Мнозина казватъ: като напуснемъ земята, всичко се свършва. Подъ думата „земя“ ние разбираме човѣшкия организъмъ. Искан ли човѣкъ да живѣе дълго врѣме на земята, той трѣбва да познава добрѣ законитѣ и силитѣ, които управляватъ неговия организъмъ. Щомъ ги познава, той ще може да влада материята; шомъ влада материята, той ще влада и себе си; щомъ влада себе си, той ще влада и надъ

всички болести, ще може да прѣодолява всички мжчноти, ще може да се справя съ всички противорѣчия въ живота. Днесъ хората страдатъ отъ различни болести, и като не знаятъ причинитѣ за тѣхното появяване, не могатъ да се лѣкуватъ. Причинитѣ на болеститѣ сж психически. Запримѣръ, причината на тумора се крие въ извратяване проявитѣ на Любовта. Яви ли се у човѣка алчностъ, това показва, че извѣстенъ брой клѣтки отъ организма се диференциратъ, искатъ да живѣятъ самостоятелно, да не се подчиняватъ на общия редъ въ организма. По този начинъ тѣ създаватъ свое собствено жилище, като образуватъ нова държава, съ свободно управление. Така работятъ тѣ дни, мѣсеци, години, докато лѣкарътъ съ своята артилерия дойде срѣщу тия непокорни поданици и започва да ги бомбардира. Нѣкога той успѣва да ги изпжди навънъ, а нѣкога се явява усложнение, което отправя човѣка на другия свѣтъ. Обаче, има и другъ начинъ на лѣкуване — чрѣзъ присаждане. Както става присаждане въ плоднитѣ дървета, така може да става присаждане и въ организма на човѣка, да се заставятъ соковетѣ да вървятъ нагорѣ. Когато енергиитѣ въ живия организмъ спиратъ, на мѣстото, дѣто става спиране, се явява извѣстна подутина, която лѣкаритѣ наричатъ туморъ. Значи, който разбира законитѣ на присаждането, той ще може по единъ или по другъ начинъ да насочи енергиитѣ въ организма да потекатъ и прѣзъ подутината. Щомъ потекатъ и прѣзъ нея, тя напълно изчезва. Тѣй щото, ако новитѣ клѣтки успѣятъ да взематъ соковетѣ на клѣткитѣ, които образуватъ тумора, той нѣма да има условия за развитие, и напълно ще изчезне. Като говоримъ за растенията и за животнитѣ, ние не сме за тѣхното изтрѣбление, нито за тѣхното чрѣзмѣрно размножение. Тѣ сж необходими въ икономията на природата, обаче, тѣхниятъ брой е точно опрѣдѣленъ и не трѣбва нито да се увеличава, нито да се намалява,

Сжществува висша, Божествена математика, която точно опрѣдѣля количеството на растенията и на животнитѣ въ природата. Щомъ е така, тѣ не трѣбва безразборно и безразсждно да се унищожаватъ. Днесъ хората колятъ животни, убиватъ ги, кжсатъ цвѣтя, изсичатъ дървета безразборно, но затова носятъ послѣдствията отъ своитѣ необмислени постѣпки. Запримѣръ, виждате, че нѣкой човѣкъ изсѣкълъ една череша, но не се минава много врѣме, той се спъва, пада на земята и си счупва крака. Той казва: не зная, какво стана, случи ми се голѣмо нещастие. Казвамъ: причината на това нещастие се дължи на отрѣзването на черешата. Позволено е на човѣка да яде череша, тѣ подобряватъ неговото храносмилане, но не е позволено да рѣже самото дърво на черешата.

Сега ще ви задамъ слѣдния въпросъ: ако Христосъ е истинската лоза, а хората — пржчкитѣ, защо сж толкова хилави, при все, че отъ толкова хиляди години ядатъ грозде отъ тази лоза? Значи, съврѣменнитѣ хора ядатъ отъ плодетѣ на тази лоза, но се съмнѣватъ, измжчватъ се, изпадатъ въ безвѣрие и казватъ най-послѣ: нищо не сжществува въ свѣта! Животътъ е илюзия, той нѣма никакъвъ смисълъ. Не, въ живота сжществува нѣщо велико, съзнателно. Вземете, запримѣръ, държавата. Истинската държава прѣдставлява сборъ отъ велики, разумни души, които водятъ съзнателенъ, разуменъ животъ. Членоветѣ на държавата сж свързани въ общъ организъмъ, както всички души сж свързани съ общия Божественъ организъмъ. Когато се говори за държави, за хора, за животни и за растения, които сж изчезнали, ние знаемъ, че сж изчезнали само ония отъ тѣхъ, които не сж спазили великитѣ Божии закони. Тия пѣкъ, които сж спазили великитѣ Божии закони, тѣ живѣятъ вѣчно. Затова и Писанието казва: „Грѣшнитѣ ще изчезнатъ отъ лицето на земята“. Това подразбира, че развитието на тия сжщества ще се прѣкрати, Това не е запла-

шване. Ние не казваме, че който не влѣзе въ тази, или въ онази църква, ще изгуби живота си. Само една църква сжествува въ свѣта, на която всички други сжества се подчиняватъ доброволно, безъ насилие. Чрѣзъ насилие никоя черкова, никакво учение не могатъ да спасятъ свѣта. Ако е въпросъ за насилие, и Христосъ можа да спаси свѣта съ насилие. Той не можа ли да дойде съ 12,000 ангели отъ небето и да спаси свѣта? Само единъ ангелъ е въ сила да се справи съ една 20 хилядна армия и да не остави нищо отъ нея. Значи, ако въ единъ легионъ ангели има по шестъ хиляди, тогава въ 12 хиляденъ легионъ ангели, ще има всичко 72,000 ангели. При това, ако всѣки ангелъ е въ състояние да се справи съ 150 хиляди души, можете да си прѣдставите, каква сила ще бждатъ всички заедно! Обаче, чрѣзъ насилие свѣтътъ не може да се поправи. И затова Христосъ казва: „Чашата, която Отецъ ми даде, да я не пия ли?“

Слѣдователно, първо трѣбва да се даде жертва, а послѣ ангелитѣ да дойдатъ на помощъ. Ангелитѣ идатъ съ своята любовъ въ помощъ на силата. Послѣ ще дойде богатството, вѣрата, честъта. Първиятъ принципъ, който трѣбва да се постави за основа въ живота, е Любовта. Тя има два израза: висшъ, духовенъ и низшъ, физически. Ако въ духовния свѣтъ човѣкъ не обича всички, Любовта изчезва. И обратно: ако въ физическия свѣтъ човѣкъ обича всички, Любовта пакъ изчезва. Значи, въ физическия свѣтъ ще обичате само Едного. Като се говори за висшъ свѣтъ, подразбираме небето, дѣто живѣятъ възвишени и благородни сжества. Тѣ сж силни, мощни, само съ една ржка могатъ да дигнатъ земята. Казвате: тия сжества иматъ ли опорна точка нѣкъдѣ? — Иматъ, разбира се. И тѣ се хлѣзгатъ по нѣкаква плоскостъ, както и земята се хлѣзга по едно платно. Това, което съврѣменнитѣ учени наричатъ етеръ, е платното, по което земята се хлѣзга. То-

ва платно е недѣлимо, нищо не е въ състояние да го скжса. Тѣй щото, колкото и да е тежка земята, това платно никога не може да се скжса, То не е гладко, не е право обтегнато, но е набраздено, вълнообразно, и по тия вълни, именно. земята се хлъзга. Съ това се обяснява образуването на свѣтлиннитѣ вълни. Когато свѣтлината минава по тѣзи бразди, тя прѣтърпява извѣстно триене, вслѣдствие на което се образуватъ свѣтлиннитѣ вълни. Адепитѣ на науката знаятъ тѣзи нѣща. Тѣ знаятъ, защо платното не се кжса; тѣ знаятъ, какъ земята е стжпила върху него и т. н. Единъ день, когато и вие стжпите върху това платно, ще почувствувате подъ краката си здрава почва, отъ която никой не може да ви помѣсти. Нѣкои учени наричатъ тази почва канара. Какъ се хлъзга земята по това платно, какъвъ е съставътъ на платното, това сж отвлѣчени въпроси, които днесъ не могатъ да се разбератъ.

„Азъ съмъ истинската лоза“. Христосъ е самата лоза, а всѣка пржчка отъ нея прѣдставлява живота на единъ човѣкъ. Когато всички тия пржчки дойдатъ въ съгласие съ общия животъ на лозата, тѣ ще могатъ да разбератъ живота и на самата лоза. На това основание всѣки отъ васъ ще може да познае и да разбере Бога; той ще може да познае и да разбере Христа. Познаете ли Бога, ще познаете и Любовта, която нѣма начало, нѣма и край. Казва се, че Богъ е Любовь. Речете ли да опрѣдѣлите, какво нѣщо е Любовьта, вие ще се забъркате. Щомъ знаете това, не говорете за Любовьта. Никой нѣма право да пита приятеля си, или кого и да е, обича ли го. Зададете ли такъвъ въпросъ на приятеля си, и любовта между васъ ще изчезне. Обичате ли нѣкого, и той ще ви обича, нѣма защо да го питате. Мислите ли, че който казва, че ви обича, изказва цѣлата Истина? Какво ви ползува любовта на нѣкой бѣденъ човѣкъ, който нѣма нито дрехи, нито обуца, а нѣма и пари да се нахрани, както трѣбва? Ако и вие

сте бѣденъ, като него, кой кому може да даде нѣщо?

Прѣдставете си, че вие лежите въ нѣкоя болница. Азъ идвамъ при васъ да ви помогна. Като ме видите, вие първо ме запитвате, обичамъ ли ви. Азъ не ви отговарямъ нищо, но ви поглеждамъ само. Не се минава много врѣме, и вие ставате отъ леглото си здравъ, разположенъ. Пакъ питате: обичашъ ли ме? Азъ нищо не ви отговарямъ, но пакъ ви поглеждамъ, и вие се виждате облѣченъ вече съ нови дрехи, освободенъ отъ болничния халатъ. Излизате на двора и пакъ ме питате: обичашъ ли ме? И този пжтъ не ви отговарямъ, но вие се намирате прѣдъ богата трапеза, съ хубави ястия.—Обичашъ ли ме? Пакъ мълча. Обаче, вие веднага заспivate и на другия день, като се събудите, виждате, че сте въ дома си, здравъ, веселъ, напълно доволенъ и щастливъ. Казвате: какво стана съ мене? Вчера бѣхъ въ болницата, днесъ съмъ дома си. Сънъ ли бѣше това, което видѣхъ снощи? Дойде при мене единъ човѣкъ, който ми помогна да оздравѣя. Дѣ отиде той?—Този човѣкъ е заминалъ за небето. Той дойде да ви помогне само и си замина.

Казвате: това сж илюзии, нѣщо подобно на приказкитѣ отъ „Хиляда и една нощъ“. Питамъ: кой отъ васъ не е билъ въ болница? Кой отъ васъ не е билъ въ калъта? Съврѣменнитѣ хора бѣха едно врѣме въ водата, въ видъ на малки или голѣми риби, но днесъ не сж вече тамъ. Кой ги извади отъ водата? Едно врѣме съврѣменнитѣ хора бѣха изъ въздуха, летѣха като птици. Кой ги извади отъ тази срѣда? Това може да направи само Онзи, който има магическата пржчица и може да я управлява. Този Единниятъ и до днесъ маха съ ржка изъ въздуха, докато извади всички живи сжщества отъ неблагоприятната за тѣхното развитие срѣда и ги постави въ по-благоприятна. И днесъ всички хора могатъ да кажатъ: не сме

вече нито растения, нито риби, нито птици, нито животни, но сме човѣци. Това илюзия ли е?

Казвате: можемъ да умремъ. Питамъ: кой ви внуши тази мисль? Който люби, той вѣчно живѣе. Има Единъ, Който всѣка сутринъ простира ржцѣтъ си върху васъ. Ставате ли сутринъ, помолете се: „Господи, прости и днесъ ржката си върху менъ!“ Мнозина се молятъ на Бога да имъ даде богатство, сила, властъ и т. н. Не заповѣдвайте, на Бога, но кажете: „Господи, прости ржката си върху менъ, да придобия малко отъ Твое-то знание! Когато бѣхъ въ калъта, Ти ми служеше съ Любовь. По сжщия начинъ и азъ днесъ ще Ти служа съ всичкото си сърце, съ всичкия си умъ, съ всичката си душа и съ всичката си сила. Огъ Тебе научихъ великия примѣръ въ живота. Сега разбрахъ смисъла на изречението: „Ти си лозата, азъ—пржката“. Отъ днесъ вече тази пржчка ще дава своя плодъ.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 27 мартъ, 1927 г.
въ г. София.